

29,608

FOR

Ĉiuj rajtoj de recenzo kaj reproduktado rezervitaj.

Kopirajto de Freidenker-Verlag G.m.b.H. / Leipzig-Lindenau..

Presado: Presejo "Peuvag" Berlino, filio Gotha

Enhavo

Antaŭparolo	5
Historia Ĉelo	7
Ĉapitro 1. Ĝenerala Historio de Klasoj	9
a) Enkonduko	9
b) La historio de la burĝa klaso, laŭ Karlo Markso	9
c) La historio de la proletaro, laŭ Karlo Markso	10
d) La proletaj organizoj	13
Ĉapitro 2. La klasoj kaj ilia rilato al la eklezio	15
a) La feŭda klaso	15
b) La burĝaro	16
c) La proletaro	17
Ĝis 1900: La antaŭmilita periodo, — la Mondmilito, la Revolucio de 1918.	
d) La novaj amasorganizoj de liberpensuloj 18 Superrigardo Unua epoko Dua epoko Tria epoko — Kvara epoko	
e) La religia strukturo de Germanio. Dungitoj ŝtaticistoj - farmistoj kaj virinoj. Katolikaj laboristoj - protestantaj laboristoj. Liberpensantaj — kaj laboristoj. Simpatiantoj - Forlaso de la eklezio: demando pri potenco.	21
Ĉapitro 3. La malnova kaj la nova mondkoncepto.	26
a) Teknologio kaj natursciencoj	26
b) Kulturaj Studoj	27
c) moralo	28
d) religio	28
e) Marksismo, la nova mondkoncepto	29
f) Du atestantoj: Müller-Lyer - Buharin	29
g) La estonteco	32
Teoria Plafono	33
Ĉapitro 4. La rilato de laboristaj partioj al religio	33
a) La graveco de demando	34
b) La vidpunkto de Marx kaj Engels	34
c) La vidpunkto de Lenin	36
d) La dialektiko de nia liberpenŝa programo	38
e) Kolumna teorio	39
f) Kritiko de Roza Luksemburg	39 40
g) La kritiko de Lenin: du ekzemploj	
h) Religia Socialismo	42 45
i) Mallonga kritiko de la verko de Engels	
k) La kultura politiko de la Socialdemokrata Partio de Germanio ekde 1918.	46

1) SPD kaj Liberpensula Movado	46
m) La kultura politiko de la Komunista Partio de Germanio	
47 n) KPD kaj Liberpensula Movado	47
o) Rezulto por la liberpensula movado	49
unueco de la laborista movado	49
Praktika Plafono	50
Ĉapitro 5. La elspezoj de la proletara liberpensula movado	52
a) Kulturpolitikaj taskoj	52
Postuloj rilate al ŝtato kaj eklezio - Postuloj rilate al lernejoj - Kontrolo de la kontraŭulo - Ekzemploj	
b) Elspezoj de ĉiutaga kaj komunuma vivo	56
Nomo: La formorto de komunuma vivo? — La proletaj festadoj, — reciproka helpo, kremacio, ĉiutaga vivo, la ĉio-	
c) Agitado kaj Propagando	64
Domagitado, — kunvenoj, prelegoj, festadoj, ateisma literaturo, teatro, — por publika parolado, funkciulara laborista — propagando: trejnado — trejnado, diskutaj vesperoj, gepatraj vesperoj, kursoj. Trejnado de junaj — membroj	
d) Organizo	
Um= La aparteco de nia organizo	71
Membreco, loĝdistrikto kaj kompanio, la estraro, demokratia centralismo - organizado de kultura politiko, organizado de ĉiutaga kaj komunuma vivo, ekzemplo - ĝiaj sekvoj, internacia organizado, rilato al liberpensaj organizaĵoj, rilato al aliaj proletaj kulturaj organizaĵoj, rezulto	
Ĉapitro 6. Apendico. Nia libro de Trokki: Demandoj de ĉiutaga vivo	77
a) Politiko kaj kultura laboro	77
b) Oni devas ekkoni la ĉiutagan vivon de la proletaro	78
c) Proletaro kaj Eklezio	79
d) Proletaro kaj Teatro	80
e) Proletaro kaj Arto	81
f) Proletaro kaj plezuroj. Kinejo	81
g) Ĝeneralaj karakterizaĵoj de nia tempo.	82

Antaŭparolo

Ĉi tiu programbroŝuro jam havas historion.

Estis ĉe la kunveno de la Ĝenerala Asembleo de la Komunumo de Proletaj Liberpensuloj en Leipzig dum Pasko 1924. La demando pri la programo estis diskutata. Interkonsento ŝajnis nebla. La diskuto estis senfina kaj senfrukta. Tiam kamarado el Dresdeno alproksimiĝis al mi kaj petis min formuli la esencon de nia liberpensula movado en kelkaj koncizaj frazoj. Tiel, dum la tagmanĝa paŭzo, tiuj malmultaj frazoj estis skribitaj, kiuj, post revizio, kune kun la postuloj de Kamarado Herre por la tago, konsistigas la programon de la Komunumo de Proletaj Liberpensuloj de tiam. Ĉi tiu programo estis unuanime akceptita. Ankaŭ unuanime oni decidis, ke mi disvolvu mian klarigon, kiun mi donis por la programpunktoj, en programbroŝuron por la Komunumo de Proletaj Liberpensuloj.

Du jaroj pasis de tiam, kaj la ĉi tie prezentita verko ankoraŭ ne estas publikigita. Ne pro nia kulpo. Eĉ tiam, dum la programdebato, diferencoj en direkto fariĝis evidentaj. La gvidprincipoj, kiujn mi prezentis, estis, kiel mi diris, "reviziitaj" en Leipzig mem por unuanima interkonsento kaj adoptitaj en ĉi tiu formo kiel la programo. Fine, ĉi tiu lukto pri direkto malhelpis la publikigon ĝis nun. Eĉ hodiaŭ, gravaj diferencoj de opinioj daŭras rilate al la celoj kaj metodoj de la proletara liberpensula movado, kvankam ĝi sukcesis akiri rekonon ene de la laborista klaso. Ni scias, ke inter tiuj, kiuj kontraŭas iujn el la vidpunktoj esprimitaj en ĉi tiu pamfleto, estas kamaradoj, kiuj dediĉis, kaj daŭre dediĉas, sian tutan forton kaj amon al ĉi tiu parto de la laborista movado. La ĉefa diferenco inter ilia vidpunkto kaj la nia kuŝas en la fakto, ke laŭ nia opinio ili estas "simplaj liberpensuloj", dum ni emfazas la unuecon de la klasbatalo kaj ofertas al la liberpensula movado... rekonon de la necesan pozicion ene de la politika lukto, kvankam ni pledos per nia tuta energio al ĉiuj proletaj organizoj, ke al la liberpensula movado estu donita la pozicio, kiun ĝi meritas.

Tiu ĉi interna lukto por direkto estas la kialo, kial ĉi tiu broŝuro ankoraŭ ne povas esti eldonita kiel la oficiala programbroŝuro de G. p. F., kio, cetere, ne plu estas dezirinda en la antaŭvidebla estonteco, ĉar ni espereble baldaŭ havos la novan unuecan organizon. La broŝuro estas tial eldonita sub la sola respondeco de

La vortigo de la du aŭtoroj estas klara. Ĉar ni esprimas niajn personajn opiniojn en ĉi tiu pamfleto kaj ne ŝarĝas la organizaĵon per respondeco, ŝajnis al ni ĝuste ne proponi "mezan" prezenton en la teoria sekcio, nek sin deteni de diskutado de la sentemaj temoj, nek simple reprodukti la diversajn vidpunktojn senkritike sub la preteksto de neŭtraleco. Anstataŭe, ni provas prezenti la problemojn de liberpensado el la vidpunkto de kohera Marksismo, kiel ni komprenas ĝin. Ĉi tio ne malhelpas nian daŭran kunlaboron kun kolegaj liberpensuloj kun malsamaj opinioj pri ĝeneralaj kaj specifaj demandoj ene de la liberpensa movado; male, ni kredas, ke nur ĉi tiu praktika laboro de liberpensado provizas la veran teston de ĝusta teorio.

La broŝuro estas strukturita kiel klarigo de la programo de la Komunumo de Proletaj Liberpensuloj. Samtempe, la originalaj "tezoj", el kiuj, kiel menciite, la programo estis evoluigita per revizio, estas ankaŭ represitaj. Ĉar la fondo de la Internacio de Proletaj Liberpensuloj signifis, ke ĝia programo, gvidlinioj, ktp., fariĝis devigaj ankaŭ por la liberpensa movado en Germanio, la koncernaj sekcioj estas presitaj komence de ĉiu parto de la broŝuro.

La verko originis en Gotha. Ĝi ne povas nei tiun originon. Tio estas kaj malavantaĝo kaj avantaĝo. Malavantaĝo ĉar ĝi signifas, ke ĝi ne ĉiam estas sufiĉe ĝenerala; avantaĝo ĉar la pozitiva spirito de la gotha laborista movado vivas en ĝi. Ne ekzistas eĉ unu frazo en la broŝuro, kiu ne devenis de la laboro kaj luktoj de la gotha laborista movado ĝenerale kaj de la gotha liberpensuloj aparte. Estis bonŝanca cirkonstanco por mia edzino kaj mi povi trairi la valoran trejnejon de la gotha laborista movado dum tiuj ok jaroj.

En ĉi tio, ni memoras ne nur la nunajn membrojn kaj iliajn funkciulojn, sed ĉefe la pionirojn, kiuj pledis por la afero de liberpensado longe antaŭ la milito. La influo de Kamarado Adolf Hertel el Gotha estis aparte signifa, kaj sen li ĉi tiu pamfleto ne estus verkita.

Ĉi tiu dokumento estas dediĉita al la unueca organizado de proletaj liberpensuloj en Germanio.

Gotha, majo 1926.

Walter Lindemann.

Historia Plafono

Programo.

§1: La Komunumo de Proletaj Liberpensuloj fariĝis necesa dum la lukto de la internacia laborista klaso, ĉar aperis taskoj por la proletaro, kiujn neniu el la ekzistantaj organizoj povis plenumi. Tiuj taskoj kuŝas en la kulturā sfero. La Komunumo tial kultivas la ideologian aspekton de Marksismo.

Ĝojoj.

Ĉi tiuj 1: La G. p. F. estas revolucia klasbatala organizo de la proletaro.

Gvidlinioj de la I. p. F.

1. La kompleta intelekta liberiĝo de la laborista klaso antaŭsupozas ĝian ekonomian liberiĝon. Sed en la lukto por ĉi tiu ekonomia liberiĝo, la batalo kontraŭ la intelekta malprogreso de la laboristoj estas unu el la plej gravaj armiloj.
2. La klasa regado de kapitalismo ankaŭ plejparte baziĝas sur la intelekta malprogreso de la masoj. 3. La reganta kapitalista intence kultivas tian malprogreson. Malprogreso, por teni la ekspluatatojn dependaj. 4. La plej efikaj ideologiaj fortoj de reakcio estas religio kaj naciismo.
5. Religio havas la taskon malatentigi la proletaron de ĝiaj esencaj interesoj.
6. Naciismo havas la taskon fremdigi la proletaron de ĝiaj internaciaj klasinteresoj.
7. Religio kaj naciismo estas do aliancanoj de kapitalismo, aliancanoj en la animo de la proletaro mem, tiu proletaro kiu celas liberiĝi ekonomie de kapitalismo.
8. Klerikalaj kaj naciismaj organizoj, kiuj ekspluatas la religiajn kaj naciismajn antaŭjuĝojn de la masoj, servas la regantan klason, t.e., ili servas la reagon.
9. Nia lukto kontraŭ klerikalismo kaj ŝovinismo estas parto de la revolucia liberiga lukto kaj tial devas esti metita je ĝia servo.

10. La Eklezio, kiom ajn potenca ĝi povas ŝajni ekstere, estas restaĵo de jam delonge malaperinta epoko, adaptita al nunaj kapitalismaj kondiĉoj. Nuntempaj religiaj ideologioj, kune kun la kapitalisma ekonomia ordo, estas historie kondamnitaj al formorto.

11. Naciismo, kiel ideologia kunulo de la imperiisma epoko de kapitalismo, plifortiĝas kune kun la intensiĝo de imperiismaj kontraŭfortoj. Samtempe, tamen, ankaŭ intensiĝas revoluciaj antagonismoj ene de la proletaro, antagonismoj kiuj finfine detruos ne nur kapitalismon sed ankaŭ imperiismon kaj naciismon.

12. Eksploatado estas internacia kaj uzas religion nur kiel rimedon al celo. La eksploatanto ne bezonas religion kaj provizas eĉ malamikojn kaj tiujn de aliaj kredoj. La eksploatatoj, aliflanke, estas atendataj esti religiaj kaj patriotaj, tio estas, havi idealojn por kiuj ili estas pretaj malsati kaj, se necese, morti.

13. La proletara liberpensula movado estas branĉo de la granda socialista movado. Ĝia speciala aspekto konsistas el kontribui, surbaze de revolucia klasbatalo kaj scienca socialismo, al la realigo de senklasa, komunuma kulturo ampleksanta ĉiujn popolojn kaj rasojn per detruo de religiaj kaj burĝaj ideologioj en la mensoj de la proletaro.

14. Ĉar la proletara liberpensula movado metas sin je la servo de la proletara liberiga lukto, ni ankaŭ postulas, en la intereso de la klasbatalo, ke ĉiu proletara partio subtenu niajn klopodojn. Ĉiu proletara partio devas batali por certigi, ke religio estu privata afero por la ŝtato, sed religio ne estu privata afero por si mem. Aparte, la gvidantoj kaj funkciuloj de la proletara movado devas esti devigataj stari plene kaj komplete sur la fundamento de Marksismo, kiu estas nekongrua kun iu ajn religia ideologio.

Ĉapitro 1

Ĝenerala historio de la klasoj

a) Enkonduko.

La unua principo de nia programo antaŭsupozas, ke je certa punkto de la historia evolujo nepre devis ekesti proletara liberpensula movado; ĝi plue atentigas pri la aparta naturo de ĉi tiu movado kaj ĝia speciala funkcio en la klasbatalo de la laboristoj. Samtempe, ĝi emfazas la submetiĝon de ĉi tiu subkampo al la necesoj de la ĝenerala klasbatalo de la laboristoj.

Tial estas bone doni koncizan superrigardon pri la historio de kapitalismo, kun aparta konsidero pri la kialoj de la origino de nia liberpensula movado.

Ni kredas, ke ni povas plenumi ĉi tiun taskon ne pli bone ol per inkluzivado de kelkaj citaĵoj, kies klasika signifo igus apartan prezenton ŝajni aroganta. Unue, ni konsideru paŝojn el la Komunista Manifesto, kiun ĉiu leganto devus konsulti denove por kompreni ĉi tiun programan pamfleton, priskribantan la evoluon de la burĝa klaso; alia citaĵo el la Komunista Manifesto memorigos nin pri la evoluo de la proletaro.

b) La historio de la burĝa klaso, laŭ Karlo Markso.

Post la fama komenca frazo: "La historio de ĉiuj ĝis nun ekzistantaj socioj estas la historio de klasbataloj", Markso priskribas la epokon de la burĝaro jene:

"Nia epoko karakteriziĝas per la fakto, ke ĝi simpligis la klasan antagonismon. La socio kiel tuto pli kaj pli dividiĝas en du grandajn, fundamentajn tendarojn, en du grandajn klasojn rekte kontraŭajn unu al la alia: la burĝaro kaj la proletaro."

La malkovro de Ameriko kaj la transformado de Afriko malfermis novan teritorion por la emerganta burĝaro. La merkatoj de Orienta Hindio kaj Ĉinio, la koloniigo de Ameriko, komerco kun la kolonioj, kaj la kresko de la interŝanĝaj rimedoj kaj varoj ĝenerale donis al komerco, ŝipado kaj industrio senprecedencajn ŝancojn.

Ili spertis ondon kaj tiel rapidan disvolviĝon de la revolucia elemento en la kadukiĝanta kaj feŭda socio.

La ekzistantaj feŭdaj aŭ gild-bazitaj metodoj de industria produktado jam ne sufiĉis por kontentigi la kreskantan postulon de novaj merkatoj. Fabrikejoj anstataŭigis ilin. Gildestroj estis delokigitaj de la industria meza klaso; la labordivido inter malsamaj korporacioj malaperis antaŭ la labordivido ene de la individua metiejo mem.

Sed merkatoj daŭre kreskis, la postulo daŭre altiĝis. Eĉ fabrikado jam ne sufiĉis. Tiam vaporo kaj maŝinaro revoluciigis industriajn produktadon. Moderna grandskala industrio anstataŭigis la fabrikon, kaj industriaj milionuloj, la estroj de tutaj industriaj armeoj, la moderna burĝaro, anstataŭigis la industriajn mezan klasojn.

Grandskala industrio kreis la mondmekaton, kiun la malkovro de Ameriko preparis. La mondmekato donis nemezureblan disvolviĝon al komerco, ŝipado kaj terbazitaj komunikadoj. Tio siavice influis la vastiĝon de industrio, kaj en la sama mezuro kiel industrio, komerco, ŝipado kaj fervojoj vastiĝis, en la sama mezuro la burĝaro disvolviĝis, pliiĝis sia kapitalo kaj puŝis ĉiujn klasojn hereditajn de la Mezepoko en la fonon.

Ni vidas, do, kiel la moderna burĝaro mem estas la produkto de longa disvolviĝa procezo, serio da renversiĝoj en la produktad- kaj interŝanĝmaniero.

Ĉiun el tiuj stadioj en la evoluo de la burĝaro akompanis korespondanta politika antaŭeniro. De subpremita ŝtato sub la regado de feŭdaj lordoj, al armita kaj memreganta asocio en la Komunumo, al sendependa urba respubliko, al tria ŝtato submetita al impostoj en la monarkio, poste, en la epoko de manufakturo, kontraŭpezo al la nobelaro en la ŝtatobazita aŭ absoluta monarkio, la ĉefa fundamento de la grandaj monarkioj ĝenerale, ĝi fine gajnis, ekde la establado de la grandindustrio kaj la mondmekato, ekskluzivan politikan regadon en la moderna reprezenta ŝtato. La moderna ŝtata potenco estas nur komitato, kiu administras la komunajn aferojn de la tuta burĝara klaso.

c) La historio de la proletaro, laŭ Karlo Markso.

"Sed la burĝaro ne nur forĝis la armilojn, kiuj alportos al ĝi morton; ĝi ankaŭ produktis la homojn, kiuj uzos tiujn armilojn - la modernajn laboristojn, la proletojn."

"Same kiel la burĝaro, t.e., la kapitalo, disvolviĝas, same disvolviĝas la proletaro, la klaso de modernaj laboristoj, kiuj vivas nur tiel longe kiel ili povas trovi laboron, kaj kiuj povas trovi laboron nur tiel longe kiel ilia laboro pliiĝas la kapitalon."

"La moderna industrio transformis la malgrandan laborejon de la patriarka mastro en la grandan fabrikon de la industria kapitalisto. Amasoj da laboristoj, amasigitaj en la fabriko, estas organizitaj kiel soldatoj. Ili estas metitaj sub la perspektivon de kompleta hierarkio de suboficioj kaj oficioj kiel ordinaraj industriaj soldatoj. Ili ne estas nur servistoj de la burĝa klaso, de la burĝa ŝtato, ili estas sklavigitaj ĉiutage kaj ĉiuhore de la maŝino, de la kontrolisto, kaj ĉefe de la individuaj burĝaj fabriklaboristoj mem."

"La iamaj malgrandaj mezaj klasoj, la malgrandaj industriistoj, komercistoj kaj rentuloj, la metiistoj kaj kamparanoj, ĉiuj ĉi tiuj klasoj falas en la proletaron, parte ĉar ilia malgranda kapitalo ne sufiĉas por funkciigi grandskalan industrion kaj venkiĝas al konkurenco kun la pli grandaj kapitalistoj, kaj parte ĉar iliaj kapabloj estas malplivalorigitaj per novaj produktadmanieroj. Tiel, la proletaro estas rekrutita el ĉiuj tavoloj de la loĝantaro."

La proletaro trairas diversajn stadiojn de disvolviĝo. Ĝia lukto kontraŭ la burĝaro komenciĝas jam per sia ekzisto mem.

Komence, individuaj laboristoj, poste la laboristoj de fabriko, poste la laboristoj de aparta branĉo de industrio en difinita loko, batalas kontraŭ la individua burĝo, kiu rekte ekspluatas ilin. Ili direktas siajn atakojn ne nur kontraŭ la burĝajn produktadrilatojn, sed ankaŭ kontraŭ la produktadinstrumentojn mem; ili detruas fremdajn, konkurantajn varojn, ili frakasas la maŝinojn, ili ekbruligas la fabrikojn, ili celas reakiri la perditan pozicion de la mezepoka laboristo.

En ĉi tiu stadio, la laboristoj formas mason disigitan tra la lando kaj fragmentitan de konkurenco. La amaskohezio de la laboristoj ankoraŭ ne estas la rezulto de ilia propra unio, sed prefere la rezulto de la unio de la burĝaro, kiu, por atingi siajn proprajn politikajn celojn, devas kaj provizore ankoraŭ povas, ekmovi la tutan proletaron. En ĉi tiu stadio, tial, la proletoj ne batalas kontraŭ siaj malamikoj, sed kontraŭ la malamikoj de siaj malamikoj: la restaĵoj de la absoluta monarkio, la terposedantoj, la neindustria burĝaro, la etburĝaro. La tuta historia movado estas tiel koncentrita en la manoj de la burĝaro; ĉiu venko tiel gajnita estas venko de la burĝaro.

Sed kun la disvolviĝo de la industrio, la proletaro ne nur pligrandiĝas laŭ nombro; ĝi ankaŭ kuniĝas en pli grandajn masojn, ĝia potenco kreskas, kaj ĝi sentas ĝin pli intense. La interesoj kaj vivcirconstancoj ene de la proletaro pli kaj pli egaliĝas, ĉar la maŝinaro pli kaj pli malklarigas la distingojn inter laboro kaj preskaŭ ĉie malaltigas la salajrojn. La kreskanta konkurenco inter la burĝaro kaj la rezultantaj komercaj krizoj faras la salajrojn de la laboristoj ĉiam pli malaltaj.

pli kaj pli ŝanĝiĝema; la ĉiam akceliĝanta, senĉesa plibonigo de maŝinaro igas ilian tutan vivrimedojn ĉiam pli malfirmaj; la kolizioj inter la individua laboristo kaj la individua burĝo ĉiam pli alprenas la karakteron de kolizioj inter du klasoj. La laboristoj komencas formi koaliciojn kontraŭ la burĝoj; ili kuniĝas por defendi siajn salajrojn. Ili mem konstante establas asociojn por provizi sin por fojaj ribeloj. laloke, la lukto eksplodas per tumultoj. De tempo al tempo, la laboristoj venkas, sed nur provizore. La vera rezulto de iliaj luktoj ne estas la tuja sukceso, sed la ĉiam kreskanta unuigo de la laboristoj. Ĉi tion antaŭenigas la kreskantaj komunikiloj produktitaj de la granda industrio, kiuj konektas la laboristojn de malsamaj lokoj. Sed nur ĉi tiu ligo necesas por centraligi la multajn salajrajn luktojn de la sama karaktero ĉie en nacian, klasbatalon. Ĉiu klasbatalo estas politika lukto. Kaj la unuigon, kiun mezepokaj civitanoj bezonis jarcentojn por atingi per siaj lokaj vojoj, modernaj proletoj plenumas en nur kelkaj jaroj per la fervojoj.

Tiu ĉi organizado de la proletaro en klason, kaj tiel en politikan partion, estas konstante frakasata de la konkurenco inter la laboristoj mem. Sed ĝi ĉiam releviĝas, pli forta, pli firma, pli potenca. Ĝi devigas la rekonon de la interesoj de individuaj laboristoj en la formo de leĝaro ekspluatante la dividajn ene de la burĝaro. Tia estis la kazo kun la dekhora leĝo en Anglio.

La konfliktoj enecaj en la malnova socio ĝenerale antaŭenigas la disvolviĝon de la proletaro laŭ multaj manieroj. La burĝaro estas engaĝita en konstanta lukto; komence kontraŭ la aristokrataro, poste kontraŭ tiuj partoj de la burĝaro mem, kies interesoj konfliktas kun la progreso de la industrio; kaj ĉiam kontraŭ la burĝaro de ĉiuj fremdaj landoj. En ĉiuj ĉi tiuj luktoj, ĝi trovas sin devigita apelacii al la proletaro, varbi ĝian helpon, kaj tiel altiri ĝin en la politikan movadon. Ĝi tial provizas al la proletaro siajn proprajn elementojn de edukado, tio estas, armilojn kontraŭ si mem.

Krome, kiel ni vidis, la progreso de la industrio ĵetas tutajn partojn de la reganta klaso en la proletaron aŭ almenaŭ minacas iliajn vivkondiĉojn. Ankaŭ ili enkondukas abundon da edukaj elementoj al la proletaro.

Fine, en tempoj kiam la klasbatalo alproksimiĝas al sia decida punkto, la procezo de dissolvo ene de la reganta klaso, ene de la tuta malnova socio, alprenas tian perfortan, tian severan karakteron, ke malgranda parto de la reganta klaso liberiĝas de ĝi kaj aliĝas al la revolucia klaso, la klaso kiu tenas la estontecon en siaj manoj. Kiel tial, same kiel antaŭe parto de la

Same kiel la nobelaro transiris al la burĝaro, nun parto de la burĝaro transiras al la proletaro, kaj precipe parto de la burĝaj ideologoj, kiuj atingis teorian komprenon pri la tuta historia movado.

d) La proletaj organizaĵoj.

Al ĉi tiu klasika rakonto pri la ĝenerala lukto de la proletaro, ni nur bezonas aldoni superrigardon pri la apero de la individuaj proletaj organizaĵoj, atentante aparte la disvolviĝon de la nova ideologio. La malriĉa metiisto, kiel ni vidis, iris labori en la fabriko, kie li praktikis la saman metion kiel antaŭe. Li do, laŭ sia propra opinio, ankoraŭ estis metiisto kaj sekve restis membro de sia metiista organizo, sia gildo; kaj ĉar la fabriko estis limigita de feŭda leĝaro, la laboristo batalis apud sia dunganto por la libereco de movado de la fabriko kontraŭ la feŭda klaso. Tio rezultigis, ke li ankaŭ sentis sin politike kiel membro de la burĝa klaso. Li estis liberala, demokrata, respublikana, burĝa. Nur longe post kiam la antaŭa metiisto translokiĝis al la fabriko, li komprenis, ke li jam ne estis metiisto en la malnova senco. Li jam ne havis parton en la produktadrimedoj; li povis nur vendi sian laborforton, kiun li vendis al sia dunganto, kiu ekspluatis lin en la procezo. Li preteratentis sian novan situacion kaj lernis senti sin kiel io nova: proleto kontraste al burĝo, laboristo kontraste al dunganto. Kun tiu vekiĝo naskiĝis la klaskonscio, kaj establiĝis la ideologia ebleco de proletaj organizaĵoj. La sfero de aferoj perceptitaj kiel burĝaj, aferoj kontraŭstaritaj ĉar ili estis utilaj al la burĝaro kaj tial malutilaj al la laborista klaso, kreskis ĉiam pli granda; la nova proletara vivmaniero estis komprenata ĉiam pli profunde.

Unue, en la laborejo: La malnovaj profesiaj asocioj (metiistaj gildoj) estis anstataŭigitaj per novaj, la sindikatoj. En politiko: La burĝaj partioj kaj liberaluloj estis anstataŭigitaj per proletaj partioj. Kiel konsumantoj: Kooperativoj estis fonditaj por malhelpi ekspluatadon fare de la mezaj klasoj. Fine, en la kultura sfero: Multaj organizaĵoj ekestis, dediĉitaj al formado de komunumo kaj ĉiutaga vivo. Ni mencias la abundon de organizaĵoj en la kampo de laboristaj sportoj kaj gimnastiko, de futbalistoj, naĝantoj, biciklantoj kaj gimnastikistoj ĝis migraj kaj turismaj kluboj; ni memoras la asociojn, kiuj dediĉis sin al kultivado de proletara arto, la laboristaj kantistoj, la popolaj teatraj grupoj kaj la parolataj horoj; ni memoras la reciprokajn helpon-organizaĵojn, de...

La Laboristaj Samarianoj, la Internacia Laborista Helpo (J.A.H.), la Laborista Bonfarta Asocio (A.W.F.) kaj la Internacia Ruĝa Helpo (J.R.H.); ni memoras la gepatrajn organizojn, la proletarajn lerneajn komunumojn, la Amikojn de Infanoj, la asociojn por laikaj lernejoj, la laboristajn edukajn organizojn.

La ideo, ke fronte al klasaj antagonismoj povus ekzisti tute neŭtralaj asocioj, kaj ke estus almenaŭ naive por burĝaj asocioj konsideri siajn celojn neŭtralaj, fariĝis ĉiam pli profunde enradikiĝinta en la cerboj de la proletaro. Ili ja povus esti neŭtralaj rilate al la disputoj de individuaj burĝaj partioj, sed neniam rilate al la klaskonscia laborista klaso.

Ĉapitro II

La klasoj kaj ilia rilato al la eklezio

a) La klaso Fendal.

Konforme al ĉi tiu evoluo de la proletara klasbatalo kuŝas la neceso de konflikto kun la Eklezio, kiu en Germanio dum jarmilo reprezentis la interesojn de la regantaj klasoj en la sfero de komuna vivo kaj al kiu estas konfidita la respondeco pri generado, konservado kaj kultivado de la ĝusta ideologio — tio estas, la ideologio, kiu servas la regantajn klasojn. Ni nun detale ekzamenas la pozicion de la klasoj rilate al la Eklezio kaj religio.

En la Mezepoko kaj la frua moderna periodo, la eklezia supera klaso, la pastraro, interesiĝis pri konservado de sia privilegia pozicio. Ĝi havis preskaŭ absolutan potencon super la fideluloj. Dum sekularaj sinjoroj estis nur mastroj super la korpoj de siaj subuloj, la pastraro decidis pri eterna savado, pri la sorto de la animo post la morto. La pastro estis la reprezentanto de Dio sur la tero; li posedis la ŝlosilojn al la pordegoj de la ĉielo; li povis kaj elaçeti kaj kondamni. Li juĝis laŭ la grado de blinda obeemo, la blinda fido de sia gregoj. Kaj tio estis la plej alta grado de subpremo: ke la sklaveco de la homoj estis prezentita al ili kiel provo sendita de Dio, kaj ke ili perceptis ajnan ribelon kontraŭ ĝi, eĉ pense, kiel pekon konfesindan al sia pastro. La feŭda klaso havis propran intereson pri ĉi tiu pensmaniero de siaj subuloj, la kamparanoj kaj urbanoj, fidelaj al la principo: ju malpli homo scias, des pli ili kredas; ju pli ili kredas, des pli malsaĝaj ili estas; ju pli malsaĝaj ili estas, des pli facile ili estas regeblaj. Kiu ne konas la malutilan efikon de tiaj bibliaj diraĵoj kiel: "Submetiĝu al la regantaj aŭtoritatoj?" "Se iu batas vin sur la maldekstra vango, turnu al li ankaŭ la dekstran vango."

Ju pli la Eklezio estis konsiderata neeraripova, ju pli respektataj estis la pastroj, des pli facile estis por la reganta klaso. Ĉiu perfortago, ĉiu ekspluatado estis interpretata kiel provo de Dio flanko de la subuloj. La pacienco, kiun ili montris eltenante ĝin, la Eklezio diris, estus kreditata al ili kiel bona ago en la postvivo. Efektive, ĝi eĉ iris ĝis proklami la vivneantan kredon, ke ju pli mizera homo estas sur la tero, des pli benita li estos en la ĉielo.

b) La burĝaro.

Samtempe, la pozicio de la burĝaro rilate al la Eklezio estis malsama. Ĝi estis revolucia kaj, kiel leviĝanta klaso, havis intereson, kiel ni vidis, detruĝi eklezian aŭtoritaton. Sed kiam ĝi triumfis, kiam ĝi fariĝis la reganta klaso, ĝia sinteno rilate al religio kaj la Eklezio ŝanĝiĝis; ĝi fariĝis pia, de la sama pozicio kiel la feŭda klaso antaŭ ĝi. Nur aŭskultu la fakton, ke en la plej klera lando, Usono, miliarduloj malpermesas al la universitatoj, kiuj estas subtenataj de siaj fondusoj, instrui darvinismon. (Dayton Monkey Process.) Nur aŭskultu la fakton, ke dungantoj anoncas al laboristoj, ke ili estos maldungitaj se ili ne realiĝos al la Eklezio.

La burĝaro havas intereson malhelpi, ke la rezultoj de scienca esplorado, kiuj efektive estas necesaj iloj por la kapitalisma produktadmaniero, atingu la popolon; ili diras: "Religio devas esti konservita por la popolo." Ĉi tie, en nia fako, ni trovas la enecan kontraŭdiron de kapitalismo, kiun Wittfogel submetis al detala esploro kaj kritiko en sia libro: "La Scienco de la Burĝa Societo por ĉiuj Sciencoj."

Kaj ĉar la burĝaro mem fariĝis konservativa, ĉar ĝi volas konservi la status quo, ĉar ĝi deziras neniun ŝanĝon, la sciencistoj, kiuj vivas laŭ la ordono de la burĝaro, ankaŭ trovas sin en ĉiam pli grandaj kontraŭdiroj kun la realaĵoj de la vivo. Hodiaŭ, ili eĉ "pruvas" la neceson de la monarkio en Germanio per helpo de "Darvinismo". Biologio kaj sociologio tial estas aparte malamataj de la burĝaro, ĉar ĝuste tiuj fakoj havas la plej grandan respondecon hodiaŭ esplori ŝanĝojn en naturo kaj historio.

La proletaro komence batalis kune kun la kreskanta burĝaro kontraŭ la feŭda klaso. Farante tion, ĝi alprenis la saman malamikan sintenon al la Eklezio kaj religio kiel la burĝaro. Ĝi estis liberala teologia, klera, liberreligia kaj ateisma, depende de sia nivelo de politika orientiĝo. Ĝi ampleksis liberalan burĝan ideologion. Sed la tajdo ŝanĝiĝis. La burĝaro triumfis kaj alianciĝis kun la Eklezio. Tiel, pro ekonomiaj kaj politikaj evoluoj, la fundamento por burĝa liberpensa movado estis permanente subfosita. La burĝaj sekvantoj de Darwin kaj Hädel restis firme ene de la Eklezio; ili pagis sian plej profundan omaĝon al la "sublima moraleco de kristanismo". Ili estis vehementaj malamikoj de socialismo. Efektive, ili finfine kombinis "scienca" klerismon kun religio. La branĉo de ĉi tiu movado, la Monista Ligo, kies teoriuloj devenis de la burĝa intelektularo kaj kies laboristaj membroj ofte jam aliĝis al la laboristaj liberpensaj organizoj, devis konsideri la novan epokon: ĝi inkluzivis engaĝiĝon al "scienca" socialismo (!!)

Hodiaŭ, ĝi estus ĉe la fino de sia ŝnuro. Tial, ĝi estas realigebla nur lige kun la laborista movado. Kaj jen ni atingas la decidan turnopunkton: laŭ la mezuro, ke la burĝaro ekregis kaj fariĝis reakcia, laŭ la mezuro, ke ĝi alianciĝis kun la Eklezio, ĝia opozicio al scienco intensiĝis, laŭ la mezuro, ke ĝi ne servis ĝiajn interesojn. Tiel, hodiaŭ nur la laborista klaso havas politikan kaj ekonomian intereson en la lukto kontraŭ la Eklezio kaj religio. Liberpensa movado eblas nur kiel parto de la ĝenerala laborista movado.

c) La proletaro.

Ĝis 1900.

Samgrade kiel la burĝaro rekonis la utilecon (kaj tial "ĝustecon") de ekleziaj doktrinoj, samegrade la laborista klaso konsciigis pri la danĝero, kiun prezentis al ĝi eklezia ideologio. Ili komprenis, unue instinkte, poste intelekte, ke ili posedis en la natursciencoj ilon por malhelpi kaj misfamigi sian klasmalamikon. En la lukto kontraŭ la kapitalo, la eklezio staris aliflanke de la barikado; ene de la laboristoj mem, ĝia luktoideologio renkontis la reziston de enradikiĝintaj religiaj vidpunktoj. Unu nuligis la alian. Tio, kio kontraŭis klasinteresojn, devis venkiĝi en ĉi tiu lukto, en ĉi tiu kazo, la eklezio kaj religio. Tiel, pelataj de siaj klasintereso, la laboristoj iom post iom purigis siajn pensojn de la implikiĝo de metafizikaj ideoj. La postvivo, kun ĉiuj ĝiaj implicoj, estis traktita; pensoj estis liberigitaj por la lukto por ĉi tiu vivo. La simpla popolo kreis la regulon de la vivo: "Laboro La vivo ĉi tie estas bona kaj bela, ne ekzistas postvivo, ne ekzistas reunuiĝo!" La idealo de ĝoje elteni suferon kiel la volon de Dio estis kontrastita kun la proletara postulo je organizita agado.

Dum jardekoj, ĉi tiu lukto de la laborista klaso kontraŭ la eklezio kaj religio daŭris sen kreado de dediĉitaj proletaj organizaĵoj, kaj efektive, kun malmultaj esceptoj, sen la praktiko forlasi la eklezion. En Germanio, kaj en nia pamfleto, ni parolas preskaŭ ekskluzive pri Germanio. Komence, la Socialdemokrata Partio sole, kiel politika partio, entreprenis la batalon kontraŭ la eklezio kaj religio. Per ĝia influo, ĉiam pli grandaj masoj da laboristoj fremdiĝis de la eklezio. La decidaj punktoj de la Programo de Erfurto deklaras: "Deklaro de religio privata afero. Forigo de ĉiuj elspezoj el publikaj fondusoj por ekleziaj kaj religiaj celoj. Ekleziaj kaj religiaj komunumoj estas rigardotaj kiel privataj asocioj, kiuj administras siajn aferojn tute sendepende. Sekularismo de lernejoj. Senpagaj entombigoj."

La antaŭmilita periodo.

Nur komence de la 20-a jarcento aperis apartaj proletaj liberpensaj organizaĵoj. En 1905, la Asocio de Liberpensuloj por Kremacio estis fondita en Berlino; en 1908, la Centra Asocio de Proletaj Liberpensuloj de Germanio estis establita en Eisenach. Kune kun ĉi tiuj, ekzistis la liberaj religiaj komunumoj, kiuj tamen vivis sektan ekziston sen ia ajn ligo unu al la alia. Al ĉiuj ĉi tiuj asocioj ankoraŭ mankis klara marksisma teorio. Ili okupiĝis pri rudimenta popola edukado kaj vivis tute ene de la sfero de la nocioj pri la "libera spirito", de panteismo. Iliaj armiloj estis biblia kritiko kaj la denunco de la Eklezio kaj ĝiaj historiaj krimoj (preĝejbruligoj, ktp.). Ili gajnis vastan akcepton inter la laboristoj ĝuste ĉar ili trafis la klasmalamikon kie li estis morta. Estis la milito, ĉi tiu plej granda el ĉiuj kapitalismaj krizoj, kiu martelis novajn lecionojn en la laboristan klason.

La mondmilito.

La milito, kun ĉiuj siaj monstraj spertoj, estis kruela malkaŝo de la Eklezio kaj senkompata malkaŝo de la vera naturo de kristanaj instruoj. De la samaj predikejoj, de kie la pastroj de la Eklezio proklamis la internacian Kristnaskan mesaĝon, ili predikis malamon kaj genocidon inter nacioj en la intereso de la imperiismaj konkerintoj. Tro klare, en ĉiu lando, ili kovris senhontan ekspluatadon per la mantelo de amo, tro malkaŝe malakceptis ĉian esprimon de repaciĝo inter nacioj. Kun brutala klareco, al la masoj estis montrita, ke ĉi tiu milito temis nur pri profito kaj ke la Eklezio estis kunkulpa en kaŝado de ĉi tiu fakto kiel eble plej bone.

La Revolucio de 1918.

La revoluciaj luktoj de 1918 kaj la sekvaj jaroj donis al la laborista klaso tiom da moviĝlibereco kaj skuis la burĝaron kaj la ekleziojn tiom, ke amasa movado de homoj forlasantaj la eklezion ekestis. Kvankam ĉi tiu movado estis malrapidigita tra la jaroj pro la revigliĝo de la reakcio, ĝi neniam tute ĉesis. Post atingi sian plej malaltan punkton en 1924, komenciĝis nova ondo, kiu intensiĝis en 1925/1926. La nombro de homoj forlasantaj la eklezion neniam estis oficiale publikigita. Ĝi estas taksita je ĉirkaŭ 1.5 milionoj.

d) La novaj mafiaj organizaĵoj de liberpensuloj.

Superrigardo.

Tiuj amasaj foriroj el la eklezio ne estus eblaj se la laborista klaso ne povus mem transpreni tiujn funkciojn, kiujn la eklezio antaŭe plenumis en la vivo.

de la laboristo; jen la funkcioj, kiuj rezultas el la ĉiutaga kaj komunuma vivo. Ni revenos al tio en pli posta ĉapitro. Tiel, liberpensaj organizoj rapide kreskis ĉie; la plej konataj el la liberpensaj organizoj de tiu tempo estis la Centra Asocio de Proletaj Liberpensuloj, el kiu, per kunfandiĝo kun aliaj pli malgrandaj asocioj, eliris la Komunumo de Proletaj Liberpensuloj, kaj la Berlinā Asocio de Liberpensuloj por Kremacio, kiu evoluis el liberpensa kremacia fonduso pli kaj pli al liberpensa batalema organizo, emfazante la ĝeneralajn taskojn de proletaj liberpensuloj. La Monista Ligo faris novan paŝon; kaj kreskis la liberreligiaj komunumoj, kiuj transformiĝis en Popolan Ligon por Libereco de Penso. Krome, ekestis multaj lokaj kaj ŝtataj aŭ provincaj asocioj de liberpensa karaktero, liberpensaj kremaciaj societoj, kaj fine la asocioj, kiuj celis establi laikajn lernejojn. (Ligo de Liberlernejaj Societoj.) La misio de la liberpensaj asocioj estis do ekde tiam duobla: interne, la forigo de komunumaj elspezoj, kaj ekstere, la lukto kontraŭ la Eklezio kaj religio. La evoluo de la klasbatalo necesigis la aperon de ĉi tiu nova organiza formo en la intereso de la labordivido. Indas ĉi tie diri, por eviti miskomprenojn, ke tio ne absolves la politikajn partiojn de la laborista klaso de ilia devo batali kontraŭ la Eklezio. Ni diskutos ĉi tiun demandon detale poste.

Unua epoko.

En la unua surprizo, la proletaro sukcesis kaŭzi gravajn vundojn al la reakciuloj. En Saksio, religia instruado plejparte malaperis el la lernejoj, kaj en Hamburgo, nur parte; tamen, la enkonduko de morala instruado signifis la rezignon pri la venko de socialismo en lernejoj. En Turingio, liberpensaj klasoj, instruitaj laŭ la principoj de Marksismo, estis venkitaj. Estis sennombraj studentoj, kiuj elektis ne partopreni religian instruadon. Lerneja preĝado estis aboliciita, ktp., ktp. Oni luktis por la dungado de laikaj instruistoj proporcie al la nombro da infanoj esceptitaj de religia instruado. Lernejoj strikoj estis efektivigitaj por atingi ĉi tiujn postulojn. Laikaj lernejoj estis fonditaj, kvankam oni ne devas preteratenti, ke la rezulta izoliĝo de la proponantoj kaj la nutrado de iluzioj ene de la laborista klaso igis ĉi tiun vojon ŝajni misgvida. La Eklezio ricevis, en iuj kazoj, nenium pluan subtenon de la ŝtatoj kaj municipoj. La nombro de kremacioj draste pliiĝis. En Suhl, malgranda urbo en Turingio, pli ol 80 procentoj de la loĝantaro jam estas kremaciataj. Amaso da novaj taskoj estis entreprenitaj.

3 larĝa epoko.

Poste, en la dua epoko, la tasko estis pli bone organizi la movadon (la jam menciitaj kunfandiĝoj okazis), varbi kaj trejni funkciulojn. Teoria klarigo estis entreprenita: la liberpensaj, liberreligiaj kaj monisma stadio estis superita; oni agnoskis, ke liberpensaj movadoj estas daŭrigeblaj nur se ĝi estas subtenata de la proletaro, kio signifas, ke nur la klasbatalo kaj ĝiaj novaj formoj povas doni substancon al la proletara liberpensaj movado. Ĝi distancigis sin de la partioj kaj sindikatoj; en multaj lokoj, ĝi gajnis rekonon ene de la proletaro.

Tria epoko.

Tiam la reakciaj fortoj komencis sian antaŭenmarŝon. La laborista klaso estis venkita kaj puŝita malantaŭen paŝon post paŝo. Kelkaj el ĝiaj politikaj rajtoj estis denove forprenitaj, kaj ĝia ekonomia situacio malboniĝis ĉiutage. Ĉi tiu malvenko de la laborista klaso ankaŭ havis sekvojn en la sfero de politika oportuneco. En Bavario, la Konkordato estis finita; ĝi promesis al la Katolika Eklezio la redonon de ĉiu posedaĵo, kiu estis sekularigita pli ol cent jarojn antaŭe, t.e., fariĝis ŝtata posedaĵo sub la influo de la burĝa revolucio. Ĝi transdonis kontrolon de lernejoj kaj instruista trejnado al la eklezioj. Sekvis la skizo de la Reicha Leĝo pri Lernejoj kiel preparo por la Reicha Konkordato, kaj la reenkonduko de religia instruado en Saksio surbaze de decido de la Reicha kortumo. Sekvis la maldungo kaj disciplinado de socialismaj instruistoj (pli ol 100 nur en Turingio), kaj la redukto de liberpensaj instruado en Turingio. La plano por reakcia Reicha Kremacia Leĝo, kiu, inter alie, La fakto, ke la registaro supozeble intencas malpermesi la kremacion de personoj sub 18 jaroj kaj alie malfaciligas kremacion, estas menciinda ĉi tie. La reakcia lerneja leĝaro kaj administrado ankaŭ apartenas al ĉi tiu kunteksto. Ekleziaj retiriĝoj konsiderinde malpliigis. Grava krizo erupciis ene de la proletara liberpensula movado, paralele al la disiĝo de la laborista movado en revoluciajn kaj reviziismajn frakciojn. Sed samtempe, preparoj estis survoje por renoviginta antaŭeniĝo de la laborista movado kaj sekve de la liberpensula movado. La masoj denove estis vekitaj. Ekleziaj retiriĝoj pliigis. La ideo pri unuigita organizo de ĉiuj proletaj liberpensuloj en Germanio gajnis forton.

Kvara epoko.

La jaroj 1925 kaj 1926 estis riĉaj je sukcesoj, donante la rikolton, kiu maturiĝis en la kvietan laboron de ĉiutaga lukto. La disiĝo ene de la G. p. F. estis superita. La disiĝantoj

estas alfrontitaj kaj malkaŝitaj. En Coburg, aŭtune de 1925, oni decidis plu unuigi la Reich-an Laborgrupon de Liberpensaj Asocioj por konduki pli koheran lukton kontraŭ la skizo de la Reich-a Leĝaro. En oktobro, la Reich-aj funkciuloj de la Asocio de Liberpensuloj (V.d.F.f.) kunvenintaj en Berlino decidis sekvi vojon de unueco por ĉiuj proletaj liberpensuloj. Fine de januaro 1926, la Germana Liberpensula Asocio (G.p.F.) decidis ĉe sia ĝenerala asembleo kunfandiĝi kun la V.d.F.f. Du pliaj paŝoj sekvis ĉe la ĝenerala asembleo de la V.d.F.f. en Berlino: la V.d.F.f. adoptis marksisman programon kaj, siaflanke, decidis kunfandiĝi kun la G.p.F. La jaro 1926 alportu la sukcesan efektivigon de ĉi tiuj rezolucioj! Samtempe, la Internacio de Proletaj Liberpensuloj estis fondita en Teplitz je Pentekosto 1925. Kaj la G.p. F. kaj la V. d. F. f. f. fariĝos membroj de ĉi tiu Internacio. Grandega rikolto en mallonga tempo! Restas nur klasifiki la hodiaŭan loĝantaron laŭ ilia religia aparteno.

e) La religia strukturo de Germanio.

dungitoj kaj oficistoj.

El la 70 ĝis 80 procentoj de proletaj aŭ proletarigitaj klasoj, dungitoj kaj ŝtatoficistoj nur parte progresis al la formado de politikaj kaj sindikataj organizoj; ĝi konsistigas, ĝenerale, grupon, kiu ankoraŭ spertas malrapidan transformiĝon; tial, apenaŭ ekzistas ekleziaj retiriĝoj inter ili, malgraŭ ilia ofte kompleta indiferenteco al la eklezio; la klaskonscio estas ankoraŭ malforte evoluinta, kaj tial al ili ankaŭ mankas la impulso rekonstrui ĉiutagan kaj komunuman vivon.

kampanoj kaj virinoj.

Malgrandaj farmistoj estas ankoraŭ tre sub la influo de la eklezio, kaj en multaj lokoj virinoj estas ankoraŭ ligitaj per la ligiloj de religio kaj superstiĉo.

La Katolikaj Laboristoj.

Inter la laborista klaso mem ekzistas ĉiaj nuancoj de opinio, de piaj kristanoj ĝis revoluciaj batalantoj. Grandaj partoj de la laboristoj, kiuj jam ekonomie kaj politike liberigis sin, estas ankoraŭ ideologie tute sub la sorĉo de la Eklezio. La ekzemplo de la elektoj de 1924 en Supra Silezio estas tre instrua pri tio. Ni presas la jenan raporton, kiu donas al ni teruran bildon pri la konsciencaj piko de la laboristoj, kiuj ne volis voĉdoni por la Centra Partio, kiel la partio de la suprasilezia peza industrio — ili jam estis tro klaskonsciaj por tio — sed por kiuj la proletara baloto (en Supra Silezio preskaŭ ekskluzive la...)

(Komunistaj) movadoj estis malpermesitaj pro religiaj kialoj ĉar proletara klaskonscio ankoraŭ ne enradikiĝis inter ili en la sfero de mondkoncepto. La raporto deklaras:

"Al tiu ekonomia teruro, la kristana kapitalo aldonis la ekleziajn konsciencdolorojn, kiuj ankoraŭ estas de plej alta graveco por la firme katolika loĝantaro tie, kies religiaj vidpunktoj pri aferoj de la klerismo restis plejparte netuŝitaj. La Princo-Episkopo de Breslau, Kardinalo D-ro Bertram, eldonis paŝtistan leteron baldaŭ antaŭ la elekto, en kiu li penis la plej fortan influon sur la komunistojn minacante ilin per la plej severaj punoj, neo de la sakramentoj kaj elpelo el la Eklezio. Krome, dum semajnoj, la plej severaj minacoj kontraŭ la komunistoj estis eligitaj de ĉiu predikejo. Ĉi tiuj metodoj, kiuj ne estis uzitaj en la maja elekto, certe penis tre fortan influon sur virinaj balotantoj. En la centoj da kunvenoj, oni plurfoje renkontis grupojn de virinoj, kaj foje ankaŭ pli maljunajn virojn, kiuj, superfortitaj de sia konsciencdoloro fronte al tiuj ekleziaj minacoj, serĉis elirejon. Estas tute..." Sendube, dekoj da miloj, kiuj rompis kun la centro ekonomie kaj politike, kaj kiuj kiel proletoj antaŭe voĉdonis komuniste, ĉi-foje restis for de la balotujo, ĉar ili volis voĉdoni nenian alian manieron ol komuniste, sed ne kuraĝis sub la..." premo de la eklezio. Ĉiukaze, ne ekzistas komunistaj balotantoj ekde la 4-a de majo, kiuj nun voĉdonus kontraŭ la KPD. La dekmiloj da proletaj nebalotantoj fariĝis viktimoj de ekonomia kaj eklezia teroro sub la preteksto de demokratio.

La protestantaj laboristoj.

Ankoraŭ aliaj laboristoj estas indiferentaj al la eklezio. Tio estas precipe vera pri la protestanta eklezio, kiu nun havas nur tre fojajn kontaktojn kun milionoj da laboristoj. Estas tre malmultaj eventoj en la vivo, kie la pastro ankoraŭ ludas rolon por ĉi tiu laborista klaso. La plej grava estas la morto. Enterigi la mortinton sen ia ceremonio kontraŭdiras bazan homan senton. La fakto mem, ke estas konsole havi simpatiajn kunulojn en onia granda funebro, necesigas la organizadon de funebraj servoj. Kiel ajn simplaj ili povas esti, la panegiro povas esti forigita nur en kelkaj kazoj, eĉ se oni volus. Kaj en multaj kazoj hodiaŭ, la pastro restas la sola reprezentanto, al kiu oni neeviteble turnas sin. La situacio estas simila kun konfirmo. De antikvaj tempoj, ni aŭdas pri la emfazo pri fariĝi plenkreskulo; inter malsamaj popoloj kaj en malsamaj tempoj, ĉi tiu punkto en la tempo estis difinita malsame. Sed ĝi korespondis al la natura sento kontrastigi la senhelpecon de la infanaĝo kun la sendependeco de la maljuneco, la enkonduko en la rondon de plenkreskuloj, la...

La eklezia komunumo festas bapton kiel feston. Bapto estas malpli establita, kaj estas la malplej da bezono pri preĝeja geedziĝa ceremonio.

Tiel, la rolo de la eklezio en la vivo de multaj laboristoj fariĝis sufiĉe malgranda. Krom geedziĝoj, baptoj kaj konfirmacioj, ili ne vizitas preĝejon. Eĉ se la protestanta preĝejo ne estus konstante ŝlosita, nenio plu allogus la laboriston tien.

Kion ofertas al li la dimanĉa diservo? Nenion! Predikon, kiun li ne kredas, ĉar ĝi pli-malpli evidente kontraŭdiras liajn spertojn; himnojn kun alimonda enhavo kaj melodioj — li komparos ilin kun la energiaj ritmoj de la kantoj de siaj laboristoj — liturgion, kiu estas tute sensignifa por li. Se ni memoras tion, ni komprenas la fremdiĝon de la laboristoj de la eklezio. Krom se ekonomiaj malfacilaĵoj devigas lin labori dimanĉe (ĝardenlaboro, mastrumado, ktp.), li preferos familian vivon, promenadon, sportojn, societumadon, teatron aŭ kinejon al la eklezio.

Plej multaj laboristoj kategorie malakceptas la influon de la eklezio en lernejoj. Kvankam ili ankoraŭ bezonas la pastron en la supre menciitaj okazoj, ili volas nenion fari kun li ĉi tie. La samo validas por sociala helpo. Ĉie, laboristoj volas, ke la ŝtato anstataŭigu la eklezion; eĉ tiuj laboristoj, kiuj ankoraŭ estas eklezianoj, postulas tion en sia partia programo kaj montras ĝin ĉiutage en praktiko. La samo validas por la pastreco en malliberejoj. Ĝenerale, pro gravaj revelacioj, kristanaj edukaj institucioj, kun siaj tiel nomataj "kristanaj" dom-estroj, kiuj uzas korpan punon, kaj siaj flataĉaj, piaj pastroj kaj aliaj honoraj estraranoj, malbonfamigi inter la popolo. Eĉ por ordinaraĵoj civitanoj, la vorto "kristano" portas mortigan konotacion kiam asociita kun certaj institucioj.

La liberpensantaj laboristoj.

Ni nun venas al la loĝantaro, kiu forlasis la eklezion. En la G. p. F. (Grupo de Framasonoj), 80 000 familioj estas organizitaj, reprezentante 300 000 ĝis 400 000 homojn; la Berlina Asocio de Liberpensuloj por Kremacio havas 400 000 membrojn, kio estas 800 000 ĝis unu miliono da homoj se oni inkluzivas la nombron de neorganizitaj infanoj; krome, estas la monistoj, la liberaj religiaj komunumoj, ktp., kaj poste la neorganizitaj eklezianoj, do ni atingas 1,5 milionojn da ekleziaj retiriĝoj (konservativa takso). (Aliaj fontoj citas la nombron de ekleziaj retiriĝoj kiel tri milionojn.) La oficiala eklezia cifero de unu miliono el la protestanta eklezio estas neadekvata; ĉiu scias kiom ofte eklezia imposto estas ankoraŭ eldonita al niaj membroj post tri aŭ kvar jaroj.

Cifero ĵus prezentita ĉe la Katolika Kongreso en Hanovro donas al ni novan indicon. Ekde 1918, ĉiujare...

Proksimume 100 000 katolikoj forlasis la Katolikan Eklezion; tio estas 500 000 homoj.

Alia aliro kondukas nin al similaj ciferoj. En Turingio en 1922, 6 procentoj de la tuta loĝantaro forlasis la eklezion; tio estas ĉirkaŭ 100 000 homoj el pli ol 1,5 milionoj da loĝantoj. En Saksio, la koresponda cifero devus esti 300 000. Se ni konsideras nur la grandajn urbojn en norda kaj centra Germanio, Ŝlesvigo-Holstinio kaj la Ruhr-regiono, ni denove atingas pli ol milionon.

Ne estas malsaĝe taksi la nombron de homoj en Germanio, kiuj estas indiferentaj al la eklezio kaj simpatias kun ni, eĉ se ili ankoraŭ ne forlasis la eklezion, je 40 milionoj.

Estas multaj areoj, kien nia propagando ankoraŭ ne atingis, kie organizo tuj signife kreskus, ĉar la necesa vojaĝkapacito estas tie, se ni havus la necesan laborantaron.

La simpatiantoj.

Se ni do determinis, ke la nombro da homoj forlasantaj la eklezion estas proksimume 1.5 milionoj, kaj samtempe klarigis, ke la nombro da simpatiantoj, la nombro da ateistoj, la nombro da malamikoj de la eklezio jam sumiĝas al 40 milionoj aŭ pli, tio klare lumigas la fakton, ke la nombro da tiuj, kiuj jam forlasis la eklezion, neniel reflektas la veran sintenon de la loĝantaro rilate al la eklezio kaj religio.

Forlasi la eklezion estas — demando pri potenco.

Forlasi la eklezion dependas de politikaj kaj ekonomiaj potencbataloj kaj ne estas, kiel kredas etburĝaj ideologoj, "afero de konvinko". La ekzemplo de la politikaj elektoj en Supra Silezio pruvas tion. Konsideru, krome, la dependecon de preskaŭ la tuta pli malriĉa kampara loĝantaro de la eklezio kaj la terposedanto! Ĉiu, kiu forlasas la eklezion, perdas la "rajton" kultivi eklezian teron kaj ofte ankaŭ komunuman kaj privatan teron. La bienposedantoj maldungus tiajn sendiajn laboristojn. En Dresdeno, la ŝlosilfarista gildo decidis ne dungi iujn ajn liberpensulajn konfirmatojn kiel metilernantojn. En kelkaj fabrikoj, industriistoj minacis laboristojn per maldungo se ili ne revenus al la eklezio. Konsideru, krome, la ĉikanadon, kiun farmantoj devas elteni; la ĉesigon de laktoliveroj al liberpensuloj; kaj fine, la malfacilaĵojn, kiujn liberpensulaj infanoj alfrontas en la lernejo. Fariĝos klare al ĉiu, ke temas pri potencbatalo. Ni donos ekzemplon. Ne estas troigo diri, ke se la potencodinamiko en Turingio estus tia hodiaŭ, ke, kun plena toleremo pri religiaj konvinkoj, oni povus deklari la eklezion privata asocio, kiu financas siajn elspezojn per la kontribuoj de siaj membroj...

Se la Turingia Ŝtata Eklezio devus kreskigi membrojn samtempe ŝtatigante ekleziajn posedaĵojn, ĝi tuj ŝrumpus al kvarono de sia antaŭa grandeco! Anstataŭe, en ĉi tiu epoko de apartigo de eklezio kaj ŝtato, ĝi ricevas kvar milionojn da markoj ĉiujare de la ŝtato, aldone al specialaj impostoj de la parokanaroj en ĉiuj urboj kaj vilaĝoj. La ŝtato pagas la salajrojn de la pastroj. En Prusio, la tuta sumo de pagoj al la eklezio, kalkulita pokape, kvarobliĝis inter 1913 kaj 1926.

Politika venko por la laborista klaso tuj korektus la statistikan bildon de la liberpenso movado kaj produktus grandegan kreskon de ekleziaj foriroj kaj organizitaj liberpensuloj.

Ĉapitro III

La malnova kaj la nova mondkoncepto

Dua evolulinio, kuranta paralele al tiu ĵus traktita, montras al ni la aperon de nova mondkoncepto = unĝo.

a) Teknologio kaj natursciencoj.

Ni komencas per la detruo de la tradicia mondkoncepto de la Eklezio. Ĉi tio estas ĉefe rezulto de moderna teknologio. En la unua ĉapitro, ni koncize priskribis la grandegan teknologian progreson en la epoko de kapitalismo. Ĉi tio tamen antaŭsupozis paralelan, same grandegan kreskon de la precizaj sciencoj. Dum en pli fruaj jarcentoj laboro estis esence la laboro de metiistoj kaj farmistoj, kaj tiel dependis nur de persona kapablo kaj la transdono de scio de patro al filo aŭ majstro al metilernanto, moderna laboro estas industria laboro kaj postulas ampleksan trejnadon por la laboristoj. La ĉiam kreskanta vastiĝo de la lerneja sistemo en kapitalismaj ŝtatoj estas pruvo de tio.

Por kompreni tion, oni nur bezonas konsideri la limigitan amplekson de ŝancoj, kaj space kaj tempe, haveblaj al farmistoj kaj metiistoj en la Mezepoko kaj la frua moderna periodo pro la transportkondiĉoj; krome, la asociitan antaŭ-sciencan stadijon de ideologio, kiu manifestiĝis en la antropomorfiĝo de naturaj fenomenoj; kaj fine, la disvastiĝon de superstiĉo, en kiu la Eklezio havis la plej grandan intereson pro kialoj de potenco, kaj oni tiam plene komprenas la grandegan diferencon inter la vivo tiam kaj hodiaŭ!

Niaj maŝinaj dezajnoj baziĝas sur preciza kaj perfekte strukturita sistemo de matematiko kaj fiziko. Nia kemia industrio estas neimagebla sen la sennombraj kemiistoj, kiuj studas kaj eksperimentas en industri-financitaj universitatoj. Biologio fariĝis la scienco por fabrikoj servantaj higienon kaj medicinon. Minado dependas de geologio; telefono, telegrafo, dinamo kaj radio ne ekzistus sen la scienco de elektro. La viroj de

Moderna teknologio instruis, ke nur eksperimentado povas respondi la problemojn prezentitajn de la industrio, ke nur la plej preciza esplorado kondukas al la dezirata rezulto; ĝi lernis kalkuli en produktado per frakcioj de penko kaj sekundo (sistemo de Taylor kaj Ford), kaj ĝi agnoskas kiel fakton nur tion, por kio scienca pruvo eblas. Ĉiuj ĉi tiuj sciencoj tamen baziĝas sur la ideo pri la kaŭzeco de naturaj fenomenoj. Naturo nun estas konsiderata io, kion oni povas esplori. Racio kaj scienco estas agnoskitaj kiel la solaj respondecaj rimedoj en la lukto por la ordo kaj kontrolo de la naturo. Por la metiisto, la fundamenta kaŭzeco de naturaj procezoj estas bagatela afero; por la teknikisto kaj inĝeniero, ĝi fariĝas la demando mem pri ilia laboro. Tiel, la sciencoj konfliktis kun la metodoj de religio. La senutileco de religiaj konceptoj pri la mondo fariĝis pli kaj pli klara; la "naturo" klarigo triumfis super la supernatura. La leĝoj de la naturo triumfis super la miraklo, la pruvo super la kredo, la eksperimento super la revelacio, la sciencaj lernolibroj super la Biblio, kaj la klerisma literaturo super la pia legado. Unu peco de la biblia mondkoncepto post alia estis detruita de la moderna scienco. Anstataŭ la primitiva kreorakonto, la geologio, per peniga laboro, sukcesis science esplori vastan areon de la evoluo de nia planedo, same kiel astronomio faris kun la ĉielosfero. Biologio instruis al ni kompreni la originon kaj adaptiĝon de plantoj kaj bestoj tra la diversaj geologiaj periodoj. La prahistorio jam lumigis la evoluon de la homaro antaŭ centoj da miloj da jaroj.

b) Kulturaj Studoj.

La natursciencoj estis anstataŭitaj de la kultursciencoj. Same kiel la fenomenoj de la naturo estis submetitaj al la ordiga povo de la racio, tiel ankaŭ estis la procezoj de la historio. La kultursciencoj, laŭ sia propra maniero same precize, komencis ekzameni kaj mezuri la okazaĵojn de la mondhistorio kaj forigi ĉian metafizikon el ili. La revolucia burĝaro mem (precipe la Klerismo en Francio) jam detruis la religiajn ideojn de la Eklezio pri historiaj demandoj. La klerisma literaturo malmuntis la koncepton de Dio kaj anstataŭigis la dian gvidanton kaj reganton per la racio kiel la sola aŭtoritato en aferoj de historio, ŝtato kaj juro. La Dek Ordonoj kaj ĉiuj multaj rivelitaj diaj moralaj kaj religiaj preskriboj de la Biblio estis anstataŭigitaj per la postuloj de homaj rajtoj, ĝis fine Markso rekonis la klasformadon kiel la levilon de historiaj procezoj. Ni diskutos tion pli detale poste.

c) moralo.

Ĝis tiam, religie influita moraleco establis fiksjajn, neŝanĝeblajn normojn por la homa demando pri kio estas bono kaj malbono. Diaj ordonoj kaj la moralaj deklaroj de filozofoj asertis universalan validecon kaj neŝanĝeblecon. Metafiziko kaj moraleco estis forpelitaj de ĉi tiu absoluta pozicio de aŭtoritato. Historia scienca esplorado priskribis la abundon de etikaj postuloj, kiujn la homaro formulis ekde tempo nememorebla. Bunta aro da plej kontraŭdiraj formuliĝoj prezentis sin al la mirigita okulo. La relativeco de ĉiuj moralaj ordonoj estis agnoskita. Moraleco jam ne havis sian hejmon en la ĉielo; ĝi naskiĝis sur la tero kaj estis submetita al la kriterioj de scienco. Ĝiaj multaj formuliĝoj kaj ordonoj estis same multaj adaptaj al historiaj intereso. Moraleco estis agnoskita kiel armilo en la lukto por ekzisto. Kun tio, la ligo al scienca penso estis establita. Kaj kun moraleco, la tuta konstruaĵo konstruita sur ĝi kolapsis: juro, politiko, ŝtato, ili ĉiuj estis de nun relativaj aferoj, kapablaj je evoluo, indaj je ŝanĝo kaj renverso se ili malhelpis la progreson de la homaro, se ili malhelpis la aperon de klaso, kiu sciis sin vokita krei novan, pli bonan socian ordon.

d) religio.

Religio same estis submetita al rigora scienca analizo. Ĝiaj originoj estis esploritaj; la abundo de ĝiaj formoj kolektitaj kaj ekzamenitaj, ĝiaj respektivaj doktrinoj komprenitaj en la kunteksto de sia tempo, kaj la historia fino de religio nepre agnoskita. De tiam, nur la sciencoj respondecis. Scienca kritikisto kaptis la Biblion; ĝi rekonis ĝin kiel libron de legendoj kaj rakontoj, kiel multajn aliajn sanktajn tekstojn; komparaj religiaj studoj desegnis paralelojn kun aliaj religioj. Popola psikologio instruis, ke Dio kaj la Diabolo, korpo kaj animo, ĉielo kaj infero estis historie kondiĉitaj konceptoj kaj senigis ilin je ilia eterna valoro. Aplikitaj al kristanaj doktrinoj, ĉi tiuj novaj komprenoj signifis la forigon de Dio kiel la reganto de homa historio; li jam ne estis la juĝisto, kiu sendis malsanon, malfacilaĵojn, mizeron kaj militon en ĉi tiu vivo por puni homojn pro iliaj pekoj, kaj kiu rekompencis per ĉielo kaj punis per infero en la postvivo. Jesuo jam ne estis la Filo de Dio; li estis homo. La demando mem pri lia ekzisto apartenis al la tribunalo de historia esplorado. La signifo de liaj instruoj estis komprenita en la kunteksto de lia tempo kaj tiel senigita je la noĉio de neeraripovo. La pozicio de la Eklezio kaj la pastro kiel mediaciistoj inter Dio kaj la homaro estis malakceptita kiel mezepoka; la Eklezio mem estis agnoskita kaj kondamnita kiel instrumento de la reganta klaso.

e) Marksismo, la nova mondkoncepto.

La malkresko de religio postulis novan mondkoncepton; mondkoncepton, kiu respondus al la lukto de la laborista klaso kaj samtempe estus science bazita. Ĉi tio troviĝis en Marksismo. Ni preterlasos la sennombrajn provojn faritajn en mezaj stadioj por modernigi religion, por unuigi ĝin kun socialismo. Ni turnos nin al la priskribo de Marksismo kiel mondkoncepto. Ĉar Marksismo estas ne nur la politika doktrino de la lukto de la laborista klaso por sia liberiĝo, sed ĝi estas ankaŭ nova mondkoncepto; ĝi plenumas tiujn homajn bezonojn, kiujn, en la stadio de matureco de la proletara klaskonscio, burĝa ideologio kaj sento ne plu povas kontentigi. La laboristo ne estas nur politikisto; li ankaŭ havas sciencajn bezonojn kaj mondon de sentoj, kiuj postulas klasbazitan kontentigon. Trokki esprimas ĉi tiun komprenon per la programeca deklaro: La homo ne vivas nur per politiko.

Abundo da novaj terminoj estas bezonata por ĉi tiu nova mondkoncepto: "monisma koncepto de historio", "filozofio de historio", "teorio de la historia procezo", "dekonomia materiismo", "etonomio" (Müller-Lyer), "sekularismo". (Ĉi tiu lasta termino estas ankoraŭ tre malklara; ĝi povas esti konsiderata nur kiel populara anstataŭaĵo por la fremdaj vortoj de scienco.) Ili ĉiuj estas ligitaj kun ĉi tiu nova fazo en la evoluo de la proletaro. Ili estas novaj nomoj por nova ideologio, kiu antaŭe estis esprimita je pli malalta nivelo per la vorto religio (kredo, ktp.).

f) Du atestantoj.

Müller-Lyer.

Kiel atestantojn de tiu nova mondkoncepto, ni unue citas la munkenan kuraciston Müller-Lyer. Lia atesto ŝajnas al ni aparte valida ĉar, sen esti marksisto, li tamen klare rekonas, ke metafiziko jam ne sufiĉas por respondi la demandojn, kiujn la moderna homo starigas.

Müller-Lyer pene kompilis materialon pri la historio de la homaro, organizante ĝin laŭ la sociologiaj kategorioj de teknologio, ekonomiko, familio, ŝtato, juro, scio, religio kaj arto. Li titolis sian verkon: La Stadioj de Homa Disvolviĝo: Sistema Sociologio. La enkonduka volumo titoliĝas: La Signifo de Vivo kaj Scienco. Lia kompreno pri la evolua historio de la homaro kondukis lin al nova mondkoncepto. Ni citas la jenajn pasaĝojn el lia antaŭparolo:

"La pasinteco posedis en siaj instruoj pri la supernatura (en teologiaj kaj ankaŭ metafizikaj pensistemoj)

Tute adekvata kaj kontentiga filozofio. Tia bonŝanco ankoraŭ ne estas donita al la nuntempo. La supernatura pensmaniero fariĝis eksmoda. Dubo kaj kritiko eroziis ĝiajn radikojn. Revelacio kaj spekulado jam ne estas fontoj de scio por ni. Filozofio, kiu kontentigos la intelektajn bezonojn de nia tempo, devas esti derivita per sperto, tio estas, per scienca analizo de faktoj; ĝi devas esti konstruita sur la fundamento de scienco.

La provo konstrui ĉi tiun konstruaĵon nur surbaze de natursciencoj estis ĉiuj unupartiaj kaj tial eraraj kaj nekontentigaj; oni devas konsideri ilin kiel definitive malsukcesaj.

Moderna kultura scienco (notu ĉi tiun esprimon) - per kiu mi celas la studon de homa socio, socia scienco aŭ sociologio - konkeris novan sferon de pozitiva scio por la homa menso. Kaj kiam ni unuigas ĉi tiun scion pri la homaro kun nia scio pri la naturo, tiam ni kapablas establi filozofion, kiu ofertas al ni novajn idealojn anstataŭ la malnovaj iluzioj kaj kiu estas inda je nia kulturo. Car nur la scienco pri la homaro povas respondi la grandajn demandojn de la homaro, antaŭ kiuj la antaŭsociologia homaro estis senpova.

Kaj ju pli mi prilaboris en mi la plej ĝeneralajn verojn de sociologio, des pli klare fariĝis al mi, ke ĉi tio estas la bazo, sur kiu la plej gravaj filozofiaj problemoj de la homaro povas esti solvitaj, ke ĉi tio estas la fundamento, sur kiu populara filozofio povas ekesti."

Aliloke (Phases of Culture, p. 273, 4) sekvante la moton: "Ulo kiu spekulacias (t.e. pensas metafizike, preter) estas kiel besto sur dezerta erikejo," Müller-Lyer skribas pri la metodo de la nova mondkoncepto:

"En la 'antaŭscienca epoko', pli precize, en la teologia kaj metafizika epoko de la intelekta vivo, ekzistis metodo nomata spekulado, kiu konsistis el klopodado malkovri la veron el si mem per streĉa reflektado, samtempe malestime fermante sin de la mondo de la realo. 'Grandaj' kaj 'sublimaj' pensoj estis tiel elmetitaj al la lumo; tamen ili havis la difekton, ke ili ne kongruis kun la malestimata realo, sed estis kaj restis puraj, kvankam belaj, imagaĵoj. Tiutempe, sociologio ankoraŭ ne estis scienco; ĝi estis ankoraŭ en sia komenca stadio sub la nomo 'filozofio de la historio', kaj filozofoj, bazitaj sur la spekulativa metodo, konvinkigis, ke la historio de la homaro estas ĝenerale determinita de 'ideoj', kaj ke religiaj, juraj, moralaj kaj filozofiaj ideoj aparte..."

veraj portantoj kaj pli profundaj kaŭzoj de la historio kaj kulturo de Jeien."

Kiam la natursciencoj komencis sian triumfan marŝon, disvastiĝis la kompreno, ke aferoj, pri kiuj oni volas juĝi, devas esti zorge ekzamenataj unue kaj ĉefe; alivorte, ke nur scienca sperto povas konduki la krutan vojon al la vero. Kaj kiam ĉi tiu metodo estis aplikita ankaŭ al la "homsciencoj", oni baldaŭ atingis tute malsamajn vidpunktojn pri la potencoj, kiuj regas la historion. En 1859, pensulo tuŝita de la nova spirito skribis la jenajn mirigajn frazojn: "En la socia produktado de siaj vivoj, homoj eniras en difinitajn, necesajn rilatojn sendepende de sia volo, produktadrilatoj respondantaj al difinita stadio de disvolviĝo de siaj materiaj produktadfortoj. La tuto de ĉi tiuj produktadrilatoj konsistigas la ekonomian strukturon de la socio, la realan bazon, sur kiu aperas jura superstrukturo, kaj al kiu respondas difinitaj formoj de socia konscio. La produktadmaniero de la materia vivo kondiĉas la socian, politikan kaj intelektan vivprocezon ĝenerale. Ne la konscio de la homoj determinas ilian ekziston, sed, male, ilia socia ekzisto determinas ilian konscion." (Marx, Politika Ekonomio, Antaŭparolo.)

Buĥarin.

Buĥarin verkas "Teorion de Historia Materiismo" kun la profunda kompreno, ke historia materiismo ne estas nur nova metodo de historia esplorado, sed ke ĉi tiu doktrino posedas multe pli grandan signifon. Religio kaj moraleco jam ne plu donas taŭgan respondon al la demando pri la origino kaj destino de la homaro; anstataŭe, la doktrino pri la leĝoj de la historio sole respondecas. Kaj ĉi tiu doktrino, kiel ĝi estas instruata en la spirito de Marksismo, estas la teorio de historia materiismo. Tiel, la teorio de historia materiismo fariĝas la socia teorio de la proletaro, "marksisma sociologio", proletara "etiko", se vi volas, kaj estas sola respondeca pri demandoj pri la senco de la vivo. Same kiel la homaro akiras ĉiam pli grandan regadon super la fortoj de la naturo per la natursciencoj, tiel ankaŭ la marksisma sociologio donas al ĝi regadon super siaj propraj sociaj fortoj. En la nuna fazo de la laborista movado, multaj problemoj fariĝis urĝaj, kiuj antaŭe ne estis tiaj; konsiderinda parto de la demandoj pri la tiel nomata ĝenerala mondkoncepto apartenas al ĉi tiu kategorio.

Ĉi tiu tre mallonga eltiraĵo sufiĉu por pruvi la supran aserton, ke io nova aperas, ke la disfalo de religio kaj la evoluo de scienco, precipe la scienco pri homo, progresis tiom, ke sintezo estas necesa, aŭ alivorte: La proletaro atingis la punkton, kie

En ĝiaj pli progresintaj stadioj, ekestis la bezono por ampleksa prezento de la nova mondkoncepto kaj la nova ideologio, kaj la plej aŭdaciaj mensoj kuraĝis entrepreni ĉi tiun taskon. Ĉu la klasbatalo hodiaŭ donas al iu ajn la tempon por tia laboro estas dubinde; sed estas la sekreta sopiro de multaj, kiuj hodiaŭ staras ĉe la avangardo de la revolucia lukto, kontribui, almenaŭ en sia libera tempo, al ĉi tiu ideologia kulmino de la proletara klasbatalo. Ke detala klarigo de la nova ideologio ne estas la celo de ĉi tiu pamfleto estas certe memevidenta. Ni devas kontentiĝi per mallonga historia superrigardo de la evoluo de ĉi tiu nova aspekto de la laborista movado.

g) La estonteco.

Tiel, la epoko de religio pli frue aŭ pli malfrue finiĝas ĉie sur la globo. Por la proletaro, religio jam ne povas oferti savon, ĉu per la konsolo de supozebla postvivo, ĉu per la nenieco, per la Nirvano. La instruoj de Budho, Moseo, Jesuo aŭ Mohamedo baldaŭ apartenos al la pasinteco. En la epoko de industrio, en la epoko de la fina lukto inter kapitalo kaj laboro, ili estas senutilaj armiloj por la proletaro. Ili bezonas alian specon de "savo", memsavon ĉi tie sur la tero per la klasbatalo. Ĉi tiu lukto estas internacia. Tial, la nova doktrino, la nova ideologio de la proletaro, Marksismo, estas ankaŭ internacia, sub kies standardo la proletaro de ĉiuj landoj nun formiĝas por la lukto. Eŭropo kaj Ameriko jam ne estas solaj. Jam estas 30 milionoj da laboristoj en Barato, el kiuj 10 milionoj estas sindikatigitaj; jam estas 10 milionoj da laboristoj en Ĉinio kun unu miliono da organizitaj sindikatanoj. Kapitalismo, kun siaj fabrikoj, mem kreas ĉi tiujn malamikojn. Ili ĉiuj venkos la burĝaron kaj kun ĝi la religion en la nomo de sia klaso kaj la nova mondkoncepto, kiu validos por ĉiuj homoj.

Keoretika Plafono

Ĉapitro IV

La rilato de laboristaj partioj al religio

"Sen revolucia teorio, ne ekzistas revolucia praktiko."
Lenin.

"Religio estas la opio de la popolo."
Markso.

"La sociaj principoj de kristanismo predikas malkuraĝon, memmalestimon, humiligon kaj degradiĝon. Kaj la proletaro bezonas sian kuraĝon, sian memfidon, sian fierecon kaj sian senton de sendependeco multe pli ol sian panon." Marx.

Programo.

§ 3: Membreco estas sendependa de specifa partia alligiteco.

Tezoj.

Ĉi tiuj 2: La gvidado de la klasbatalo kulminas en politiko kaj tiel en la politika partio.

Jen ses punktoj: La Eklezio ne povas esti definitive renversita per ideologia detruo, sed nur per la detruo de ĝia ekonomia kaj politika potenco. Tial, la lukto kontraŭ la Eklezio neeviteble kondukas al politika lukto. Venko super la Eklezio estos atingita per la potencpreno fare de la proletaro.

Ĉi tiuj 3: La G. p. F. estas nepartia organizaĵo.

Vidu ankaŭ: § 1 de la programo, tezo 1 kaj la gvidlinioj de la I. p. F. (paĝo 7).

a) La graveco de la demando.

La supre menciitaj tezoj kaj programpunktoj traktas la rilaton de la politika partio de la laborista klaso al demandoj pri eklezio kaj religio. Tio inkluzivas ankaŭ la demandojn pri la reciproka rilato inter la partio kaj liberpensaj organizaĵoj.

Ni do alfrontas la decidan demandojn pri la liberpensa movado. Por trovi la ĝustan respondon al ĉi tiu tre malfacila sed neevitebla demando, ni turnas nin al la grandaj teoriuloj de la laborista movado, al Karl Marx kaj Friedrich Engels.

Ni ankaŭ inkluzivas citaĵojn el la fama esejo de Lenin pri la rilato de la Laborista Partio al religio. *) Ĉi tiuj citaĵoj liberigas nin de la bezono de aparta prezento. Ne povas esti la celo de ĉi tiu verko detale prezenti la historion de ĉi tiu problemo, sed prefere doni koncizan superrigardon, konforme al la populara naturo de nia pamfleto.

Krome, ĉi tiu ĉapitro celas plenigi la mankon, kiun ni intence lasis malfermita en la unua parto: prezento de la pozicioj de la du germanaj laboristaj partioj pri nia problemo. Estas neakceptebla silenti pri ĉi tiuj aferoj. Paroli la veron estas ankoraŭ la plej bona maniero protekti nin kaj niajn organizojn kontraŭ misvojado. Ni do devos trakti la teorion kaj praktikon de la SPD kaj la KPD rilate al la lukto kontraŭ la Eklezio kaj religio en la jaroj ekde 1918.

b) La vidpunktoj de Markso kaj Engelso.

Ni komencas per la vidpunkto, kiun Markso kaj Engelso havis pri nia problemo. Ni citas ĉi tie el la esejo de Lenino:

"Socialdemokratiismo**) bazas sian tutan mondkoncepton sur scienca socialismo, t.e., Marksismo. La filozofia fundamento de Marksismo, kiel Marx kaj Engels plurfoje emfazis, estas dialektika materiismo, kiu alprenis la historiajn tradiciojn de dekoka-jarcenta materiismo en Francio kaj tiujn de Feuerbach en Germanio (unua duono de la deknaŭa jarcento) — materiismo absolute ateisma kaj decide malamika al ĉia religio. Ni memoras, ke la tuta engelsa "Kontraŭ-Dühring", kiun Marx legis manuskripton, akuzas la materialiston kaj ateiston Dühring pri la nekonskvenco de lia materiismo, ĉar li lasas kaŝpasejojn por religio kaj religia filozofio. Ni ankaŭ memoru, ke en sia verko pri Ludwig Feuerbach, Engels akuzis ĉi-lastan pri batalado kontraŭ religio ne por detrui ĝin, sed por...

*) Lenin, La lukto por la socia revolucio. p. 275 kaj sekvaj.

**) Ĉi tiu esejo estis verkita en 1909. Tiutempe, la Socialdemokrata Partio estis la sola ekzistanta laborista partio.

renovigi ilin, inventi novan, "subliman" religion, ktp. Religio estas la opio de la popolo; ĉi tiu marksisma principo estas la ŝlosilo de la tuta marksisma mondkoncepto pri religiaj aferoj. Marksismo konsideras ĉiujn nuntempajn religiojn kaj ekleziojn, ĉiujn kaj ĉiajn religiajn organizojn, kiel organojn de burĝa reakcio, servantajn por protekti la ekspluatadon kaj sensentigi la laboristan klason.

Samtempe, tamen, Engels plurfoje parolis kontraŭ tiuj, kiuj konsideris sin "pli maldekstraj" aŭ "revoluciaj" ol la Socialdemokratoj kaj kiuj volis inkluzivi en la programon de la Laborista Partio rektan sindediĉon al ateismo, kio egalvaloras al militdeklaro kontraŭ religio. En 1874, dum la diskuto pri la fama manifesto de la rifuĝintoj el la Blanquista Komunumo, kiuj vivis kiel elmigrintoj en Londono, Engels kondamnis ilian bruan militdeklaron kontraŭ religio kiel malsaĝecon, argumentante, ke tia deklaro estis la plej bona maniero revivigi intereson pri religio kaj malhelpi ĝian faktan malaperon. Engels akuzas la Blanquistojn pri esti nekapablaj kompreni, ke nur la klasbatalo de la laboristaj masoj, kiu tiras la plej larĝajn tavolojn de la proletaro en konscian kaj revolucion publikan politikan praktikon, kapablas vere liberigi la subprematajn masojn de la jugo de religio, dum la militdeklaro kontraŭ religio kiel la politika manifestiĝo de la laborista partio estas anarkiisma frazo. Eĉ en 1877, en "Kontraŭ-Dühring", kie Engels senkompate kritikis la plej etajn koncedojn faritajn de la filozofo Dühring al idealismo kaj religio, li tamen kondamnas la supozeble revolucion ideon de Dühring malpermesi religion en socialisma socio. "Ĝis eĉ Bismarck mem estos tro-Bismardigita", t.e., ripeti la malsaĝaĵon de la "Kulturbatalo" de Bismarck kontraŭ la klerikuloj, la lukton, kiun Bismarck faris en la 1870-aj jaroj kontraŭ la germana katolika partio, la Centra Partio, per polica persekutado de katolikoj. Per ĉi tiu lukto, Bismarck nur plifirmigis la antaŭan klerikalismen de la katolikoj, nur damaĝis la aferon de aŭtenta kulturo, ĉar li prioritatis religiajn dividojn super politikaj, kaj deturnis certajn tavolojn de la laborista klaso kaj demokratiajn de la urĝaj taskoj de la klasa kaj revolucia lukto al supraĵa kaj burĝ-mensoga antiklerikalismo. Engels akuzis la ultrarevolucion Dühring-on pri la deziro ripeti la saman malsaĝaĵon de Bismarck en alia formo kaj postulis de la laborista partio la kapablon paciencie labori pri organizado kaj klerigado de la proletaro, afero kiu kondukus al la formortado de religio. Tio kondukas al progreso sen eniri la aventurojn de politika lukto kontraŭ religio. La fama punkto de la Programo de Erfurt (1891), "Deklari religion privata afero", establis la konatan politikan taktikon de Socialdemokratiismo.

La branĉo de la movado ekfunkcias. Aliflanke, la politikan lukton ne faras la masoj mem per rekta agado, sed, laŭ la formoj de la burĝa ŝtato, per reprezentaj rimedoj, per premo sur la leĝdonajn korpojn. Tuj kiam komenciĝas periodo de revolucia lukto, t.e., tuj kiam la masoj aperas sur la batalkampo, malaperas kaj la fragmentiĝo de la ekonomia lukto kaj la nereakta parlamenta formo de la politika lukto; en revolucia amasagado, politika kaj ekonomia lukto estas unu, kaj la artefarita baro inter sindikatoj kaj socia demokratio kiel du apartaj, tute sendependaj formoj de la laborista movado simple forbalaiĝas. Sed tio, kio estas okulfrape esprimita en la revolucia amasmovado, validas ankaŭ por la parlamenta sistemo kiel reala ŝtato de aferoj. Ne ekzistas du malsamaj klasbataloj de la laborista klaso, unu ekonomia kaj unu politika, sed ekzistas nur unu klasbatalo, kiu celas samtempe limigi kapitalisman ekspluatadon ene de la burĝa socio kaj forigi ekspluatadon kune kun la burĝa socio.

g) La kritiko de Lenin: du ekzemploj.

En sia artikolo, Lenin refutas ĉi tiun kolonan teorion, ĉi tiun **apartigon de liberpensaj luktoj de la ĝenerala lukto, per ekzemplo. Li skribas:**

"Ĉiu, kiu ne plene pripensis la fundamentojn de dialektika materiismo, tio estas, la filozofion de Marks kaj Engels, povas miskompreni (aŭ almenaŭ ne tuj kompreni) ĉi tiun principon. Kiel tio okazas? Ĉu la intelekta propagando, la propagando de certaj ideoj, la lukto kontraŭ la malamiko de kulturo kaj progreso, kiu daŭris dum jarcentoj (t.e., la lukto kontraŭ religio), estu submetita al la klasbatalo, tio estas, al la lukto por specifaj praktikaj celoj en ekonomiko kaj politiko?"

Tia objekto estas unu el la oftaj objektoj kontraŭ Marksismo, kiu atestas kompletan nescion pri la dialektiko de Markso. La kontraŭdiro, kiu ĝenas tiujn, kiuj argumentas tiel, estas la vivanta kontraŭdiro de la reala vivo, tio estas, dialektika, ne laŭvorta, ne fabrikita kontraŭdiro. Absoluta, nepontebla barilo ekzistas inter la teoria propagando de ateismo, tio estas, la detruo de religia kredo inter certaj tavoloj de la proletaro, kaj la sukceso, la kurso, la kondiĉoj de la klasbatalo de ĉi tiuj tavoloj.

Tio signifas ne argumenti dialektike; ĝi signifas levi tion, kio estas movebla relativa baro, al absoluta baro; ĝi signifas perforte apartigi tion, kio estas nesolveble ligita en la vivanta realeco. Ni prenu ekzemplon. La proletaro de difinita loko kaj difinita branĉo de industrio estas dividita, ni diru, en la progresintan tavolon de sufiĉe celkonsciaj socialdemokratoj.

Fratoj, kiuj kompreneble estas ateistoj, kaj sufiĉe malantaŭenirantaj laboristoj, ankoraŭ ligitaj al la vilaĝo kaj la kamparanaro, kiuj kredas je Dio, iras al la preĝejo, aŭ eĉ estas ankoraŭ sub la rekta influo de la loka pastro, kiu, ni diru, fondas kristanan sindikaton. Supozu, krome, ke la ekonomia lukto en ĉi tiu loko kaŭzis strikon. La marksisto devas absolute emfazi la sukceson de la strikmovado, devas decide labori kontraŭ divido de la laboristoj en ateistojn kaj kristanojn en ĉi tiu lukto, devas energie kontraŭbatali tian dividon. Sub tiaj cirkonstancoj, ateisma propagando povas ŝajni kaj superflua kaj eĉ malutila - ne el la vidpunkto de la filistro, por ne fremdigi la malantaŭenirantajn klasojn, por eviti perdon de sia balotmandato, ktp., sed el la vidpunkto de la reala progreso de la klasbatalo, kiu, en la situacio de la moderna kapitalisma socio, kondukos kristanajn laboristojn al socia demokratio kaj ateismo centfoje pli efike ol nuda ateisma propagando. La predikisto de ateismo, en tia momento kaj sub tiaj cirkonstancoj, nur ludus en la manojn de la pastraro, kiu deziras nenion pli ol dividon de la laboristoj ne laŭ ilia strikaktivismo, sed laŭ ilia kredo je Dio. La anarkiisto, kiu predikas militon kontraŭ Dio je ĉia kosto, en realeco helpus la pastraron kaj la burĝaron. La marksisto devas esti materialisto, tio estas, malamiko de religio, sed dialektika materialisto, tio estas, lu, kiu ne konceptas la batalon kontraŭ religio abstrakte, ne surbaze de abstrakta, pure teoria, memkonstanta predikado, sed konkrete, surbaze de klasbatalo, kiu okazas praktike kaj edukas la masojn plej kaj plej bone. La marksisto devas povi konsideri la tutan konkretan situacion, devas ĉiam scii trovi la limon inter anarkiismo kaj oportunismo (tiu limo estas relativa, fluida, ŝanĝiĝema, sed ĝi ekzistas); li devas nek fali en abstraktan, frazeman kaj malplenan "revolucion" nek en la etburĝaron kaj oportunismon de la etburĝo aŭ la liberala intelektulo, kiu tremas antaŭ la lukto kontraŭ religio, forgesas ĉi tiun taskon, repaciĝas kun la kredo je Dio, kaj gvidiĝas ne de la interesoj de la klasbatalo, sed de bagatela, mizera konsidero: neniun vundi, neniun forpuŝi, ne timigi iun; gvidiĝas de la saĝa regulo: "vivu kaj lasu vivi", ktp.

En alia ekzemplo, Lenin montras kiel aktualaj problemoj kaj agitado devus esti traktataj nur el la perspektivo de antaŭenigo de la klasbatalo. Li diskutas la vidpunkton, ke socialismo estas religio - vidpunkto ofte tenata en proletaj liberpensaj rondoj - kaj klarigas:

"Alia ekzemplo: ĉu membroj de la Socialdemokrata Partio devas esti kondamnitaj sub ĉiaj cirkonstancoj pro la deklaro: 'Socialismo estas mia religio', kvazaŭ por propagando-

Ĉu ekzistas riproĉo de vidpunktoj, kiuj respondas al tia deklaro? Ne.
D Devio de Marksismo (kaj sekve ankaŭ de socialismo) klare ĉeestas ĉi tie, sed la signifo de tiu devio, ĝia specifa pezo, tiel diri, povas varii en malsamaj situacioj. Tute malsame estas, kiam agitisto aŭ homo alparolanta la laboristajn masojn parolas tiel por esti pli komprenebla, por enkonduki la temon, por prezenti siajn vidpunktojn pli realisme per esprimoj pli konataj al la neevoluintaj masoj, aŭ kiam verkisto komencas disvastigi la konstruon de Dio aŭ "Dio-konstruantan" socialismon. Same kiel en la unua kazo riproĉo estus riproĉo aŭ eĉ malkonvena limigo de la libereco de la agitisto, la libereco de "pedagogia" influo, tiel ankaŭ riproĉo de la partio estas necesa kaj deviga en la dua kazo. La principo: "Socialismo estas religio" estas por iuj formo de transiro de religio al socialismo, por aliaj - de socialismo al religio.

h) Religia socialismo.

Tute absurda estas la teorio, kiu hodiaŭ grupiĝas sub la termino "religia socialismo". Ĝi ekestis el la "distordo" de la koncepto de Saka pri "religio kiel privata afero". Lenin detale raportas pri la kaŭzoj de ĉi tiu revizio de Saka en la jam menciita Aussak; ni povas preterlasi ilin ĉi tie. Anstataŭe, ni nun prezentos priskribon de ĉi tiuj devioj en iliaj plej lastatempaj reprezentantoj. Ili ĉiuj sumiĝas al repaciĝo de religio kaj socialismo. Ni citas kelkajn kontribuantojn al la "Socialista Monata Revuo" kaj sekvas prezenton de Deborin en "La Standardo de Marksismo" 1, 1:

"En artikolo titolita 'Religio kaj Revolucio' publikigita en 1919 en la 'Socialist Monthly', iu Arthur Bonus montras, ke la malakcepto de religio fare de Marx konformas al la vidpunktoj de burĝaj klerismo-pensuloj de la 18-a jarcento. Ĉi tiu pia viro serioze kontrastas la vidpunktojn de Marx pri revolucio kun la instruoj de Kristo. Dum Marx konservas revolucian sintenon kaj alvokas la proletaron renversi la regadon de la burĝaro, 'nia Sinjoro Jesuo Kristo' neniam alvokis al ribelo, nek li rekonis la neceson de ŝtata revolucio. Kristo kontraŭstaris revolucian perforton per la povo de la Vorto kaj la Spirito. 'Kaj do,' daŭrigas nia nove ordinita apostolo, 'la estonteco de la laborista movado kuŝas en preparo por kaj fido al la povo de la Spirito, kiu triumfas sen la uzo de forto.'"

Alia apostolo de la nova religio, nomita Hans Ehrenberg, pravas, ke la tuta malbono de la burĝa scienco devenas de la naturscienca mondkoncepto kaj la spirito de kritiko.

Bonŝance, tamen, la tuta laborista klaso ankoraŭ ne estas venenita. (!) "Nur malgranda parto de la laborista klaso," skribas Ehrenberg, "estis infektita de la intelekta aroganteco de la akademia burĝaro kaj permesis al biblia kritiko kaj scienca mondkoncepto korupti iliajn religiajn sentojn." (!) La laboristo, danke al la malamika sinteno de la Eklezio rilate al socialismo, ĝis nun restis indiferenta pri religio. "Ĝis nun, la kristana religio nur portis la vestojn de la kamparano kaj la burĝo; la vestoj de la laboristo estis nekonataj al la Eklezio kaj restas tiaj ĝis hodiaŭ," daŭrigas la sama aŭtoro. Nun venis la tempo por la laboristo meti sian stampon sur kristanisman, fari ĝin sia religio.

Iu Perthel respondis la demandon kaj karakterizis la taskojn de socialismo en artikolo titolita "Pieco kaj Socialismo" jene: "Nova epoko estas ĉe la pordo, kiu ankaŭ kreos novan realecon ĉi tie. La tasko de socialismo estos liberigi piecon de ĝia miopa fokuso sur la memo; la tasko de pieco estos trapenetri socialismon per eternaj fortoj."

Ĉiuj supre menciitaj aŭtoroj provas demonstri, ke la revolucio malkaŝis la neadekvatecon de Marksismo, aŭ, kiel ili diras, "ekonomia socialismo". Ĉi tiuj teoriuloj vidas la fundamentan malbonon de Marksismo en tiu ateisma pensoskolo, kiu devenas de la materialisma mondkoncepto de Marks. Tial, ili klarigas, oni devas decide malakcepti materialismon kaj ateismon kaj adopti la principojn de religia socialismo. La revolucio, ili argumentas, estas kontraŭreligia kaj implikas la uzon de forto. Krome, oni devas firme kompreni, ke tiel nomataj materiaj revolucioj nenion ŝanĝas en la vivoj de nacioj. (!) Religiaj rezultoj sole determinas la kurson de la historio. La spirito triumfas sen ia uzo de forto. Tial, la socianiĝon de la produktadrimedoj devas antaŭi socianiĝo de la spirito kaj konscienco.

La apero de Bonus, Ehrenberg, Berthel, Allwohn kaj aliaj en la "Socialistaj Ĉiumonataj Revuoj", predikante novan religion, tute ne estas izolita fenomeno, kiel ĝi unue povus ŝajni. Male, religia fervoro kaptis larĝajn partojn de la socia demokratio. Kiel alie oni povas klarigi la fakton, ke la samaj ideoj estis evoluigitaj en la kompendio pri programrevizio publikigita antaŭ la SPD-partia kongreso en Görlitz, kiu likvidis la malnovan partian programon de Erfurt? En ĝi, ekzemple, Gustav Radbruch, iama socialdemokrata ministro pri justico en Prusio, deklaras la jenon pri la religia demando: "Ke komuna mondkoncepto, nova religieco, aperas en la laborista klaso, ne povas esti ignorata. Precipe ĉe la indigitaj..."

La protestego kontraŭ la Eklezio kaj ĝiaj pastroj, tiel ofte aŭdita dum la luktoj pri sekularaj lernejoj, rivelas dolore seniluziigitan sopiron al religio. Kaj ne nur sopiron — tiu monda kaj ĉi-monda religieco mem jam estas distingebla en siaj bazaj konturoj. Guste pro la materialisma koncepto de historio, ni devis atendi, ke ankaŭ la leviĝanta proletaro vidos kulturan, religian superstrukturon leviĝi super si mem.

Aliloke en sia artikolo, Gustav Radbruch skribas: "La Eklezio, kaj la Katolika Eklezio eĉ pli ol la Protestanta Eklezio, ankaŭ montris grandan kapablon adaptiĝi kaj fari esceptojn al la ŝanĝoj en la ekonomio kaj mondkoncepto. Ĉi-foje oni devas ankaŭ provi unuigi la malnovan konstruaĵon kun la nova spirito antaŭ ol decidi konstrui novan konstruaĵon apud la ruinoj de la malnova preĝejo."

Unu el la fundamentaj taskoj de la laborista klaso estas do la socianiĝo de katolikismo kaj protestantismo. La propono de Radbruch al la partia kongreso de SPD pri la religia demando do sumiĝas al la jena en ĉi tiu rilato: "Ebligis la kultivadon de proletara mondkoncepto kaj religieco ene kaj ekster ekzistantaj religiaj komunumoj."

Alia verkisto de la "Socialist Monthly" unuigas socialismon kun kristanismo:

"Ni ja havas ilin en la partio," li diris, „dogmajn katolikajn pastrojn, kiuj estas fervoraj marksistoj." Kaj koncerne la laboristojn, „ili aspiras pli profundan komprenon, ili soifas scion; pli ol iam antaŭe, la demando pri Dio kaj la mondo premas al la avangardo en iliaj militdetruitaj animoj."

Plue, la aŭtoro, kiu estas tiel kompetenta pri ĉi tiu afero, informas nin, ke "ekstreme granda nombro da niaj partianoj aktive partoprenas en la religia komunuma vivo kaj ne volas rezigni nek pri la eksteraj formoj nek pri la interna rilato al la eklezio kaj religio".

Se aferoj estas tiaj, ke en la Socialdemokrata Partio ekzistas "dogmaj katolikaj pastroj, kiuj estas fervoraj marksistoj", kaj la vasta plimulto de partianoj aktive partoprenas en la eklezia vivo, tiam la strebo de socialdemokrataj ideologoj unuigi "sciencan socialismon" kun "ortodoksa kristanismo" fariĝas home komprenebla.

Tiu ĉi tendenco unuigi socialismon kaj katolikismon estas aparte evidenta en artikolo de Albert Kranold pri *Aus drud*, kiu aperis en la Festschrift dediĉita al Karl Kautsky kaj titoliĝas "Pri socialismo kiel morala ideo".

En ĉi tiu artikolo, la aŭtoro submetas la libron de la katolika teologo Theodor Steinbüchel el la jaro 1921 al kritiko, titolita "Socialismo kiel Morala Ideo". Li komencas per rimarkado, ke socialismo ĝuis konsiderindan sukceson inter reprezentantoj de la Katolika Eklezio.

Kranold rimarkas, ke la libro de Steinbüchel estis presita kun la aprobo de la plej altaj aŭtoritatoj de la katolika eklezio, kiuj evidente komprenis la plenan profundon de la ideo de persona aŭtonomeco, homa digno kaj socia justeco. Kranold prave emfazas, ke, danke al la eventoj de la lasta jardeko, okazis en Germanio proksimiĝo inter katolikismo kaj socialismo.

Kio ebligis kunlaboron inter la Socialdemokratoj kaj la Centra Partio? Kranold respondas: Kunlaboro estis ebla ĉar la instruoj de la Ekleziaj Patroj kaj grandaj Skolastikuloj de la Mezepoko havis multajn kontaktpunktojn kun socialisma politika kaj socia teorio, kaj la ekonomia filozofio de klasika katolikismo en la Mezepoko posedis akre prononcitan kontraŭkapitalisman karakteron. Krome, la Katolika Eklezio ĉiam distingiĝis per tre evoluinta sento de realeco kaj kompreno pri la spirito de la epoko. La universala karaktero de la Katolika Eklezio ankaŭ klarigiĝis per la fakto, ke ĝi pruvis sin kapabla transcendi naciajn limojn kaj klasajn antagonismojn.

La Katolika Eklezio, almenaŭ ekde la fino de la Mezepoko, "jam ne identigas sin kun individuaj klasoj, kiel faras la Protestanta Eklezio".

Kranold finas per preĝo. Li anoncas en la jam menciita memoriga publikaĵo omaĝe al la 70-a naskiĝtago de Karl Kautsky, p. 507:

"Socialismo estas ekster 'proporcio' (racio). Ĝi estas afero de 'kredo'. Kun Martin Buber, oni povas kompreni 'Dion' kiel la 'epitomon' de ĉio en la tuta universo, al kiu oni povas diri 'Vi'. Tiam oni tuj sentas, kiel, en la sperto de Dio, oni spertas nur la profundigitan kaj vastigitan, t.e., plene pripensitan, sperton de komuneco kun ĉio, kio vivas kaj tial havas rajton al vivo, la sperton de frateco, de senfina turniĝo unu al la alia, de senlima alpaŝo, kaj de prenado de manoj kaj esti prenita de aliaj (penso, ideo de tia nemezurebla graveco por la evoluo de religia socialismo, kia ĝi estas frakasa, leva kaj potenca)."

i) Mallonga kritiko de la verko de Engels.

Engels prave volis, ke la vorto "religio" estu forigita el la homa lingvo, ĉar li bone sciis pri la malutileco de ĝia uzo. Ĉi tiuj menciitaj socialismaj teoriuloj eĉ reenkondukas ĝin.

Jen kie oni alvenas kiam oni komencas paroli pri socialismo kiel morala ideo; de morala ideo al religia socialismo estas nur malgranda paŝo.

1) La kultura politiko de la Socialdemokrata Partio de Germanio ekde 1918.

Ne miskomprenu nin: Ni scias, ke grandaj partoj de socialdemokrataj laboristoj kaj funkciuloj malaprobas ĉi tiujn teoriojn kaj ilian praktikon. Tamen, la kultura politiko de la SPD dum la pasintaj ok jaroj finfine baziĝis sur ĉi tiu teorio.

Ni unue memorigas la koncernajn paragrafojn de la Vajmara Konstitucio. Ĉi tiuj stipulis, ke religia instruado estu regula temo en lernejoj. Sekcio 146, paragrafo 2 lasis la pordon malfermita por meti lernejojn sub la kontrolon de la Eklezio. Ĉi tiu Vajmara lerneja kompromiso, kiu rekte kontraŭdiris la propran programon de la SPD, estis testamento pri koalicia politiko kun la Centra Partio. Tiam, la fundamento estis metita por la hodiaŭa reakcia aliro al edukado. La vojo tiam kondukis rekte al la elekto de Markso, en kiu la SPD atendis, ke ĝiaj balotantoj elektu la gvidanton de la firme katolika Centra Partio, aŭ al la malmuntado de la unuigita lerneja sistemo en Badeno fare de socialdemokrata ministro pri edukado, kiu parte transdonis la ŝtatajn lernejojn al la katolika eklezio - ion, kion demokrato rifuzis fari. Ĉu ni nun komprenas la originon de la teorio, kiu subestas ĉi tiun praktikon? La koalicia politiko inter Socialdemokrato kaj la Centra Partio ankaŭ inkluzivas la teorion pri la interkonsento inter kristanismo kaj socialismo, la revenon de la socialistoj al Dio, kaj la doktrinon de socialismo kiel morala ideo.

Tiel, la reago de la Eklezio povis plifortiĝi. La tono de la Katolikaj Tagoj kaj la tono de la kristanaj gepatraj asocioj montras kiel la Eklezio ekspluatis la "toleremon" de la socialdemokratoj. Tial ne plu estas surprize, ke granda parto de la socialdemokrata gazetaro malfacile lokigas liberpensajn artikolojn, dum artikoloj de religiaj socialistoj estas facile akceptataj. En aliaj socialdemokrataj gazetoj, liberpensaj artikoloj estas efektive ekskluditaj, sed liberpensado estis misprezentita en "moralan ideon". Oni legas tie multe pri la interna plibonigo de la individuo kiel tasko de la tute senpolitika liberpenso movado.

1) SPD kaj liberpensula movado.

Tio kaŭzis gravajn konfliktojn por la liberpensula movado. Multaj el niaj liberpensuloj estas konsekvencaj marksistoj en la kampoj de eklezio kaj religio. Ili ankoraŭ sekvas la pozicion, kiun ili lernis en la malnova partio: ili ankoraŭ konsultas la skribaĵojn de Bebel kaj edukas sin pri ili. Sed poste ili konfliktas kun la teorio kaj praktiko de la hodiaŭa socia demokratio, kiu "reviziis" sian Marksismon en ĉi tiu kaj aliaj kampoj. Niaj kamaradoj tiam trovas sin en...

Konflikto de devoj kaj konvinkoj kondukis al tio, ke signifa parto de niaj liberpensantaj membroj fariĝis nealirigitaj al iu ajn partio. Ili tiam ofte batalas furioze kontraŭ la misgviditaj politikoj de la SPD. Fine, estis la socialdemokrataj liberpensuloj, kiuj malhelpis la prezidentan kandidaton de la SPD, la Centran Partionon Marx, okazigi eĉ unu solan amaskunvenon en Saksio.

Estas klare, ke la Socialdemokrata Partio rezistas konsekvencajn liberpensajn movadojn. Tio nepre kondukas ĝian dekstran flankon al la jena taktiko: konkeri la liberpensajn organizojn kaj poste paralizi ilin. (Liberpensado ne devus okupiĝi pri ĉiutagaj aferoj; ĝia ĉefa tasko en sia komunuma vivo estas eduki socialismajn homojn, ktp., ktp., jen la sloganoj.) Aŭ, se la konkero malsukcesas: malmunti la organizojn per disiĝo. Kaj tiel, denove, paralizi ilin.

Kiel mi diris, niaj socialdemokrataj liberpensuloj troviĝas en tre grava konflikto. Se ili volas resti socialdemokratoj, ili devas konduki konstantan, obstinan lukton por revenigi la partion al marksisma kohereco rilate al kultura politiko.

m) La kultura politiko de la Komunista Partio de Germanio.

Ni nun turnas nin al la pozicio de la Komunista Partio de Germanio (KPD). Ĝia teorio, reprezentita en revuoj kiel "Internationale", "Kommunistische Internationale", "Banner des Marxismus" kaj "Marx-Engelsarchiv", estas tute konforma al la supre menciitaj vidpunktoj de Marx, Engels kaj Lenin. La praktiko de KPD respondas al ĉi tiu teorio, ĉar teorio kaj praktiko estas neapartigeblaj de marksisma starpunkto. La malakcepto de la koncernaj paragrafoj de la Reicha Konstitucio, la lukto por la sekulara naturo de la tuta lerneja sistemo, por la unueca kaj labororientita lernejo, por la proletara enhavo de la lernejo, por lernejoj manĝoj, ktp., la lukto kontraŭ la Bavara Konkordato kaj la skizo de la Reicha Lerneja Leĝo, la lukto kontraŭ la Centra Partio kaj kontraŭ koalicia politiko, la lukto por gepatraj konsilioj kaj kontrolo de lernejoj fare de sindikatoj anstataŭ industriistoj, kaj la kunlaboro kun liberpensuloj - ĉio ĉi estas pruvo de marksisma kultura politiko.

n) KVD kaj liberpensula movado.

Kontraste, du eraroj, kiuj turmentis komunisman politikon, devas esti diskutitaj. Unu el ili ankoraŭ ne estas tute superita. Tio estas la rifuzo agnoski la neceson de liberpensaj organizaĵoj. Kelkaj komunistoj

En certaj regionoj, iuj ankoraŭ asertas, ke aparta liberpensa organizaĵo estas superflua, ke la partio povas pritrakti ĉion memstare. Kamaradoj bone farus silenti; la ekziston de "milion-persona" organizaĵo oni ne povas nei per ia ajn argumento. Ĉi tiu vidpunkto klarigas la mankon de subteno por liberpensa laboro en iuj partoj de la komunista gazetaro. Dum en multaj distriktoj la Komunista Bresse malfermas siajn kolumnojn al la liberpensa movado, kritikante kaj antaŭenigante ĝin, tio ankoraŭ ne estas la kazo ĉie laŭ la necesa mezuro. Ni bone scias, ke la kondiĉoj en Germanio varias; tamen, tio ne sufiĉas kiel preteksto. Niaj liberpensaj kamaradoj, kiuj estas membroj de la KPD, devas interveni kaj plenigi ĉi tiun mankon per sia propra laboro. Tio finfine klarigas la jenan "kompromison", kiu ankoraŭ ĉeestas en partoj de la KPD. La miskompreno estas, ke homoj diras: "La liberpensuloj simple estas tie, ili estas milion-membra organizaĵo, amasa organizaĵo. Ni devas gajni ilin por la komunistoj, per taktike rapidaj rimedoj." Unue, tio estas fundamenta miskompreno pri la taskoj de la liberpensa movado. Ni liberpensuloj estas same sendependaj kiel sindikatoj, kooperativoj, ktp. Ni havas nian propran specialan taskon, kiun neniu partio iam ajn povas transpreni de ni, same kiel neniu partio povas "antaŭvidi" la sindikaton, la kooperativon, aŭ ion ajn alian. La liberpensa movado ne estas ĉiofaranto. Ni devas konscie labori por efektiviĝi ĉi tiun nian specialan taskon por la proletaro, kun aŭ kontraŭ partio. Tamen, ni jam montris, ke ni estas nur parto de la tuto, de la tuta laborista movado, kaj tial dependaj de klasa politiko. Due, la supre menciita vidpunkto aliras niajn liberpensajn problemojn supraĵe el tre mallarĝa partia perspektivo, el la perspektivo de partia egoismo. Nur tiuj komunistoj, kiuj ankaŭ estas kapablaj liberpensuloj kaj pretaj defendi nian movadon kontraŭ ĉiuj atakoj, estas utilaj al ni en la liberpensa movado. Precipe en la nuna situacio de malamikeco kontraŭ politikaj partioj ene de pli larĝaj liberpensaj rondoj, tia ekstera kunlaboro estas malutila por ni kaj ankaŭ por la partio.

Kontraŭbatali ĉi tiun vidpunkton estas la speciala tasko de ĉiuj liberpensuloj, kiuj politike apartenas al la KPD.

Alia eraro estas feliĉe superita. En granda orientgermana urbo, la komunistaj urbaj konsilianoj, per siaj agoj, malhelpis la elekton de socialdemokrata liberpensulo kiel urbestro kaj ebligis la elekton de ekstremdekstra membro de la Centra Partio! Ĉi tiu estas politiko, kontraŭ kiu ni, kiel liberpensuloj, levas niajn plej fortajn objektojn. Ĉi tio jam ne estas politiko, sed blinda malamo al socia demokratio. Ke tia konduto plej damaĝis la KPD (Komunistan Partion de Germanio) estas io, kion la KPD povas solvi kun si mem. Kiel liberpensuloj, ni defendas nin kontraŭ tia damaĝo al nia afero.

o) Rezulto por la liberpensa movado.

Ni atingis la finon de la dua parto. Ĝi ĉi tie reprenas la fadenon de la unua historia sekcio. Teorio kaj praktika historio estas reciproke dependaj. Ni vidis antaŭ ni en Germanio fortan proletan liberpensulan movadon. Ĝi deĵetis la ovoŝelojn de liberreligia klerisma penso kaj, en siaj plej bonaj partoj, staras sur la fundamento de principa materiismo. La vasta plimulto de ĝiaj membroj vidas sin kiel parton de la ĝenerala proletara movado je nacia kaj internacia skalo. La pasinta jaro donis al ni valorajn lecionojn pri nia rilato al demandoj pri politiko kaj partioj. La danĝero de religia socialismo - tio estas, la danĝero voli eviti la klasbatalon - apenaŭ ĉeestas en niaj rangoj post la proletaj luktoj de la lastaj jaroj. Nia agadsfero, kiun ni diskutos en la tria parto de ĉi tiu pamfleto, jam estas tiel klare difinita, ke la neceso de la organizo estas sendube. La disiĝo kaj reunuiĝo de la G. p. F. montris — per praktika sperto, ke organiza unueco estas kaj ebla kaj necesa, malgraŭ ĉiuj ideologiaj disputoj. Tiuj, kiuj semas dividon hodiaŭ, havas la laboristojn kontraŭ si. Organizado estas la kadro, ene de kiu la luktoj devas esti kondukataj. La premo de la reakcio montris la neceson de unueca organizado. Espereble, tio baldaŭ estos atingita, almenaŭ inter la G. p. F. kaj la V. d. F. f. Nur interna ideologia unueco ankoraŭ ne ĉeestas; ankoraŭ estas diskuto pri du aŭ tri malsamaj vojoj por la proletara liberpensa movado. Sed ĉi tiuj diskutoj jam ne kondukas al disiĝo. Demokratio hejme kaj luktoj eksterlande estas la du rimedoj, kiuj kunfandos nian movadon.

p) La unueco de la laborista movado.

Plena unueco estas preparata. La kondiĉoj de la Klaisen-lukto devigas la laboristan klason al unueca ideologio. Kiel ajn severaj povas esti la lecionoj, kiujn la historio instruas al la laborista klaso — la formado de la proletaro en klason kaj ĝiajn proprajn organizojn estas turmenta procezo — ĉi tiuj lecionoj de la historio estas nekontesteble klaraj al ni.

En la lukto por la venko de la laborista klaso, ankaŭ ni atingos nian finfinan unuecon!

La doktrino pri la venko de la laborista klaso, tio estas Marksismo!

Praktika Plafono

Programo.

§ 2: La elspezoj de G. p. F. estas:

- a) La organizado de ĉiutaga kaj komunuma vivo.
- b) Edukado kaj trejnado de junularo.
- c) Publika edukado laŭ la spirito de tiu ĉi mondkoncepto.
- d) Purigado de la mensoj de ekleziaj, religiaj kaj supernaturaj ideoj kaj de burĝaj moralaj konceptoj.

Tezoj.

Tezo 4.

La G. p. F. havas historian mision plenumotan, nome solvi la ĉefan parton de la kulturaj elspezoj de la proletaro.

Tezo 5.

Ĉi tiuj estas precipe:

- a) La organizado de ĉiutaga kaj komunuma vivo.
- b) Edukado kaj trejnado de junularo.
- c) Publika edukado laŭ la spirito de tiu ĉi mondkoncepto.
- d) Purigado de la mensoj de ekleziaj, religiaj kaj supernaturaj ideoj kaj de burĝaj moralaj konceptoj.
- e) Publika edukado en la senco de la proletara klasbatalo, t.e., la kreado de proletara ideologio ankaŭ rilate al kulturo, la kreado kaj kultivado de nova mondkoncepto, kaj la formado de ĉiutaga kaj komunuma vivo en la senco de Marksismo.

La agadprogramo de la I. p. F.

1. Reciproka raportado kaj informinterŝanĝo inter la filiigitaj organizaĵoj kaj la sidejo de J. p. F. (Generala Sekretariejo).
Publikigo de novaĵletero.
2. Internaciaj agoj (eklezia retiriĝmovado, manifestacioj kontraŭ naciismaj teroristaj agoj, alvokoj al politikaj kaj sindikataj internacioj por komunaj agoj, ktp.).
3. Internacia literaturo, interŝanĝo kaj tradukado de valoraj libroj, kolekto de materialo pri ekleziaj-politikaj temoj. 50

4. Kreado de internacia arkivo de liberpensuloj (gazetoj, libroj, broŝuroj): Libreccenzoj en la koresponda revuo. 5.

Interŝanĝo de parolantoj, starigo de listo de internaciaj parolantoj listo.

6. Influi la internacian laboristan movadon kaj sendi komunikojn al la laborista gazetaro.

7. Centraligo de la gazetara oficejo ene de la Ĝenerala Sekretariejo.

8. Monitorado de plenumo de la principoj kaj decidoj de la I. p. F.

9. Realigi la unuigon de la proletara liberpensula movado en la landoj kaj unuigi ĉiujn ekzistantajn naciajn organizojn en la J. p. F.

10. Antaŭenigo de unueca fronta movado inter la proletaro.

11. Promocio de la organizoj de la proletara liberpensula junularo kun la celo krei junularan internacion.

12. Fortigo de konsciigaj kampanjoj por virinoj kaj la kampara laboristaro.

La laborgvidlinioj de la I. p. F.

1. Kreado de listo de parolantoj.

2. Cenzuro de liberpensulaj literaturoj celitaj por agitado.

3. Organizado de prelegoj (ŝtata kaj regiona sidejoj).

4. Establado de centra fotografia oficejo.

5. Kunlaboro kun proletaj organizaĵoj por la celo de okazigo de festoj kaj celebradoj (memorfestoj, solsticaj festadoj, familiaj, gepatraj, virinaj, junularaj kaj infanaj vesperoj, memorfestoj de mortintoj, ktp.). Celo: Centraligo de ĉiuj proletaj kulturaj organizaĵoj.

6. Agitado (forlaso de la preĝejo, kremacio, lerneja agado, aktualaj manifestacioj, rezolucioj kaj interpelacioj, rekrutado de membroj, flugfolioj kaj agit-skribaĵoj, pruva sinteno de la nereliguloj).

7. Gazetara Servo (Gazetara Oficejo).

8. Monitorado de la kontraŭulo (klerikaj publikaĵoj, paŝtistaj leteroj, preĝejoj predikoj, misiista agado, loka politiko, diversaj leĝdonaj proponoj, katolikaj kaj pastraj konferencoj, skandala kroniko).

9. Raportado al la I. p. F. (Aldone al la ok supre menciitaj punktoj, la individuaj ŝtatoj devas raporti ankaŭ pri: eklezia posedaĵo, publikaj elspezoj por la eklezio en ŝtato kaj municipo, ekleziaj impostoj, la relativa forto de la paganaj partioj en la parlamento kaj en la municipaj administracioj, la influo de la pastraro en lernejoj, paganaj privataj lernejoj kaj bonfaraj institucioj, koncernaj raportoj kaj juĝoj, ktp.).

Ĉapitro V

La taskoj de la proletara liberpensula movado

a) Elspezoj pri kultura politiko.

Komence oni notu, ke la agadoj de liberpensuloj etendiĝas en du direktoj: eksteren kaj interne. Iliaj eksteraj taskoj ampleksas ĉiujn tiujn, kiuj devenas de la lukto kontraŭ kultura kaj politika reakcio. Iliaj internaj taskoj koncernas la komunumon kaj ĉiutagan vivon. Plia sekcio traktas la temojn de agitado kaj propagando, kaj fina sekcio diskutas organizajn problemojn.

Postuloj rilate al ŝtato kaj eklezio.

La taskoj de liberpensuloj komence etendiĝas al la disvastigo kaj efektivigo de tiuj postuloj, kiuj ĝenerale rilatas al la rilato inter ŝtato kaj eklezio. Kamarado Herre formulis ĉi tiujn postulojn por la programo de la G. p. F. tiutempe jene:

1. Apartigo de eklezio kaj ŝtato, eklezio kaj lernejo.
2. Sekularismo de lernejoj, flegado, socialaj servoj kaj funebraj servoj.
3. Forigo de ĉiuj elspezoj kaj avantaĝoj el ŝtataj aŭ municipaj fondusoj por konfesiaj celoj.
4. Deklaro fare de ekleziaj kaj religiaj organizaĵoj kiel privataj asocioj, kiuj devas akiri la rimedojn por la akiro kaj bontenado de siaj instalaĵoj fare de siaj membroj mem kaj sen helpo de ŝtataj kaj aliaj aŭtoritatoj.
5. Forigo de ĉiuj preĝejoj festotagoj kiel laŭleĝaj festotagoj. Tio inkluzivas la postulon pri eksproprieto de la preĝejo favore al la ŝtato.

Postuloj pri la lernejo.

Punkto 2 postulas la sekularigon de la tuta lerneja sistemo. Tio inkluzivas la konstantan, konkretan lukton kontraŭ klerikalismo kaj ŝovinismo en lernejoj. Ĉi tiu lukto estas farata sub konstante ŝanĝiĝantaj kondiĉoj. Se oni konsideras sian antaŭan sperton...

Priskribi la tutan procezon postulus ĉapitron mem. Ni traktos la plej gravajn punktojn poste.

Nia lukto kontraŭ la lerneja sistemo estas finfine lukto kontraŭ la kapitalisma karaktero de lernejoj entute. La batalo por niaj liberpensaj postuloj estas nur unu parto de ĉi tiu ĝenerala lukto pri lernejoj. Ni devas tial ankaŭ pledi por la ĝeneralaj postuloj de la proletara lerneja lukto. Tiaj postuloj estas: unueca lernejo anstataŭ la tradicia klasĉambro, labor-orientita lernejo anstataŭ la akademia lernejo, komunuma lernejo anstataŭ la institucio de serĝento-ekzercoj, kaj proletara karaktero en la lernomaterialo kaj enhavo de la lernejo anstataŭ la kapitalisma karaktero de nia nuna lerneja sistemo. Tio signifas, alivorte, restrukturadon de instruado kaj ĉia lerneja laboro laŭ nia mondkoncepto, kiel ni priskribis ĝin en Ĉapitro 3. Estas grava pedagogia tasko, kune kun aliaj proletaj organizoj, evoluigi aĝ-taŭgajn temojn kaj metodojn taŭgajn por infanoj laŭ ĉi tiu mondkoncepto. Por doni nur unu ekzemplon, la traktado de historia kaj literatura materialo por junuloj en la spirito de Marksismo apenaŭ estis traktita en nia lando.

estis.

Kontrolo de la kontraŭulo.

Punkto 8 de la laborgvidlinioj de I. p. F. postulas, ke ni monitoru la malamikon, precipe la Eklezion. Ne nur la klerikala politiko devas esti observata je nacia skalo, sed ni ankaŭ devas monitori la agojn de la Eklezio ĝis la plej malgrandaj paroĥoj, malkaŝi ĝian kontraŭlaboristan karakteron kaj kontraŭbatali ĝin.

Unuflanke, ni bezonas teamon de liberpensantaj politikistoj kaj akademianoj, kiuj konstante monitoras gravajn ekleziajn politikojn kaj provizas la materialon por engaĝi la masojn kaj gvidi kontraŭagojn. Tiaj gravaj ekleziaj-politikaj fenomenoj de la lastatempa pasinteco inkluzivas la Katolikajn Tagojn, la Centrajn Partiajn kongresojn, la Mondan Konferencon de Eklezioj en Stokholmo, la Bavaran Konkordaton, religian socialismon, same kiel la decidojn de reaciaj partioj, gepatraj asocioj kaj instruistaj sindikatoj. Krome, la riĉeco de la Eklezio, ĝia materiismo kaj ĝia avido devas esti kondamnitaj, kiel montras publikaj elspezoj por la Eklezio fare de la ŝtato kaj municipoj, ekleziaj impostoj kaj ekleziaj obligacioj, kaj la subteno, kiun la Eklezio ricevas de kapitalismaj fondaĵoj. Estas same grave monitori la socialan sistemon de la Eklezio kaj ĝiajn junularajn kaj prizonajn servojn. Fine, ni devas ekzameni la sintenon de la Eklezio pri la monarkio, kapitalismo kaj tre politikaj aferoj. Ni memorigas la pozicion de la Eklezio rilate al kaj dum la milito, ĝian subtenon al la ekspluatado de la kolonioj sendante misiistojn kiel antaŭulojn de la militistaro kaj komercistoj. Ĉi tiu ĉapitro ankaŭ inkluzivas la kontrolon kaj lukton kontraŭ la reacia kulturo—

Politiko de la Regno, la ŝtatoj kaj la municipoj. Fine, necesas kritiki ĉian eklezian, religian kaj sciencan literaturon, de paŝtistaj leteroj, predikoj kaj publikaĵoj en la loka eklezia gazetararo ĝis la verkoj de teologoj kaj historioprofesoroj. Krome, ni bezonas sciencajn raportojn, precipe en populara stilo, pri temoj el la tuta historio de la Eklezio, la historio de religio kaj kulturhistorio.

Aliflanke, ĉi tiu tuta materialo devas esti alirebla al la masoj per nia liberpensaj gazetararo kaj la laborista gazetararo ĝenerale, kaj viglita per ekzemploj el la ĉiutaga vivo. Tial ni urĝe bezonas stabon de funkciuloj kaj kunlaborantoj kaj en urbaj kaj en kamparaj regionoj. Ili ĉiuj devas kolekti surloke la materialon ofertitan de la eklezio kaj la kulturpolitika reakcio. Ili devas raporti ĉi tiujn aferojn al la gazetararo kaj la gvidantaro kiel liberpensaj korespondantoj. Ili devas ekzameni sian propran partian gazetararon rilate al ĉi tiuj temoj kaj pledi por ke la liberpensaj perspektivoj estu esprimita en la laborista gazetararo. Ĉi tiu monitorado kaj denuncio de la opozicio devas esti farata konstante en la laborejo kaj en la loka komunumo. Farante tion, kaj konkretaj lokaj eventoj kaj la fundamentaj ligoj devas esti prezentitaj. Ĉio ĉi devas esti organizita tiel, ke ĉiuj klas-malamikaj agoj de la eklezio kaj la reakciuloj estu konstante alportitaj al la atento de la laboristaj masoj. —

Ekzemploj.

Ni nun koncize skizos la konkretajn liberpensajn politikajn agojn, kiujn oni devis efektivigi dum la pasintaj kelkaj jaroj. La ekzemplo estas la plej bona instruisto.

Ni komencos per hazarda elekto de la lukto kontraŭ la skizo de la Lerneja Leĝo de la Reich. La celo estis mobilizi la plej larĝajn eblajn masojn kontraŭ la reakciaj fortoj de la eklezio kaj la lerneja sistemo, tiel donante al la parlamenta lukto la necesan pezon. Evento en Hettstedt ilustras kiel tio povas esti farita. Tie, la Liberpensuloj invitis ĉiujn proletarajn organizojn en sia distrikto al konferenco. Ĉeestis reprezentantoj de la sindikatoj de ministoj, metallaboristoj, konstrulaboristoj, agrikulturistoj kaj lignaĵistoj, same kiel reprezentantoj de la lokaj frakcioj de la KPD (Komunista Partio de Germanio) kaj la SPD (Socialdemokratia Partio de Germanio), reprezentantoj de la Reichsbanner (milita organizo de la Socialdemokratia Partio de Germanio), la Ligo de Batalantoj de la Ruĝa Fronto, virinaj organizoj, sportaj asocioj kaj junularaj grupoj. Ili ĉiuj konsentis pri komuna lukto bazita sur unuformaj gvidlinioj, inter kiuj la postulo pri kontrolo de lernejoj fare de la sindikatoj, anstataŭ fare de la eklezio kaj la kapitalistoj, devas esti aparte emfazita. La reprezentantoj de la sendependaj sindikatoj efektive rekonis, ke kristana lernejo edukas junulojn nur por la kristanaj sindikatoj kaj ke, tial, la lukto pri la lernejo ankaŭ estis necesa parto de sindikatismo.

Tio reprezentas sindikatan laboron. Kompreneble, sindikatoj devas esti neŭtralaj pri la demando de religio kaj mondkoncepto; ĉiu laboristo apartenas al la rangoj de liberaj sindikatoj, sendepende de sia mondkoncepto; sed li devas, kiel libera sindikatisto, batali kontraŭ la edukaj politikoj de la kapitalo, kaj liberpensantaj, protestantaj kaj katolikaj laboristoj devas stari kune en unu fronto.

Tiu ĉi lukto kontraŭ la Reich-a Leĝlernejo, laŭ nia scio, ankaŭ donis al la Reich-a Laborgrupo de Liberpensaj Asocioj de la Germana Respubliko tre konkretan celon kaj kuntekston. La unueco de la proletaro kaj la tuta liberpensaj movado montriĝis absolute esenca, precipe konsiderante la antaŭeniron de la lerneja reakcio. La fondo de la "Sekulara Lernejo de Karl" estis unua provo konduki konkretajn batalojn.

Simila estis la situacio en la lukto kontraŭ la Bavara Konkordato, kiu donis al la Eklezio en Bavario rajtojn je havaĵoj valoraj je unu miliardo da markoj kaj kontrolon super la lerneja sistemo. Kamarado Mager el Munkeno montris en sia parolado ĉe la Julia kunveno de la Societo por Liberpensuloj (G.p.F.) en Leipzig kiom proksime ĉi tiu nia lukto estas ligita al la ĝenerala politika lukto. Li atentigis, ekzemple, ke la Eklezio tremis pli antaŭ la 60 000 Ruĝfrontaj batalantoj marŝantaj en Leipzig tiun saman tagon ol antaŭ la tiam fragmentita Societo por Liberpensuloj, kvankam la Ruĝfrontaj batalantoj certe ne ĉiuj, aŭ eĉ plej multaj, forlasis la Eklezion, sed anstataŭe dividis la volon batali kontraŭ la Eklezio kiel servisto de kapitalismo.

En Turingio, liberpensuloj faris gravan kampanjon por la forigo de korpa puno. Iliaj klopodoj sukcesis persvadi la socialdemokratano-komunistan plimulton en la ŝtata parlamento subteni la socialdemokratano ministro Greil kiam li malpermesis korpan punon en Turingio.*) Simile, signifaj luktoj estis faritaj en lernejoj tie por la enkonduko de liberpensaj instruado, la dungado de organizitaj liberpensaj instruistoj, ktp. La malmuntado de ĉi tiuj atingoj provokis lerneajn strikojn en okcidenta Turingio, el kiuj kelkaj daŭris duonjaron.

En aliaj partoj de Germanio, lerneaj strikoj okazis por establi laikajn lernejojn.**)

Plurfoje ankaŭ necesis partopreni en politikaj agoj. Dum la prezidanta elekto de la Reich, necesis...

*) Noto: Korpa puno estis reenkondukita de la nova registaro de la Ligo de Ordo baldaŭ post la renverso de tiu registaro. **) Noto: Ni mencias ĉi tiujn lerneajn batalojn kun fiereco, kvankam ni malakceptas la vojon establi individuajn laikajn lernejojn kiel la malĝustan, ĉefe pro la rezulta izoligo de niaj plej bonaj batalantoj kaj pro la fundamentaj konsekvencoj.

emfazi al la laboristaj partioj la gravecon de klara kultura politiko. Ni, estonte, estu pli sukcesaj en similaj okazoj en utiligado de nia reputacio kiel liberpensuloj, por ke la klaskonscia, liberpensanta laborista klaso ne estu metita en la neeban pozicion devi voĉdoni por la plej fervora defendanto de reacia edukpolitiko. Liberpensanta laborista kandidato povas esti la sola solvo por ni.

Fine, estis esence kunvoki nian tutan forton por la referendumo pri la eksproprieto de la princoj. Trono kaj altaro apartenas kune. Atako kontraŭ unu el ili efikas sur ambaŭ. La rimedoj de la princoj estas uzataj por subteni la reaciajn fortojn de la Eklezio.

La estonteco pli kaj pli prezentos al ni tiajn konkretajn taskojn. La reputacio de nia organizo estas tiel granda, ke multe dependas de nia sinteno pri kulturaj politikaj aferoj. En ĉi tiu historia testo, ni devos montri la nivelon de progreso, kiun nia movado jam atingis. Estas esence ne nur esti klaraj teorie, sed ankaŭ pritrakti kaj helpi solvi praktikajn problemojn ĉiutage.

b) La elspezoj de la ĉiutaga kaj komunuma vivo.

Nomo.

Multaj laboristoj ankoraŭ ofendiĝas pro la vorto "komunumo". En komuna lingvaĵo, la vorto "komunumo" portas mortigan konotacion. Ĝi elvokas bildojn de sektismo, sankteco, kaj tiel plu. Ĉar ni volas esti io ajn krom religia sekto, estas grave reformuli la vorton "komunumo" por proletara uzo. Ĝi devas stari sur egala bazo kun sindikatoj kaj kooperativoj ene de la laborista movado. Kiel ĉi tiuj du, ĝi devas indiki laboristan organizon kun specifaj taskoj en la klasbatalo.

La G. p. F., kiu dum multaj jaroj estis gvida forto en la liberpensa movado de la germana proletaro, jam signife plifortigis la prestiĝon de ĉi tiu vorto. Nun, kiam necesas kunfandiĝi kun alia same eminenta liberpensa amasorganizo, estus domaĝe, se ĉi tiu bela nomo cedus lokon al pli pala nomo kiel "asocio" aŭ "ligo".

La morto de la komunuma vivo?

Ĉu komunuma vivo eĉ plu ekzistas? Ĉu ĝi ne formortas pli kaj pli? Ĉi tiu penso ĉeestas ĉe multaj laboristoj, kiuj estas indiferentaj pri la eklezio aŭ eĉ forlasis ĝin sen reorganizigi kun la liberpensuloj. Ili observas la malkreskon de la eklezia komunuma vivo kaj faras malĝustajn konkludojn pri la komunuma vivo generale. Ili ne vidas la arbaron pro la arboj. Ne estas superflue unue konsideri la malkreskon de la eklezia vivo—

Ni rigardu malantaŭen. La preĝejo iam ludis gravan rolon en la homa vivo. Ĝi akompanis homojn de la lulilo ĝis la tombo (oni nur bezonas pensi pri "La Kanto de la Sonorilo" de Schiller, la himno al la burĝaro). La preĝejo mem estis malfermita al ĉiuj; ne nur okazis tie diservoj, baptoj, geedziĝoj, konfirmacioj kaj entombigoj, sed homoj ankaŭ kolektiĝis tie dum multaj aliaj okazoj. Ĝi estis la konsilia domo por urbanoj kaj vilaĝanoj en la Mezepoko. Ĝi estis la lasta rifuĝejo, la fortikaĵo, al kiu homoj retiriĝis fronte al malamikaj atakoj. La gildoj okazigis siajn kunvenojn tie (vidu "La Majstrokantistoj" de Richard Wagner). Literaturaj kaj muzikaj eventoj, teatraĵoj (misteroj kaj komedioj) estis celebrataj tie. Efektive, la gajeco mem estis celebrata tie. Karnavalo okazis en la preĝejo kun sia tuta vigleco, kun maskobaloj, drinkado, dancado kaj ludoj. Familia kaj publika vivo, ĉio estis sub la influo de la preĝejo; la preĝejo donis al ĉio sian veran konsekron.

De ĉi tiu fiera alteco kaj abundo de vivo, la eklezio malsupreniris. Ĝi sinkis en la malmoralecon kaj malligiĝon de la vivo, en kiu ni trovas ĝin hodiaŭ. Kion ĝi ankoraŭ plenumas estas tiel malmulte, ke ĝi povas facile esti farita de la laborista klaso mem. El tio, multaj konkludas, ke tio signifas laŭgradan velkadon de tiuj aspektoj de la vivo, kiujn la Eklezio dominis, kondukante al kompleta fino, al la tute ĉesigo de ĉi tiuj funkcioj. Ili atentigas, ke oni jam ne bezonas komunumon por sciencaj prelegoj; vivkapabloj aŭ liberpensa instruado fariĝos superfluj kun la triumfo de sekularaj lernejoj; la sekulara plenaĝiĝa ceremonio povas esti aboliciita favore al la oficiala, ĝenerala lerneja diplomiĝa ceremonio; kaj finfine, la estonteco decidus pri funebraj ritoj.

Tial estas strange, ke evoluoj en la lastaj jaroj prenis tute malsaman vojon. Ĉu temas pri revigliĝo de sektismo, formo de liberpensado kaj religia malprogreso, sentimentala, komunuma malsaĝo? Aŭ ĉu ĝi estas historie bazita kaj pravigita?

La proletaj festoj.

Ankaŭ ĉi tie ni proponas nur koncizan superrigardon. Nia broŝuro ne estas praktika gvidilo detaliganta la enhavon kaj metodojn de niaj festadoj. Ni referencas al la publikigita literaturo pri la temo: la libro de Theo Meyer, la instrukcioj en la liberpensa gazetararo, kaj la cirkuleroj de la organizoj. Ĉi tie, ni nur volas provizi historian takson de ĉi tiu aspekto de niaj praktikaj taskoj, superrigardon pri tio, kio okazas, kaj kuntekstigon ene de la pli larĝa kadro de proletaj kulturaj klopodoj, kun aparta emfazo al niaj liberpensaj taskoj.

Du festadoj postulis tujan organizadon: la funebra ceremonio kaj la junulara inicricerio. Sen plenigi ĉi tiun ekzistantan mankon, permanenta eklezia komunumo estus nebla.

Forlasi la preĝejon ne eblis. Tamen, sufiĉe da funebraj parolantoj troviĝis, kiuj volis plenumi ĉi tiun finan devon; kie ili ne estis membroj de niaj liberpensulaj asocioj, parolantoj de aliaj organizoj, sindikatoj aŭ politikaj partioj faris tion. La samo okazis kun la konfirmacio. Ĝin anstataŭigis la sekulara plenaĝiĝa ceremonio, poste simple nomata "lernejfina ceremonio" aŭ "junulara festo". Evidentiĝis, ke nia organizo estis supera al la eklezio en ĉi tiu rilato. Niaj parolantoj parolis kun tute malsama, pli kortuŝa tuŝo ol pastro povus, ĉar ili estis kunaktivuloj, socialistoj. Niaj sekularaj plenaĝiĝaj ceremonioj estis pli imponaj por la laboristoj ol la eklezia konfirmacio. Hodiaŭ, la laborista klaso vaste konsideras la sekularan plenaĝiĝan ceremonion sia propra afero, kaj kantistoj kaj aliaj laboristaj asocioj ofertas siajn servojn en ĝia organizo. Kelkaj novaj — proletaj festadoj establiĝas, emfazante la solidarecon de klaskamaradoj, parte sekvante la sezonojn, kiuj ludas gravan rolon en nia klimato, kaj parte sekvante eventojn de la revolucia klasbatalo. Antaŭ kvar jaroj, ni skribis: "La proletaro kreas siajn proprajn festadojn. Ni festas Kristnaskon (la vintran solstico) kiel feston, kiu nur akiras vere universale kontentigan signifon per komunismo (socialismo). Kristnasko kaj la solstico estas por ni simbolo de la batalanta proletaro. Same kiel la suno denove leviĝas ekde ĉi tiu tago, — tiel ankaŭ la revolucia movado superis sian plej malaltan punkton; kaj ni marŝas al venko; ankaŭ nia printempo venos."

La revolucio kreas siajn proprajn memortagojn. Venos la tempo, kiam la 1-a de majo estos la plej alta festotago sur la loĝata tero, malantaŭ kies splendo la kristanaj festotagoj paliĝos. Ĝi estos la esprimo de la fakto, ke laboro triumfis super posedaĵo. (Kion volas la proletaj liberpensuloj? 6. 7.)

Ekde tiam, novaj festadoj estis aldonitaj. En multaj regionoj, la memorfesto de Liebknecht-Luksemburg fariĝis establita. Ĉi tiuj mortintoj apartenas al la proletaro kiel klaso. Iliaj heroaj vivoj kaj iliaj oferoj devus esti vivece portretitaj denove por estontaj generacioj kaj servi kiel inspiro. Krome, estas la memortagoj de la fondintoj de socialismo, Markso kaj Engelso, aŭ aliaj senmortaj gvidantoj de la proletaro.

Somera solstico; ĉi tie, fajro, kiu akiris revolucionan signifon per kremacio kaj la asociita detruo de la kredo je la animo, ludas novan simbolan rolon. Tio ofertas ŝancon unuigi ĉiujn proletarajn organizojn en potenca manifestacio. Amasaj ĥoroj, kantoj, ĉantoj, gimnastikaj kaj sportaj eventoj, infana festivalo kun dancado, ludoj kaj pupteatraĵoj, torĉprocesio, komuna kantado kaj paroladoj ofertas la ŝancon kunvenigi partiojn, sindikatojn, fabrikojn kaj ĉiujn aliajn organizojn por unu grandioza manifestacio.

En iuj lokoj, funebraj ritoj kulminis per ĉiujaraj funebraj ceremonioj aŭtune. Nur la plej alta arto sufiĉas por esprimi niajn sentojn de funebro, rememoro kaj solidareco en la kadro de la klasbatalo. Por ni proletoj, jam ne plu ekzistas familiaj tomboj; nia juneco estas disjetita tra la mondo. Filo jam ne heredas la domon kaj bienon de sia metiista patro - tio ankoraŭ validas nur en kamparaj regionoj kaj inter la malalta meza klaso. Neniu restas por zorgi pri la tomboj de amatoj kun fidela sindonemo. Tial, konformas al nia klasa pozicio kaj la moderna vivmaniero kremacii la mortintojn kaj disjeti iliajn cindron. Komuna funebra ceremonio, kiu nutras la proletan komunumon kaj montras al la estonteco, estas la taŭga esprimo de niaj sentoj.

Baptoj kaj geedziĝaj celebradoj okazis en la pasinteco. Ni povas ignori ilin hodiaŭ, kvankam ankoraŭ ekzistas ŝancoj emfazi la proletan komunumon. El Rusio ni aŭdas, ke la leningradaj laboristoj laboris ambaŭfoje dum pasko, sed ke ili festis la 1-an de majo kaj la sekvan tagon, tiel konscie anstataŭigante kristanajn festojn per novaj proletaj. La laboristoj ankaŭ prezentis proponon forigi la kristanajn festojn (Sankta Vendredo, Pasko, Ĉieliro, Pentekosto) kaj postuli serion da majafestadoj anstataŭe.

Post la sekulara plenaĝiĝa ceremonio, ni aŭdas pri novaj vojoj prenataj de la laborista klaso. En unu urbo, kelkaj lernejfinantaj knabinoj estis enkondukitaj en la konsumantan kooperativon; tio estis uzata kiel okazo por malgranda festado, emfazante ilian integriĝon en la laboristan loĝantaron, en la rangojn de la klasbatalo. En la libro de Trockij, "Demandoj de Ĉiutaga Vivo", ni estas prezentitaj kun simila kazo:

Kamarado Osnas, laboristo ĉe la Moskva elektrocentralo, raportis jenon responde al la demando de Trojki: "La malnova eklezia ceremonio (festo) centriĝis ĉirkaŭ tri momentoj: naskiĝo, geedziĝo kaj morto. Kio anstataŭigis ĉi tiun ceremonion hodiaŭ por tiuj laboristoj, kiuj rompis kun la eklezio? Ĉu ekzistas iuj novaj vivmanieroj por reliefigi aŭ festi naskiĝon kaj geedziĝon, aŭ por pagi lastan omaĝon al mortinto?" Osnas respondis: "Antaŭ ĉirkaŭ tri monatoj, mi ĉeestis feston okazigitan laŭ novaj tradicioj. Ĝi estis por la eniro de la filo de unu el niaj laboristoj en la metiejon kiel metilernanto. Ĉi tiu laboristo invitis min aliĝi al li tiun vesperon. Montriĝis, ke li akceptis sian filon kiel metilernanton. En laborista familio, ĉi tio estas momento tiel grava kiel naskiĝo, geedziĝo kaj morto. Kaj venis al mi la penso, ke estus bone, se ĉi tiu formo estus reguligita per leĝo iel, se oni havus ĉi tiun produktadkonfirmon (t.e., feston okaze de eniro en la metiejon)"

(la produktada vivo) atentus tion. Ĉi tio estas kompreneble nur komenco, sed ni nuntempe preterlasas ĝin sen dua penso. Ni kiel partio devas atenti tion. Krom naskiĝo, morto kaj geedziĝo, ĉi tiu solena momento de la komenco de metilernado enradikiĝos, precipe ĉar la momento de eniro en lernejon aŭ laborrenkontiĝon estas tre grava."

Trokki mem skribas sur paĝo 71: "La komenco de la metilernado de filo estas kelkfoje festata en la laborista familio. Ĉi tio estas efektive eksterordinare grava evento, ĉar ĝi estas ligita al la elekto de profesio kaj vivvojo. Ĉi tie estus konvene, ke la sindikatoj agu. Estas absolute nenia bezono dubi, ke sindikatoj ludos elstaran rolon en la kreado kaj organizado de novaj vivmanieroj. La mezepokaj gildoj estis tiel potencaj ĝuste ĉar ili ampleksis la vivojn de metilernantoj, vojaĝantoj kaj majstroj en ĉiu rilato. Ili bonvenigis la novnaskiton en la unua tago de lia vivo, eskortis lin ĝis la lernejpordego, akompanis lin al la preĝejo kiam li edziĝis, kaj enterigis lin kiam li finis sian laboreman vivon. La gildoj ne estis simple asocioj de metiistoj, sed prefere vivo organizita laŭ kutimo kaj praktiko. La evoluo de niaj produktadaj asocioj verŝajne progresos signife, kun la diferenco, kompreneble, ke la nova vivo, kontraste al la mezepoka, estos..." Ĝiaj kutimoj kaj tradicioj estos tute liberaj de la Eklezio kaj ĝiaj superstiĉoj, kaj ĝi baziĝos sur la klopodo utiligi ĉiun atingon de la scienco. kaj teknologio por la riĉigo kaj plibeligo de homa vivo."

Kiajn taskojn ĉi tio prezentas al ni nuntempe, mi eble diskutos alian fojon. Sed unu afero devas esti menciita! Kiel alimaniere povas la rusa proletaro, mastro de siaj produktadrimedoj, siaj fabrikoj kaj metiejoj, plenigi la malnovan Konfirmacion per nova spirito! Imagu: kiam la junaj metilernantoj eniras la fabrikon por la unua fojo, la pordego estas ornamita per girlandoj honore al ili, ili estas akceptataj digne, okazas festo. La proletara direktoro, la fabrikkonsilantaro kaj aliaj kamaradoj alparolas la junajn dungitojn. Kanto finas la feston! La fabriko jam ne estas vidata kiel loko de ekspluatado, sed kiel mirindaĵo de homa inĝenierado, elpensita kaj organizita por ebligi al ĉiuj homoj vivi feliĉan vivon per laboro.

Oni eble mire demandus: Kion ĉio ĉi rilatas al la liberpensula movado? La 1-a de majo estas sindikata festotago. La dungado de metilernantoj koncernas la laboristojn de la fabriko. La memoro pri la herooj de la klasbatalo estas celebrata ĉe festaj eventoj. La respondo estas: Ĝuste la fakto, ke

La fakto, ke sindikatoj, partioj kaj fabrikoj okazigas festadojn je ĉiaj okazoj, pruvas al ni, ke ekzistas tre forta bezono de proletara komunuma vivo. Ĉi tiu bezono trovas sian kontentiĝon je vasta gamo da okazoj. Nia tasko ne estas lasi ĉi tiun bezonon disvastiĝi, sed konscie gvidi kaj utiligi ĝin por la bono de la klaso. La ofte ankoraŭ etburĝa karaktero de proletaj festadoj devas esti definitive superita. Ne antaŭ longe oni ankoraŭ povis vidi komikiston aperi post la serioza parolado de la parolanto ĉe la "festo" kaj regali la homamason per supraĵaj ŝercoj! Ĉi tie estas esence levi la kulturan konscion de la laboristo. Liberpensuloj devas klopodi helpi aliajn organizojn per siaj festadoj kaj, krome, konstante malfermi novajn areojn por la proletara komunuma vivo. Simile, estos nia tasko pledi ĉie, ke eventoj organizitaj de laboristaj organizoj ne aperu kiel nuraj klubaj festadoj, sed prefere, kiom ajn malgranda la skalo, estu perceptitaj kiel festadoj de la laborista klaso. Dum ne ĉiu laboristo, viro kaj virino, sentas sin proleto kaj klasbatalanto en sia privata vivo — en ĝojo kaj malĝojo — ni kiel komunumo ankoraŭ havas grandegajn taskojn plenumendajn. Ne temas pri disputoj pri rango. Ni ne volas nei al aliaj organizoj la rajton al siaj propraj festadoj (kaj amuzajoj!), tute male. Ni simple volas akriĝi ilian konsciencon. Tute ne estas certe kiel la organizado de komunuma vivo evoluos en la estonteco; ni ne scias ĉu la sindikatoj kaj fabrikoj ne ludos decidan rolon en organizaj aferoj, kaj ĉu la liberpensuloj pli kaj pli trovos sin okupitaj per la specifa lukto kontraŭ la Eklezio kiel speciala afero. Estas ankaŭ eble, ke liberpensuloj fariĝos la ĉefaj subtenantoj de konscia proletara komunuma vivo. Tio ne estas la afero, tamen; la afero estas la proletara komunuma vivo ĝenerale.

Reciproka helpo.

Unu el la plej altaj virtoj de la proletaro estas solidareco. Ĝi formas la bazon de la reciproka helpo, kiun proletoj provizas unu al la alia per siaj diversaj organizaĵoj. La proleto ne havas parencojn, kiuj povus akcepti lin, neniujn havaĵojn por oferti subtenon kiam lin trafas la multnombraj batoj de kapitalo: senlaboreco, malsano, akcidento, maljuneco, morto, aresto. Tial, li kreis siajn proprajn organizaĵojn por subteni sin en tempo de bezono kaj konservi sian batalemon. Ĉi tiuj komenciĝas per asekuraj kompanioj kaj sanasekuroj, etendiĝas al la subtensistemoj de sindikatoj, la establado de kooperativoj, kaj finfine al internacia helpo en gravaj luktoj (J. A. H.) aŭ al la Ruĝa Helpo por tiuj, kiuj estas...

sidi malantaŭ prizonmuroj pro politikaj kialoj. Ni ankaŭ memoras la Laboristajn Samarianojn, la Laboristan Bonfartan Asocion, kaj la Amikojn de Infanoj.

Ankaŭ la asocioj de liberpensuloj establis multajn reciprokajn helporganizaĵojn. Dum ĉiuj klopodoj de la Eklezio en ĉi tiu kampo karakteriziĝas per karitato, almozdonado kaj fiereco, kaj estas hontigaj por la laboristo, kiu devas danki tiujn, kiuj ekspluatas lin, reciproka helpo inter la proletaro havas la kontraŭan efikon: ĝi subtenas kaj plifortigas la spiriton de lukto, ĉar oni sentas la subtenon de aliaj, kaj tial ĝi devas esti diligente kultivata. Ni pensas pri la kolektadoj organizitaj en fabrikoj kaj hejmoj (dum Kristnasko, lernejoj, diplomigoj, kaj en kazoj de morto, precipe por la politike persekutitaj). Estas necese, ke tiaj institucioj, kiuj estas aparte gravaj dum senlaboreco, strikoj, ktp., fariĝu permanenta, organizita sistemo de la proletaro. Kuroĉambroj povas esti establitaj por subteni familiojn en bezono; Proleta virina helporganizo devus esti establita ĉie, ĉar devas esti virinaj kamaradoj, kiuj povas interveni kiam al laborista familio mankas iu ajn helpo pro malsano, kiam estas neniu por prizorgi la mastrumadon aŭ la infanojn.

Kaj kiam proletoj estas ĵetitaj en malliberejon pro politikaj aŭ personaj kialoj, ili devas senti, ke ili ne estas forlasitaj, ke ekzistas organizo, kiu zorgas pri ilia materia kaj morala bonfarto. Ni devas batali ĉie por la rajto iri al niaj membroj en malliberejo, same kiel faras la pastraro.

Kial ni mencias ĉion ĉi? Por pruvi, ke la proletaro jam posedas grandegan aparaton por reciproka helpo, ke en kazo de malapero de kaj ekleziecaj kaj kapitalismaj socialaj sistemoj, ĝi estas tute kapabla plenumi ĉiujn ĉi tiujn taskojn memstare. Ni devas rekoni ĉi tiun signon de la tempo!

La kremacio.

La proletaro havas kaj ideologian kaj materian intereson pri kremacio. Sen voli plu detale priskribi la neceson de kremacio — ni referencas al la pamfleto de Max Sievers, Freidenkerverlag — estas klare, ke kremacio decide kontribuas al la detruo de la kredo je la resurekto de la korpo. Tial la Eklezio, precipe la Katolika Eklezio, kontraŭas kremacion. Dum la unua kremaciejo en Gotha malfermiĝis jam en 1878, tio okazis en Prusio nur 34 jarojn poste (1912). Eĉ nun oni preparas reakcian Reich-leĝon pri kremacio. Kune kun ĉi tiu endoktrinigo en ateismon, tamen, la Asocio de Liberpensuloj por Kremacio faras signifan kontribuon.

La Liberpensula Movado ankaŭ establis grandan sistemon de reciproka helpo okaze de morto. Ĉi tiu institucio estas ekstreme utila por la proletaro, tiel facile elmetita al la kapricoj de la sorto. Se ni detenas nin de pli detala klarigo pri ĉi tiu aspekto de la Liberpensula Movado ĉi tie, estas nur ĉar pli ampleksaj raportoj estis skribitaj pri la temo fare de pli kleraj fontoj.

Ĉiutaga vivo.

Ĉiutaga vivo estas la plej ampleksa parto de nia laboro, ĉar ĝi havas la plej larĝan fundamenton. Priskribi ĝin detale postulus libron mem. Tamen, ni traktas ĝin nur kiel aldonon al komunuma vivo, ĉar ekzistas ampleksa literaturo pri la temo; finfine, kelkaj aliaj organizaĵoj konstante laboras en ĉi tiu areo. La libro de Trocki provizas informojn pri la apartaj problemoj de ĉiutaga vivo en la epoko de revolucioj, kaj ni prenos kelkajn citaĵojn el ĝi en la sekva ĉapitro, kvankam ni devos tute ignori tutan gamon da demandoj pri ĉiutaga vivo.

La proletaro nur ĵus komencas formi sian propran ĉiutagan vivon. La regado de kapitalo — precipe per la ideologio trudita al la proletaro kaj enstampita en ĝin — malhelpas la kulturalan progreson de la laborista klaso. — Tial, la karaktero de la ĉiutaga vivo, kiun ni devas formi hodiaŭ, estos tute fokusita sur la lukto de la proletaro kontraŭ la kapitalo.

Por doni nur ekrigardon pri kion ni celas per "ĉiutaga vivo", ni mallonge mencias kelkajn ekzemplojn, al kiuj ĉiu leganto povas aldoni senfine. Tio inkluzivas demandojn pri bilda ornamado. Kiom da laboristoj ankoraŭ havas religiajn bildojn, portretojn de princoj, bildojn el sia militservo, ktp., pendantajn sur siaj muroj kiel "ornamaĵoj"? Ĉi tiujn oni devas anstataŭigi per bildoj de la pioniroj de la laborista movado, same kiel bildoj pri la vivoj kaj luktoj de laboristoj, bildoj el la industrio kaj el la historio de revolucioj. Tio ankaŭ inkluzivas la forigon de kiĉa distra literaturo kaj ruba literaturo el la hejmoj de laboristoj. Koruptita de la romanoj de la burĝa gazetaro, allogita de la malaltaj prezoj de malaltklasa literaturo, multaj laboristaj knabinoj perdas sian rajton disvolvi guston por bona literaturo, precipe proletara literaturo. Tio inkluzivas superi la etburĝan proverban literaturon troveblan en aŭtografaj libroj, sur muroj, apud la kuireja forno, en dormoĉambroj, ktp. Kelkaj ekzemploj ilustru tion, kio estis dirita: Kion vi pensas pri la diraĵo: Ĉiu estas la arkitekto de sia propra sorto? Ni demandas: Eĉ la handikapita veterano pafita ĝis kripligo, aŭ la farmisto malriĉigita per hipotekaj interezoj kaj impostoj, aŭ la malgranda pensiulo malriĉigita per inflacio — kiu kaŭzis ĝin? — aŭ la laboristo senlaborigita per "raciigo", dungito-

La inĝeniero, aŭ la nove kvalifikita instruisto sen vivrimedoj pro pligrandiĝintaj klasoj? Kio-pri la diraĵo "La frua birdo kaptas la vermon"? Ĝi iam validis por la —libera farmisto, por la metiisto, sed ne por la senlaborulo, kiu tamen sukcesas alveni tagmeze ĝustatempe por registri sian eniron. Kaj nun, la senfina fluo de patriotaj kaj religiaj sloganoj, ĉiuj tiuj moralaj deklaroj pri amo al la najbaro kaj ĉiuj tiuj ordonoj pri posedado! La kondiĉeco de ĉiuj tiaj ideoj devas esti malkaŝita. Daŭros jardekojn ĝis la malmoliĝinta krusto de ĉi tiu ideologio de ĉiutaga kaj komuna vivo estos rompita kaj venkita de nova ideologio. La novaj spertoj trovos sian esprimon en novaj diraĵoj, same kiel multaj vortoj de niaj grandaj socialismaj pensuloj jam fariĝis komuna scio inter la proletaro, kiel ekzemple la diraĵo de Marx: "Religio estas la opio de la popolo."

Tio inkluzivas demandojn pri kinejo, teatro kaj arto. Ĉe proleta artekspozicio en Gotha, la evoluo de proletaj artaj sentoj estis klare evidenta. De ligita al etburĝaj ideoj kiel "ornamu vian hejmon" per ornamaĵoj kaj pentritaj Aranĝitaĵoj, la vojo kondukis supren tra kritiko kaj akuzo al la kreivaj bildoj de nova vivo, kiel pentritaj de Heinrich Vogeler en Rusio.

Kio ruinigas kinejon! Kaj kio ĝi povus esti! Ni nur bezonas memori la proletarajn filmojn: Polikuŝka, Lia Majnruso, La Batalo de Potemkin; la liberpensulan filmon: La Miraklo de la Soldato Ivano; la kulturajn filmojn kiel: Nanuk la Eskimo, La Supreniro al Ĉomolungmo, La Eterna Silento, ktp., ktp., la Laboristan Olimpiadon.

Tio inkluzivas temojn pri seksa edukado kaj seksa instrukcio, geedzeca vivo, infanedukado, persona higieno kaj alkoholismo.

La kampo estas neelĉerpebla. Niaj taskoj estas grandegaj. Ĉi tiuj tute ne estas ĉiuj taskoj specifaj por liberpensuloj. Sed tiom, kiom ĉiuj ĉi aferoj estas influitaj de religio, klerikalismo, sektismo kaj ŝovinismo, ili koncernas nin aparte. Krome, ni devas kunlabori kun ĉiuj koncernaj organizaĵoj, sen teritoriobataloj, servante nur la aferon. Ne ekzistas ĝenerala gvidlinio pri kiel tio estu farita kaj distribuita, ĉar ĝi estas traktata malsame en malsamaj regionoj; praktiko diktas tion.

Tamen, nia celo restas, kiel deklari en sekcio 5 de la laborgvidlinioj de I. p. F.: centraligo de ĉiuj proletaj kulturaj organizaĵoj kaj ĉia kultura laboro.

c) Agitado kaj propagando.

Antaŭe karakterizinte niajn publikaĵojn laŭ ilia enhavo kaj amplekso, ni nun devas aldoni kelkajn informojn pri niaj apartaj metodoj de agitado kaj propagando.

Laŭ kreskanta uzado, ni komprenas agitadon kiel pli eksterajn agadojn kaj propagandon kiel edukon laboron ene de niaj propraj rangoj. La graveco de agitado ne povas esti troigita. La decida armilo ĉi tie estas buŝa komunikado. Nun kiam la kondiĉoj estas maturaj por agado, nun kiam la reakciuloj konstante provizas materialon por diskuto, ĉi tiu formo de agado, en kiu ĉiuj membroj povas partopreni, estas decida. Ni ne povas atendi kaj atendi, ke homoj venu al ni; ni devas iri al ili.

Doma agitado.

Lastjare en Turingio, flugfolioj estis distribuitaj dufoje: unu pri "Liberpensuloj kaj la Eklezio" kaj unu pri la Stokholma Eklezia Konferenco. Ĉi tiuj flugfolioj estis distribuitaj pord-al-porde en multaj urboj kaj urbetoj, laŭdinda klopodo. Ĉi-jare, la flugfolio "Kion Ni Volas" pri kremacio estis distribuita. Niaj membroj ankaŭ iris al la ĉirkaŭaj vilaĝoj kaj faris la samon tie. Tio donis komencan ŝancon por persona diskuto. Kie ni havas pord-al-pordan kolektan sistemon, niaj oficistoj povas konstante ekscii, kiuj loĝantoj aŭ najbaroj estas akceptemaj al nia kampanjo. Ĉi tiuj individuoj devas esti zorge elektitaj; ili ricevos niajn revuojn por la unua fojo kaj eble kelkajn broŝurojn por vendi. Fine, ni sukcesas. Homoj forlasas la eklezion; ni akiras novajn membrojn. Jen la decida metodo, la metodo de zorgema laboro, kiu postulas senfinan diligentecon, grandan paciencon kaj konsiderindan lertecon de niaj oficistoj.

kunvenoj.

Tiun ĉi laboron oni devas subteni per publikaj kunvenoj; la historio mem konstante provizas al ni la temojn por tiuj ĉi kunvenoj. Se pli grandaj ekleziaj eliraj movadoj okazas, aŭ se temas pri la unua tia movado en iu aparta loko, tiam gravas, ke la loka pastro aŭ pastroj estu invitatitaj al la kunveno. Ofte necesas dua kunveno. Ĉe tiu dua kunveno, la eraroj kaj kontraŭdiroj de la kristana religio kaj la sinteno de la Eklezio pri sociaj aferoj devas esti prezentitaj objektivite. La celo estas venki la lokan pastraron en tiu ĉi diskuto. La rezulto ofte estos, ke la pastroj ne plu ĉeestos niajn kunvenojn. Estas aparte grave, ke la kamaradoj de la loka komunumo mem partoprenu en la diskuto kontraŭ sia pastro kaj montru sian superecon super li. Post kiam okazis sukcesa liberpensula kunveno, ni venkis. Dum dimanĉa kampara agitado en grupoj, oni povas uzi metodojn de agitado ofte uzatajn de politikaj partioj.

Dua maniero akiri novajn membrojn kondukas al la kunvenoj de aliaj organizaĵoj. Ni devas prezenti niajn liberpensajn ideojn ĉe la membraj kunvenoj de partioj kaj sindikatoj. Ni devas paroli favore al ni ĉe gepatra-instruistaj kunvenoj. Ni devas ĉeesti kunvenojn de la laborkonsilioj kaj kunvenoj de senlaboruloj. La establado de reprezentantoj de la laborkonsilioj, al kiuj dungitoj povas turni sin kun ĉiuj liberpensaj demandoj, estas aparte grava. Ni ankaŭ devas varbi virinojn kaj junulojn.

Prelegoj.

Aldone al niaj pli polemikaj kunvenoj, ni ankaŭ ofertas prelegojn. Prelegoj, ideale uzante lumbildojn aŭ prezentojn, signife kontribuas al la edukado de la publiko pri niaj celoj. La enhavo de ĉi tiuj prelegoj kovras la tutan kampon de proletara eduka kaj kultura politiko, same kiel ĉiujn aspektojn de ĉiutaga vivo kaj komunuma vivo. Ekskursoj en la naturhistorion kaj vizitoj al muzeoj pri prahistorio kaj etnologio ankaŭ estas parto de tio. Bonŝance, ni jam havas teamon de liberpensaj parolantoj je nia dispono, por ke informoj estu provizitaj pri ĉiuj demandoj. En ĉiu loka grupo, prelegoj ideale devus esti donitaj pri la jenaj temoj: kosmo; la evoluo de la Tero; la genealogia arbo de bestoj; la origino kaj prahistorio de la homaro; la originoj de religio kaj kredo je Dio; la Biblio; la religioj de la antikveco; kristanismo kaj ĝia historio; aziaj religioj; nuntempaj sektoj; spiritismo kaj okultismo; ŝtato kaj eklezio en modernaj ŝtatoj; laikaj lernejoj; kaj Marksismo kiel mondkoncepto.

Estas la devo de ĉiu distrikta aŭ loka grupa gvidantaro aranĝi serion da taŭgaj prelegoj ĉiun vintron.

Festu.

Niaj festadoj, kiujn ni diskutis supre, estas ankaŭ formo de agitado; efektive, tre impona formo de agitado. Kelkaj pliaj rimarkoj estas faritaj pri ilia formo. La festadoj ĉefe konsistas el la ceremonio, ekzemple, la kantado de certaj kantoj ĉe la tombo, la komuna kantado de la Internacio kaj aliaj laboristaj kantoj, starado dum kantado, la ornamado de la halo, elstaraj insignoj (simboloj) kiel ruĝaj flagoj, flamsimboloj, bildoj kaj bustoj, la alparolformo (Kamarado), vestaĵoj; manifestacioj.

Kantado estas nemalhavebla parto de la festado, kaj amasa kantado kaj trejnita ĥora kantado. Laboristaj kantistoj gajnis grandegan meriton ene de la por-letaria movado. Preter siaj propraj koncertoj, kian etoson ĝi kreas kiam, ĉe junularaj festadoj, ĉe funebroj, ĉe la malfermo de konferencoj, lige kun la parolanta ĥoro, kaj ĉe la vintraj kaj someraj solsticoj, trejnitaj ĥoroj kantas proletarajn kantojn!

La parolĥoro ekestis el la bezono esprimi niajn klasajn sentojn. Kaj ni ĝojas, ke la G. p. F. (Gesellschaft für die Geschichte und Geschichte – Societo por la Historio de Historio kaj Historio) estis ĉe sia lulilo en multaj lokoj. Kia ŝanco impliki centojn da partoprenantoj, instrui al ili lingvon kaj parolmanieron, prezenti al ili la magion de proletara poezio, trejni ilin en arta prezentado, kaj presi la versojn de tiaj verkoj neforviŝeble en iliajn korojn! Kia unika esprimo de la proletara sento de amasa unueco kaj solidareco! Tia prezentado devas esti sperto por la tuta komunumo, konsekro de la klasbatalo.

Teatro.

Dum niaj festadoj, ni volas vidi niajn vivojn portretitajn; ni volas teatraĵojn, kiuj instruas al ni la profundan signifon de nia tempo montrante al ni, per vivtranĉaĵo, la tipajn karakterizaĵojn kaj simbolismon de nia klasa situacio kaj niaj taskoj. Tial ni bezonas teatraĵojn por amatoraj prezentadoj, por infanoj same kiel por plenkreskuloj; ni bezonas teatraĵojn por festivalaj prezentadoj, prezentitajn de profesiaj aktoroj. Ĉi tie ni aludas al la "Krea Teatro" de Kerŝĉev (Eldonejo Carl Hoym, Hamburgo). Kerŝĉev raportas pri signifaj evoluoj nuntempe okazantaj en Rusio en la kampo de amatora teatro kaj proletaj amasaj prezentadoj, kontrastante la burĝonan arton de la laborista klaso kun la ĉiam pli kadukiĝanta teatro de la okcidenteŭropa kaj usona burĝaro.

Laborista literaturo.

En ĉi tiu kunteksto, la demando pri laborista literaturo denove aperas. Kie oni povas akiri tian literaturon? Kiuj estas niaj poetoj? Kio el la pasinteco estas ankoraŭ uzebla? Jen kuŝas granda tasko por la liberpensuloj: esti pretaj kun konsilioj, konstante recenzi taŭgan literaturon en sia gazetaro, antaŭenigi junajn poetojn, ktp. (same kiel oni devas publikigi funebrajn paroladojn, junularajn inigajn paroladojn kaj prelegmaterialojn). Kaj de literaturo taŭga por festadoj, ni venas rekte al literaturo, kiun la masoj devus legi: romanoj*), rakontoj, poemoj, teatraĵoj, ĥoraj pecoj, ktp. Ni devas ekzerci nian influon sur la laboristan gazetaron kaj alproksimigi al ĝi kun bonaj sugestoj por la felietono, ktp. Ni devas meti librorokomendojn, recenzojn kaj informojn pri ĉiuj kulturaj taskoj de la proletaro en la ĉiutagan gazetaron. Abundo da taskoj por ni! La "ateisto", aŭ pli ĝuste... La "liberpensulo" devas fariĝi trezorejo por tiaj aferoj; ĝi devas esti la konsultlibro, en kiu ĉiu povas trovi...

*) Ni kredas, ekzemple, ke la plej bona proletara kaj liberpensa verkisto de populara fikcio de nia tempo estas la usonano Jack London. Ni mencias kelkajn el liaj verkoj, kiujn ĉiu liberpensulo devus koni: Antaŭ Adamo; La Voko de la Sovaĝejo; Blanka Dentego; En la Arbaro de la Nordo; La Fera Kalkano, kaj multaj aliaj.

La klaskonscia proleto trovas tion, kio estas esprimo de sia nova sento pri la vivo. Ĝi devas esti revuo, kun kiu li kreskas kaj fariĝas unu, kiun li iam transdonos al siaj infanoj kun la vortoj: Jen kiel ni fariĝis kiaj ni estas, jen kiel ni batalis. Ĉi tie vi trovos la spegulon de tio, kio plej profunde nin kortuŝis.

Ateisma literaturo.

Tre valora indiko por nia laboro en la kampo de ateisma literaturo estas donita al ni en ĉi tiu teksto. Lenin diras: por amasa disvastigo "Antaŭ longe, Engels rekomendis al la gvidantoj de la moderna proletaro, inter la masoj, la tradukon de la polemika ateisma literaturo de la fino de la 18-a jarcento. Honte, ni devas konfesi, ke ni ankoraŭ ne faris tion. (Unu el la multaj pruvoj, ke estas multe pli facile preni la potencon en revolucia epoko ol uzi ĝin ĝuste.) Ifoje, ĉi tiu nia pigreco, neaktiveco kaj nekapablo estas pravigitaj per ĉiaj altaj kialoj", kiel ekzemple aserti, ke la malnova ateisma literaturo de la 18-a jarcento estas "malmoderna, nescienca, naiva", kaj tiel plu. Nenio estas pli malbona ol tiaj ŝajne erudiciaj sofismoj, kiuj nur kaŝas aŭ pedantecon aŭ kompletan nescion pri Marksismo. Certe, multe da nescienca kaj naiva troveblas en la ateismaj skribaĵoj de la 18-jarcentaj revoluciuloj. Tamen, neniu malpermesas al la redaktantoj de tiaj verkoj mallongigi ilin kaj kompletigi ilin per mallongaj postparoloj kaj referencoj al diversaj nove publikigitaj verkoj, ktp. Estus unu el la plej grandaj kaj plej malbonaj eraroj, kiujn marksisto povus fari, kredi, ke la popolamasoj, nombrantaj milionojn (precipe kamparanoj kaj malgrandaj metiistoj), kiujn la tuta nuna socio kondamnas al nescio kaj intelekta mallumo kaj tenas en la teno de antaŭjuĝo, povus eskapi sian senpovecon nur per la rekta vojo de pure marksisma klerismo. Ateisma propagando devas esti disvastigita inter ĉi tiuj masoj en la plej diversaj formoj. Ili devas esti konataj kun faktoj el la plej diversaj areoj de homa ekzisto. Por turni ilian intereson al ateismo, por forigi ilian religian iluzion, oni devas kompreni kiel alproksimigi al ili el la plej diversaj flankoj, skui ilin per la plej diversaj metodoj, kaj tiel plu.

La batalema, vigla, talenta, spriteca kaj malkaŝe antiklerikala ĵurnalismo de la malnovaj ateistoj de la 18-a jarcento ĉiam montriĝos milfoje pli taŭga por veki homojn el iliaj religiaj revoj ol la enuigaj, banalaj kaj neklarigitaj marksismaj ripetoj, neklarigitaj per iuj lerte elektitaj faktoj, kiuj superregas en nia literaturo. Kaj ni ne estu kaverno de murdintoj, ĉar ni tro ofte misprezentas Marksismon.

Nek ekzistas la plej eta kialo timi, ke malnova ateismo kaj materiismo povus senigi nin de la plibonigoj promesitaj de Markso kaj Engelso. La plej grava afero, kiun niaj supozeble marksismaj kamaradoj — kiuj en realeco misprezentas la Marksismon — plej ofte forgesas, estas ĝuste tio: interesi la ankoraŭ tute neevoluintajn masojn per konscia aliro al religiaj demandoj kaj per senantaŭjuĝa kritiko de religio.

Propagando.

Trejnado pri publika parolado, oficiala trejnado.

La unua postulo de nia interna trejnadlaboro, tio estas, nia propagando, estas la disvolviĝo de oratoroj. Loka grupo sen oratoro estas kiel senhelpa infano. Kiel embarase estas, kiam laboristoj eble estas ŝlositaj en amara konflikto kun sia loka pastro, kaj poste, okaze de la morto de parenco, ili devas petegi la "pastron" por fari la funebran paroladon! Nenio helpas krom detala kurso pri publika parolado. Ĉiuj lokaj grupoj aŭ distriktoj dediĉu tutan vintron al la trejnado de oratoroj por la diversaj taskoj. Novaj rekrutoj devas esti certigitaj de tempo al tempo. Simile, kerna grupo de spertaj funkciuloj devas esti kultivata. Niaj kasistoj kaj butikaj reprezentantoj devas povi respondi ĉiujn demandojn de la kamaradoj: tiuj inkluzivas, unue kaj ĉefe, demandojn pri forlaso de la eklezio, malregistro de infanoj de religia instruado, registrado ĉe ni, registrado de infanoj por liberpensulaj klasoj, kremacio, kotizoj, la statutoj, proceduroj en kazo de morto kaj eklezia imposto; Sed tiam estas ankaŭ demandoj de fundamenta kaj scienca naturo. Ankaŭ ĉi tie necesas tuta vintro por kompletigi tian trejnadon.

Diskutvesperoj, gepatraj vesperoj.

Krome, la bezono de diskutaj vesperoj fariĝas pli kaj pli evidenta en multaj lokoj. Multaj membroj deziras diskuti aktualajn temojn aŭ legi kaj diskuti sciencajn broŝuron kune. Gravus ankaŭ organizi gepatrajn vesperojn, kie gepatroj estas enkondukitaj al la rakontoj kaj kantoj, kiujn iliaj infanoj lernas en liberpensaj klasoj. Dum niaj gepatroj bone konas la Biblion, kaj kelkaj eĉ konas siajn Goethe, Schiller aŭ Nietzsche, la bonega liberpensa literaturo por infanoj kaj junuloj estas nekonata al ili.

Kursoj.

Kiel kulmino de nia programo por plenkreskuloj, ni ofertas diversajn kursojn instruatajn de niaj vojaĝantaj instruistoj. Ĉi tiuj kursoj provizas sisteman enkondukon al la problemoj de la liberpensa movado el la scienca vidpunkto. Iasence, ili preparas la terenon por la planita "Liberpensa Akademio".

Trejnado de junaj talentoj [es.

Sed ni nepre ne forgesu nian plej junan generacion. Zorgo pri niaj infanoj kaj ilia morala edukado estas de plej alta graveco. Niaj lernejoj ne nur ne estas neŭtralaj, sed, kun instruistaro 99-procente kristana, ili estas pozitive kristanaj. Rezigni pri religia instruado estas la sola vera solvo. Ankoraŭ 28 horoj da germana, kantado, historio kaj aliaj fakoj estas instruataj en kristana spirito. Kiel kontraŭpezo estas hejma edukado, la influo de la politika infana movado, kaj, kiam infanoj pli aĝiĝas, la influo de sindikatoj, membreco en konsumantaj kooperativoj, membreco en la infanaj kaj junularaj grupoj de laboristaj gimnastikaj kaj sportaj kluboj, la influo de infanoj inter si, infanaj asembleoj, infanaj prelegoj kaj infanaj festadoj. Preskaŭ ĉie, liberpensuloj establis specon de prepara kurso por konfirmaciokandidatoj ligo kun la sekulara plenaĝiĝa ceremonio (Jugendweihe). Ĉi tio devus esti vastigita. Krom ĝia eduka efiko, ĝi ankaŭ provizas senton de sekureco por niaj infanoj. En Turingio, dum iom da tempo eblis oferti liberpensan instruadon fare de liberpensaj instruistoj anstataŭ religia instruado. Ampleksa instruplano por la ok jaroj de bazlernejo kaj poste por mezlernejo estis evoluigita por ĉi tiu celo. Estas klare, ke sub la donitaj cirkonstancoj, ĉi tio estis la plej bona formo de propagando. La infanoj tiel trovis organizan subtenon en liberpensa instruado. Ĉi tio ankaŭ evitis la riskon de izoliĝo. La situacio tamen estas malsama, kiam ĉi tiu instruado celas esti "neŭtrala", kiam ĝi estas diluita al "vivkapabloj" aŭ "morala" instruado. Ĉi tiu "neŭtrala" instruado fariĝas preskaŭ tute senvalora kiam ĝin donas kristanaj instruistoj. Tial estas la devo de liberpensuloj batali por la dungado de liberpensaj instruistoj. La fakto, ke granda parto (la plimulto) de ĉi tiuj liberpensaj instruistoj, kiuj estis dungitaj sub ministro Greil en Turingio, estis maldungitaj de la nova registaro, pravas kiom multe ĉi tiu armilo estas timata de la reakciuloj.

Pri la ebleco, kiun ofertas laikaj lernejoj, akiri daŭran influon sur liberpensan junularon laŭ nia senco, oni nur diru, ke ĝi tute dependas de la demando pri instruistoj. Laikaj lernejoj kun kristanaj instruistoj estas same senvaloraj por ni kiel etikklasoj kun kristanaj instruistoj, tute sendepende de la supre esprimitaj zorgoj. La decida demando estas, ĉu oni havas la povon dungi liberpensantajn instruistojn. Ĉiuj klopodoj devas esti direktitaj al tio.

Lernejforlasantoj bezonas specialan atenton. Gravus organizi la laboristan junularon kiel eble plej amplekse. Tial, ĉe la junulara iniciga ceremonio, la junuloj estos memorigitaj pri ĉi tiu devo. Tamen, ekzemplo estas pli efika ol admono. Pro ĉi tiu kialo, en Gotha, jam de kelkaj jaroj,

Antaŭ jaroj, ĝenerala "rekrutada vespero" estis organizita por lernejfinantoj. Ĉiuj laboristaj organizoj de Gotha partoprenis. La politika junularo, ekzemple, prezentis parolatan ĥoron, la gimnastikistoj montris siajn kapablojn sur la paralelaj stangoj aŭ horizontala stango, la naĝantoj faris liberajn ekzercojn, la halterlevistoj okupiĝis pri luktado kaj boksado, kaj la sukuristoj prezentis scenojn. La kantistoj kontribuis plurajn kantojn por plibeligi la vesperon, same kiel la mandolinistoj. La naturentuziasmoj prezentis kelkajn migrajn scenojn; en unu angulo de la halo, la laborista ŝakklubo ludis ŝakon. Parolado resumis la celon de la vespero. La diversa programo allogis la junulojn; multaj kandidatiĝoj estis ricevitaj por la diversaj organizoj. Ni ne konsideris konvene establi niajn proprajn liberpensajn junularajn grupojn. Estis pli bone subteni la ekzistantajn junularajn organizojn partoprenante en ili en liberpensa spirito. La celo de nia tuta propaganda laboro ne estis eduki "kulturitajn" laboristojn, sed trejni la laboristojn, ĉar nia kulturpolitika lukto estas necesa.

d) Organizo.

La naturo de nia organizo.

Ne estas nia tasko ĉi tie priskribigi la organizan strukturon de G. p. F. aŭ V. d. F. f. F. Tio estas deklarita en la respektivaj statutoj. Krome, la strukturo denove ŝanĝiĝos pro la venonta kunfandiĝo. Nur fundamentaj aferoj gravas ĉi tie; la demando pri la aparta naturo de nia organizo.

Nia komunumo havas malsamajn elspezojn por plenumi ol politikaj partioj aŭ sindikatoj. Tio speguliĝas en malsama organiza principo.

Amplekso de membreco.

Por klare montri la diferencon inter partio kaj komunumo, ni montras al la burĝaj partioj kaj la Eklezio. Same kiel la Eklezio hodiaŭ, kiel komunuma organizo, ampleksas ĉiujn kristanojn, tiel ni devas reguligi la respondajn kulturajn bezonojn de ĉiuj proletoj. La partio, aliflanke, estos nur la organizo de la avangardo de la laborista klaso; ĝi organizos la laboristojn laŭ principo de ĝenerala politika kompreno, ne kiel proletoj ĝenerale. Kontraste, la liberpensula organizo okazigas siajn festadojn por ĉiuj proletoj; ĝi celas gvidi ĉiujn tra la vivo de lulilo ĝis tombo. Ĝi intencas establi liberpensulajn klasojn, lerneajn festadojn kaj festivalojn por ĉiuj; ĝi celas kultivi sentojn de reciproka subteno por ĉiuj, ne nur por avangardo.

Loĝdistrikto kaj komerco.

Ĉi tiu demando ne estu subtaksata. Dum ni organizos nin laŭ loĝdistriktoj, ni ankaŭ volas utiligi la laborejojn per establado de reto de fidindaj reprezentantoj por nia movado tie. Ankaŭ por ni konstanta fluo de nova energio kaj inspiro eliras el la laborejoj.

La linioj.

Ni devus certigi, ke en ĉiuj instancoj, t.e., en la gvidado de lokaj grupoj, distriktoj, regionoj, ktp., laboristoj superregu, specife tiuj laboristoj dungitaj en fabrikoj aŭ tiuj senlabore, kompare kun niaj propraj sekretarioj, intelektuloj aŭ dungitoj de aliaj laboristaj asocioj. Ne devas okazi, ke la sekretario "regu", sed anstataŭe estu nur la plej kapabla funkciulo inter ĉiuj aliaj volontulaj funkciuloj. Ankaŭ virinoj devas esti reprezentitaj en ĉiu pozicio ene de nia organizo.

Demokrata centralizismo.

Akordigi baznivelan demokration kun desupra gvidado estas la malfacila organiza tasko de nia movado. Nia organiza idealo estas la plej fokusa koncentriĝo de ĉiuj fortoj — tio estas, disciplino — kombinita kun la plej alta nivelo de vigeleco kaj aktiveco inter niaj membroj. Ĝi estas peniga procezo, kiu ankaŭ implicas multan personan lukton, sed unu, de kiu ni ne devas eviti per etburĝa sentimentaleco; sen ĝi, neniu realigebla organizo povas esti konstruita.

Organizo de kultura politiko.

Parto de nia laboro nun konsistas el organizado de taskoj pri kultura politiko, konsiderante tion, kion ni klarigis en la sekcio pri agitado. Nenio pli estas aldonenda ĉi tie. Niaj kamaradoj facile komprenas kiel plenumi ĉi tiujn taskojn pro sia laboro en la partio aŭ aliaj organizaĵoj.

Organizo de ĉiutagaj taskoj = kaj komunuma vivo.

Ĉi tiu afero montriĝas malfacila por niaj kamaradoj. Ĉi tio estas neesplorita teritorio. Kaj tial multaj lokaj grupoj ne povos kompletigi ĝin.

Ekzemplo.

Ekzemplo eble donos al ni indicon. En Goldbach apud Gotha, juna liberpenza instruistino organizis virinan vesperon. Dum jaroj, 60 ĝis 80 virinoj regule kunvenis en ĉi tiu malgranda vilaĝo merkredojn — senpolitikaj laboristaj virinoj, kiuj tute ne ĉiuj forlasis la preĝejon. Kion ili faris? Unue, ĉiu alportis siajn trikiloj; estis vigla bruo de trikado.

esti aŭdita. Ĉiu alportis kukon aŭ blankan panon. La gastejestro provizis la kasregistrilon, la tason por kvin pfenigoj. Komence, estis kantado - Sendanĝeraj popolkantoj pri naturo, amo, kaj tiel plu. Poste okazis prelego pri konsumismo, pri la vivo de Krupskaja, pri naturhistorio kaj bibliaj temoj. Laŭtlegado de rakontoj estis aparte populara: "Ali la Tapiŝteksisto" kaj "La Servisto" de Hermynia zur Mühlen; "Krambambuli" kaj "La Ŝpicino" de Ebner-Eschenbach; "La Voko de la Sovaĝejo" de Jack London, kaj tiel plu. Poste venis la kafpaŭzo. Post tio, la diskuto. Fine, oni diskutis aktualaĵojn: kio okazis en la lernejo, kiel oni volis organizi la Kristnaskan feston, kion diris la viroj, kaj tiel plu. Fine, estis pli da kantado, kutime laborista kanto; tiel ankaŭ ĉi tiuj kantoj fariĝis konataj en Dorset. Merkredojn, la viroj devis resti hejme kaj zorgi pri la infanoj kaj brutaro. La virinoj ne lasis iun ajn forpreni ĉi tiun vesperon! Kaj dum la viroj elspezis monon por biero kaj tabako, la virinoj postulis la saman poŝmonon por si mem, nur por pli prudentaj aferoj! Rezulte, la pastro intervenis. Ankaŭ li organizis virinan vesperon, kristanan virinan vesperon, kompreneble, en — la sama merkredo, por fortenti la laboristajn virinojn, kiuj ankoraŭ estis preĝejanoj, de la laborista virina vespero. Li ne sukcesis. Sed tio kondukis al akra malamikeco inter la virinoj de la du grupoj. Fine, kiam la paroĥa flegistino estis "malmuntita", malfacilaĵoj ekestis kiam ajn la laboristaj virinoj bezonis la helpon de la kristana flegistino! Tiel, la pastro, per siaj agoj, edukis ĉi tiujn virinojn pripensi la Eklezion kaj Kristanisman. Ĝi estis formo de politikigo de virinoj.

Konkludoj el tio.

Averto: Estas grave, ke niaj asembleoj, niaj komunumaj kunvenoj, dediĉu kiel eble plej malmulte da tempo al diskutoj pri statutoj, programoj kaj financaj kaj administraj aferoj. Fari tion nur forpelos parton de niaj membroj. Ni sekvu la ekzemplon de la Eklezio! Ĝi konfidis la administradon de komunumaj aferoj al specifaj oficistoj. La fokuso de ĝia laboro kuŝas en la kreskigo de komunumo. Preĝejaj festadoj kaj festoj servas al ĉi tiu celo, same kiel diservoj; predikoj traktas ĉiujn aspektojn de la ĉiutaga vivo; homoj kunportas la regulojn por sia konduto hejmen. Ĉi tio ne devas esti forgesita, malgraŭ la okulfrapa kontraŭdiro inter teorio kaj praktiko: diservoj estas por la popolo, kaj la popolo strebas, kaj devus strebi, vivi laŭ la reguloj ricevitaj tie — hejme, surstrate, en la komunumo, en la ŝtato, en la familio, inter parencoj kaj en la gildo. Ellabori la necesajn regulojn por la vivo de la proletaro estas la tasko de nia komunumo hodiaŭ. Se ni...

Se ni ne adekvate traktas la problemojn de la ĉiutaga vivo en niaj kunvenoj kaj en nia gazetaro, kaj se ni ne diskutas ilin kun niaj kamaradoj, la malsataj proletoj serĉos siajn regulojn por vivi aliloke. Se ni ne kontentigas iliajn emociajn bezonojn, ili ne venos al ni. Ni devas do identigi tiujn kamaradojn, kiuj estas aparte taŭgaj por plenumi ĉi tiun taskon. Ni devas kultivi la artiste talentajn laboristojn kaj la junulojn; ni devas organizi la trejnadon de laboristoj en ĉi tiu areo, por ke la laboristoj mem povu helpi formi la aferojn de la ĉiutaga kaj komunuma vivo. En aferoj de ĉiutaga kaj komunuma vivo, familio, infanedukado kaj lernado, la emfazo de emocioj ludas decidan rolon. La emocia vivo devas esti komprenata, klarigita, kultivata kaj metita en la servon de la klasbatalo fare de ni. Ni ne pledas por romantika estetiko ĉi tie, emocia leviĝo super la zorgoj de la ĉiutaga vivo (tio estus la sama kiel kristana konsolo por la postvivo, nur en malsama formo). Sed la emocia mondo kaj la arto, kiu devenas de ĝi, havas sian propran regadon ene de la sfero de la homa konscio. Kaj emocia vivo devas esti liberigita de la ligiloj de religio kaj metafiziko same kiel politika kaj ekonomia penso. Ni devas "esti la gvidanto en formado de proletara ĉiutaga vivo, kultivi proletaran kulturismon." (Trojki, "Demandoj de Ĉiutaga Vivo")

Internacia organizo.

Fine, vorto pri la Internacio. Ĝi devas esti strukturita tiel, ke ĝi estas vere internacia organizaĵo, ne nur pli-malpli flama asocio de sendependaj naciaj grupoj. La naciaj grupoj povas esti konsiderataj nur sekcioj de la Internacio, respondecaj pri siaj respektivaj landoj. Sekve, ideale, devus ekzisti nur unu sekcio en ĉiu lando; tio estas, nur unu organizaĵo en ĉiu lando devus esti membro de la Internacio. Bedaŭrinde, ĉi tiu celo ne estos atingita tiel rapide. Se ni ne sukcesos establi tian internacian strukturon, povus okazi, ke la supozeble internaciaj liberpensaj organizaĵoj trovu sin alfrontitaj kiel "heredaj malamikoj" en la sekva milito. Okaze de milito, la liberpensaj reprezentantoj tiam povus stari apud la katolika kaj protestanta pastraro, beni la armilojn por la batalo por la "patrujo", kaj fari militeman memorparolon al la falintoj! Ĉi tion oni devas malhelpi dekomence. La Internacio devas rajti interveni tuj kie ajn okazas malobservoj de internaciismo. La ekzekutivo devas esti dotita per la plenaj povoj necesaj por konstrui fidindan aparaton, per kiu ĝi povas fari siajn internaciajn agojn. Opinioj diverĝas pri la demando de agnosko de la povo de la ekzekutivo de la Internacia Puna Kortumo; ĉi tie, nacia aŭtonomio; ĉi tie,

Internaciismo estas la slogano. Nia plej alta celo devas esti certigi la triumfon de la dua slogano, ne nur per vortoj sed ankaŭ per agoj, en la formo de organizado.

Rilato kun liberpensaj organizaĵoj.

Rilate al aliaj liberpensaj organizaĵoj, nia gvida principo devas ĉiam esti: la unuigo de ĉiuj proletaj liberpensuloj en Germanio en unu solan organizaĵon. Ni supozas, ke la unuigo de G. p. F. kaj V. d. F. f. F. okazos tre baldaŭ. Kune kun du aliaj asocioj (la Monista Ligo kaj la Popola Ligo por Libereco de Penso), ni estas organizitaj en la "Reich-a Laborgrupo de Liberpensaj Asocioj de la Germana Respubliko (R.A.G.)." La plej grava principo de nia konduto ene de la R.A.G. devas esti konvinki ĉi tiujn asociojn pri la unuigita organizaĵo. La vojo al tio estas konsekvenca liberpensaj laboro kaj la vekigo de proletara klaskonscio kaj sento de proletara solidareco inter la membroj kaj funkciuloj de ĉi tiuj asocioj. Ni devas konduki precize same rilate al la multaj disigitaj liberpensaj organizaĵoj. Ni devas helpi ilin liberigi sin de la limoj de sia kluba egoismo kaj partikularismo. Tiel iom post iom aperos batalpreta, unuigita liberpensaj organizaĵo.

Rilato al aliaj proletaj kulturaj organizaĵoj.

Niaj ĉiutagaj kaj komunumaj taskoj kontaktigas nin kun aliaj proletaj kulturaj organizaĵoj. La plej proksimaj rilatoj estas probable inter la Liberpensuloj kaj la Laboristaj Kantistoj, aŭ pli ĝuste, la Parolanta Ĥoro. Se niaj festadoj ne limiĝu al paroladoj, deklamadoj de poemoj kaj pianaj prezentadoj, ni devas varbi la helpon de la kantistoj, la parolanta ĥoro kaj la Popolaj Teatraj Asocioj. Ili sole, per amasa ĥora kantado, povas generi la daŭran efikon necesan por amasaj festadoj. Tial, en multaj lokoj, laborgrupo, "kultura kartelo", formiĝis el la proletaj kulturaj organizaĵoj. Dum organizado de someraj festivaloj, ekzistas ŝanco impliki la proletarajn sportorganizaĵojn kaj la konsumantan kooperativon; tiel eblas kunigi preskaŭ la tutan proletaron de urbo en unu okazo, plifortigante la senton de aparteno per tiaj komunumaj rimedoj kaj montrante al la burokratio la grandecon de la laborista movado. Depende de la situacio, kunlaboro kun sindikatoj aŭ politikaj partioj estas necesa. Tio povas etendiĝi al la unuigo de ĉiuj lokaj proletaj organizaĵoj. Por preni lastatempan ekzemplon, la liberpensuloj, en sia lukto kontraŭ

La lerneja movado ne nur staris kune kun la gepatraj konsilioj kaj la sendependaj instruistoj, sed ankaŭ turnis sin al ĉiuj proletaj klasorganizoj, inkluzive de sindikatoj, laboraj konsilioj kaj politikaj partioj. Fleksebleco devas esti la gvida principo de la organizado. Forta averto devas esti farita kontraŭ organizaj ludoj: kie klara tasko estas difinita, la necesaj ligoj devas esti establitaj, kaj tiel, en ĉiu kazo, la plej granda ebla atingo kaj intenseco devas esti atingita.

Rezulto.

Kiuj estas la sekvoj de ĉi tiu kultura laboro por la lukto inter kapitalo kaj laboro? La burĝaro perdas sian plej potencon influosferon, nome en la koroj de la laboristoj. Ĝi jam ne plu havas la kapablon enigi la laboriston en konscienciproĉojn en la konflikto inter la reprezentado de liaj materiaj interesoj fare de la partio kaj la sindikato unuflanke, kaj lia ideologia (religia) ligo kun la eklezio aliflanke. La proletaro alprenas la funkciojn de la eklezio kaj tiel sendependiĝas de ĉi tiu potenca kolono de la reakcio. La burĝaro jam ne plu havas neatakeblan moralan doktrinon je sia dispono. La relativeco de la moralo fariĝas klara. Kritiko erozias ĉi tiun plej subliman bastionon de la reakcio senigante ĝin de ĝia karaktero de eterneco kaj sankteco, rivelante moralajn doktrinojn kiel nurajn ilojn en la lukto por ekzisto. Novaj kondukreguloj por la proletaro troviĝas. La proletaro estis, kvazaŭ, konektita al kapitalisma telefoncentralo, kaj ĝia orelo estis tute atenta al la kapitalismaj sonorigaj signaloj. Nun ni distranĉas tiujn ligojn kaj ligas la proletaron al ĝia propra centra oficejo, kiu estas la organiza bazo por ĝia propra ideologio. Nun la proletaro jam ne respondas al la malnova sistemo. Kiom ajn ĝi sonoras, ĉio estas vana. Familio kaj geedzeco, edukado kaj instruado, hejmo kaj lernejo, domanaro kaj fabriko, arto kaj teatro, kinejo kaj sportoj, kutimoj kaj tradicioj, festadoj — kaj asembleoj, laboro kaj distro — ĉio estas direktita el nova centra oficejo; nova aparato estas konstruita, al kiu la burĝaro jam ne havas ian ajn ligan. La sirenvokoj de la burĝaro (en la formo de moralaj doktrinoj, religio kaj filozofio, festadoj kaj manipulado de emocioj) atingas orelojn, kiuj fariĝis surdaj al ili. Ankaŭ en ĉi tiu sfero ekzistas ŝtato ene de ŝtato.

Ĉapitro VI

Aldono

Moto: Ni bezonas kulturon ĉe la laboro, kulturon en la vivo, kulturon en la ĉiutaga vivo.
(Troyki, Demandoj de Ĉiutaga Vivo.)

Ni ŝatus fini nian laboron per kelkaj citaĵoj el la libro de Trokki, "Demandoj de Ĉiutaga Vivo", ĉar la skribaĵoj de Trokki ŝajnas proponi al ni necesajn praktikajn gvidliniojn por nia laboro. La citaĵoj kompletigas nian laboron per novlumigo de la problemoj, kiujn ni traktis. Ni ŝatus atentigi la legantojn, ke ili komence rilatas al Rusio, sed ili estas adresitaj al ĉiuj klaskonsciaj proletoj.

a) Politiko kaj kultura laboro.

Paĝoj 21/22. Kiam Kamarado Lenin diras, ke niaj taskoj hodiaŭ kuŝas ne tiom en la politika kiam en la kultura sfero, ni devas konsenti pri la terminologio por eviti misinterpreton de lia ideo. Iasence, ĉion regas politiko. Eĉ la konsilo de Kamarado Lenin ŝanĝi atenton de politiko al kulturo estas politika konsilo. Kiam la Laborista Partio en tiu aŭ alia lando konkludas, ke necesas en difinita momento prioritatigi ekonomiajn anstataŭ politikajn postulojn, tiu decido jam havas politikan karakteron. Estas tute klare, ke la vorto "politiko" ĉi tie havas du malsamajn signifojn: unue, en la larĝa materialisma-dialektika senco, kiu ampleksas la tutaĵon de ĉiuj gvidaj ideoj, metodoj kaj sistemoj, kiuj direktas kolektivajn agadon en ĉiuj areoj de la publika vivo; due, en la mallarĝa kaj specifa senco, kiu karakterizas apartan parton de la publika agado, kiu estas rekte ligita al la lukto por potenco kaj estas kontrastata kun ekonomia, kultura kaj alia laboro. Kiam Kamarado Lenin skribis, ke politiko estas koncentrita dekonomio, li celis politikon en la larĝa filozofia senco.

La sofisma senco estas en la menso. Kiam Kamarado Lenin diris, "Malpli da politiko, pli da dekonomio", li celis politikon en la mallarĝa kaj specifa senco. Ambaŭ uzoj de la vorto estas legitimaj, tiom kiom ili estas firme sankciitaj de kutimo. Oni simple bezonas klare kompreni, kion oni celas en ĉiu donita kazo.

La komunista organizaĵo estas politika partio en la larĝa historia aŭ, se vi volas, filozofia senco de la vorto. La aliaj partioj de hodiaŭ estas politikaj ĉefe en la senco, ke ili okupiĝas pri (bagatela) politiko. La ŝoviĝo de la atento de nia partio al kultura laboro tial neniel signifas malfortiĝon de la politika rolo de la partio. La historie decida (t.e., politika) rolo de la partio esprimiĝas ĝuste en la sistema ŝoviĝo de atento for de kultura laboro kaj en la direkton de ĉi tiu laboro. Nur kiel rezulto de multaj, multaj jaroj da interne sukcesa kaj ekstere certigita socialisma laboro la partio povus iom post iom liberiĝi de la tegaĵo de partieco kaj dissolviĝi en la socialisman ŝtatkomunumon. Ĝis tiam, tamen, ĝi estas ankoraŭ tiel malproksima, ke tia afero estas nepensebla.

b) Oni devas lerni vivi proletan ĉiutagan vivon.

Paĝoj 36/37. La komunista teorio superis nian realan ĉiutagan vivon je jardekoj, kaj en iuj regionoj je jarcentoj. Se tio ne estus la kazo, la Komunista Partio ne povus esti historia faktoro de tia granda revolucia potenco. Danke al sia realismo kaj dialektika fleksebleco, la komunista teorio evoluigas politikajn metodojn, kiuj certigas sian influon sub ĉiuj kondiĉoj. Tamen, politika ideo kaj ĉiutaga vivo estas du malsamaj aferoj. Politiko estas fleksebla, sed ĉiutaga vivo estas nefleksebla kaj rezistema. Tial okazas tiom da kolizioj en ĉiutagaj aferoj ene de la laborista medio, kie la konscio renkontas tradicion; kolizioj des pli severaj, ĉar ili restas kaŝitaj de la publiko. Nek arta literaturo nek ĵurnalismo reflektas ilin. Nia gazetaro silentas pri ĉi tiuj temoj. Por la novaj artlernejoj, tamen, kiuj celas samrapidiĝi kun la revolucio, la ĉiutaga vivo simple ne ekzistas. Ili volas konstrui la vivon, ne prezenti ĝin. Sed la vivo ne povas esti elvokita el nenio. Ĝi povas esti konstruita el elementoj, kiuj ĉeestas kaj kapablas disvolviĝi. Tial, antaŭ ol konstrui, oni devas unue scii, kio jam ekzistas. Tio validas ne nur por influi la ĉiutagan vivon, sed por ĉiu konscia homa agado. Oni devas scii, kio ĉeestas kaj en kiu direkto ŝanĝiĝas ekzistantaj aferoj por povi partopreni en la konstruado de la vivo. Montru al ni

Unue kaj ĉefe, lernu kompreni kio okazas en la fabriko, en la laborista medio, en la kooperativo, en la klubo, en la lernejo, sur la strato, en la taverno; lernu kompreni kio okazas tie, tio estas, lernu trovi la necesan sintenon al la fragmentoj de la pasinteco kaj la semoj de la estonteco. Ĉi tiu alvoko validas egale por verkistoj de romanoj kaj ĵurnalistoj, por laboristaj korespondantoj kaj raportistoj. Montru al ni la vivon kiel ĝi eliris el la forĝejo de la revolucio.

Ĉi tie necesas ĝusta aliro al la afero, ĝusta administrado. La studado kaj prilumado de la laborista vivo devas fariĝi la plej tuja tasko de ĵurnalistoj, almenaŭ de tiuj, kiuj havas okulojn kaj orelojn; ili devas esti direktitaj al tiu laboro per organizaj rimedoj, instruitaj, korektitaj, montrataj la vojon, kaj tiel trejnitaj por esti revoluciaj kronikistoj de vivo kaj moralo. Samtempe, la horizontoj de laboristaj korespondantoj devas esti plilarĝigitaj. Esence, preskaŭ ĉiu el ili povus produkti multe pli interesan kaj substancan korespondadon ol nuntempe verkata en la plimulto de kazoj. Por tio, tamen, la demandoj devas esti zorge pripensataj kaj formulitaj, la taskoj devas esti ĝuste difinitaj, kaj oni devas instigi kaj faciligi dialogon.

Por atingi pli altan kulturalan nivelon, la laborista klaso, precipe ĝia avangardo, devas pripensi sian propran vivon. Sed por fari tion, ĝi devas kompreni ĝin.

c) Proletaro kaj Eklezio.

p. 50. Homoj certe ne iras al preĝejo pro religieco: en preĝejo estas hele, bele, estas multaj homoj tie, la kantado estas bona — jen tuta aro da publikaj estetikaj allogaĵoj, kiujn nek la fabriko, nek la familio, nek la ĉiutaga strata vivo ofertas. Kredo estas aŭ neekzistanta aŭ preskaŭ neekzistanta. Ĉiukaze, estas absolute neniu respekto por la eklezia hierarkio, neniu ajn fido al la magia povo de ceremonio.

Kamarado Lidak raportas:

p. 124. Mi kredas, ke iu alia laboro devus esti farita en ĉi tiu segmento de la loĝantaro; io alia devus anstataŭigi la eklezion, sed ni havas nenion alian. Koncerne la deturnadon de atento de la eklezio, ni devas turni nian atenton al tio kaj establi ian kulturalan centron, kie viroj kaj virinoj povas veni por sia ĝuo ne nur dimanĉe, sed ĉiun vesperon. Tiam ili ne iros al la eklezio.

Kamarado Dorofejem diras:

p. 132. Anstataŭ la malnovaj preĝejoj ceremonioj, oni ankoraŭ povas observi subtilajn novajn vivmanierojn; simple restis malpleno.

El la libro "Revolucio kaj Literaturo":

p. 34. Proletara eklezio estas neebla. La eklezia reformado fakte celas burĝajn celojn.

d) Proletaro kaj Teatro.

pp. 73/74. La apartigo de teatro de la eklezio okazis multe pli frue ol la apartigo de eklezio kaj ŝtato. Komence, la eklezio furioze kontraŭstaris sekularan teatron, tute prave vidante ĝin kiel danĝeran konkuranton en la surscenigo de teatraĵoj. Teatro travivis, sed kiel speciala formo de prezentado, enfermita ene de kvar muroj. En la ĉiutaga vivo, tamen, la eklezio konservis monopolon pri teatraĵoj. Pluraj sekretaj societoj, kiel ekzemple la framasonoj, konkuris kun ĝi en ĉi tiu rilato. Sed ili mem estis tute trapenetritaj de sekulara klerikalismo. La kreado de revolucia "vivceremonio" (ni uzos ĉi tiun terminon pro manko de pli bona) kaj ĝia apudmeto kun eklezia ceremonio estas farebla ne nur rilate al publikaj kaj ŝtataj eventoj, sed ankaŭ rilate al familiaj eventoj. Eĉ hodiaŭ, orkestro ludanta funebran marŝon, montriĝas, ofte kapablas rivali preĝejan rekvieaman meson. Kaj ni devas, kompreneble, fari la orkestron nia aliancano en la batalo kontraŭ preĝeja ceremonio, kiu baziĝas sur la servema kredo je alia mondo, kie la malbono kaj malico de ĉi tiu mondo estos venĝitaj centoble. Eĉ pli potenca aliancano por ni estos kinejo.

Ni havas ĉiun kialon sekvi ĉi tiun procezon kun la plej granda atento. Kompreneble, ne povas esti demando pri ia ajn truda enmiksiĝo de supre, tio estas, pri burokratigo de ĉi tiuj novaj vivformoj. Nur la kolektiva, kreiva agado de la plej larĝaj segmentoj de la loĝantaro, uzante artan imagon, kreivan vizion kaj artan iniciaton por ĉi tiu laboro, povas iom post iom konduki nin, dum jaroj kaj jardekoj, sur la vojon de novaj, spiritigitaj, rafinitaj vivformoj, trapenetritaj de kolektiva teatriceco. Tamen, sen reguligi ĉi tiun kreivan procezon, ĝi devas esti antaŭenigita ĉielmaniere, eĉ nun. Por tio, estas esence, ke ĝi transformiĝu de blinda stato al vidado. Tiurilate, oni devas atente observi ĉion, kio okazas ene de la laborista komunumo. Ĉio

Novaj formoj, la semoj de tiaj formoj, kaj eĉ sugestoj pri ili devas trovi sian vojon en la kolumnojn de la gazetaro, esti alportitaj al ĝenerala atento, vekti imagon kaj intereson, kaj tiel antaŭenpuŝi la kolektivajn kreivajn formojn.

e) Proletaro kaj Arto.

p. 69. Estas absolute sendube, ke la apartigo de arto de la aliaj aspektoj de la publika vivo rezultis el la klasa tavolo de la socio; ke la aŭtokrata karaktero de arto estas sekvo de la fakto, ke arto fariĝis posedajo de la privilegiitaj klasoj; ke la plua evoluo de arto iros en la direkto de kreskanta kunfandiĝo de arto kun la vivo, t.e., kun produktado, popolaj festadoj kaj kolektiva familia vivo.

f) Proletaro kaj plezuroj.

La demando pri amuziĝoj alprenas grandegan kulturan kaj edukatan signifon en ĉi tiu kunteksto. La karaktero de la infano aperas kaj formiĝas per ludo. La karaktero de la plenkreskulo plej vivece esprimiĝas en ludoj kaj distraĵoj. Sed distraĵo kaj ludo ankaŭ povas okupi elstaran lokon en formado de la karaktero de tuta klaso - klaso juna kaj antaŭenrigardanta, kiel la proletaro. La granda franca utopiisto Fourier konstruis siajn falansteriojn (estontajn komunumojn) kiel kontraŭpezon al kristana asketismo kaj la subpremado de la homa naturo, bazitaj sur la ĝusta kaj racia plenumo kaj kombino de homaj instinktoj kaj pasioj. Ĉi tio estas profunda ideo. La laborista ŝtato estas nek religia ordeno nek monaĥejo. Ni akceptas homojn kiel la naturo kreis ilin kaj kiel la malnova socio parte edukis kaj parte mutilis ilin. Ni serĉas baztenejojn en ĉi tiu vivanta homa materialo por apliki nian partian kaj revolucionan ŝtatan influon. La deziro gajigi sin, esti malatentigita, rigardi kaj ridi estas la plej legitima aspiro de la homa naturo. Ni povas kaj devas doni al ĉi tiu bezono kontentigon de ĉiam pli alta arta kvalito kaj, samtempe, igi plezuron ilo de kolektiva edukado, sen pedagogia patreco, sen trudema stirado al la vojo de la vero.

La plej grava ilo en ĉi tiu kampo, multe superante ĉiujn aliajn, estas nuntempe kino. Kino estas ilo kiu prezentas sin preskaŭ aŭtomate: la plej bona instrumento por la propagando de teknikaj, kulturaj kaj varbaj teknologioj.

propagando rilata al produktado, kontraŭalkohola, sanitara, politika, efektive ĉia ajn speco de ĝenerale komprenebla, alloga, memorinda propagando, kaj eble profita komerco.

g) Ĝeneralaj karakterizaĵoj de nia tempo..

p. 93. La ideologiaj antaŭkondiĉoj necesaj por la revolucio disvolviĝas antaŭ la revolucio.

G. 124. La ĉefa tasko de la proletara intelektularo por la sekvaj kelkaj jaroj tamen ne estas la abstraktado de nova kulturo, ĉar eĉ la fundamento por tia kulturo ankoraŭ mankas, sed konkreta kulturismo, t.e., sistema, planita kaj, kompreneble, kritika alproprigo de la plej esencaj elementoj de la ekzistanta kulturo fare de la masoj, kiuj restis.

p. 137. Proletara kulturismo signifas la obstinan lukton por altigi la kulturan nivelon de la laborista klaso.

p. 150. Se socialismo, kune kun la klasoj, abolicias klasajn antagonismojn, tiam la revolucio pelas la klasbatalon al ĝia plej alta intenseco. En la epoko de revolucio, literaturo estas necesa kaj progresema, kiu antaŭenigas la unuecon de la laborista popolo en la lukto kontraŭ la ekspluatantoj. Revolucia literaturo devas esti trapenetrita de la spirito de socia malamo, kiu, en la epoko de la proletara diktaturo, reprezentas kreivan faktoron en la manoj de la historio. En socialismo, solidareco formas la fundamenton de la socio.

Paĝoj 13/14. La socia kirlovento ne baldaŭ trankviliĝos. Jardekoj da lukto atendas nin en Eŭropo kaj Ameriko. La homoj ne nur de nia generacio, sed ankaŭ tiuj de la sekva, estos partoprenantoj, herooj kaj viktimoj de ĉi tiu lukto. La arto de ĉi tiu epoko estos tute markita de revolucio. Ĉi tiu arto postulas novan konscion. Antaŭ ĉio, ĝi estas nekongrua kun mistikismo, ĉu malkaŝa aŭ romantike kaŝita, ĉar la revolucio devenas de la centra ideo, ke la kolektiva homo devas fariĝi la sola mastro kaj ke la limoj de lia potenco estas determinitaj nur per la rekono de naturaj fortoj kaj la kapablo uzi ilin. Ĝi estas nekongrua kun pesimismo kaj skeptiko kaj ĉiuj aliaj formoj de intelekta stagnado. Ĝi estas realisma, aktiva, plena de aktiva kolektivismo kaj senlima, kreiva fido al la estonteco....

La

Komunumo de proletaj liberpensuloj

estas

la kultura organizado de la klaskonscia proletaro.

Ŝi estas tiu

La plej granda proletara liberpensa organizaĵo de Germanio.

Membro de la Reich-a Laborgrupo de Liberpensaj Asocioj de la Germana Respubliko (RAG)

Membro de la Internaciaj Proletaj Liberpensuloj (I. p. F.) Sig Wien

Reichszentrale Leipzig W. 33, Rößnerstr. 15.

Ĉiu klaskonscia laboristo apartenas al la G. p. F.!

"Ateisto"

La ĉefa liberala proletara revuo

en Germanujo.

Eldono de 80,000.

Eldonita ĉiumonate.

Enhavas artikolojn el ĉiuj kampoj de la proletara lukto kontraŭ klerikalismo kaj ŝovinismo, kontraŭ la Eklezio, religio kaj superstiĉo, kaj kontraŭ reaciaj skoloj; krome, kontribuojn pri formado de la proletara ĉiutaga kaj komunuma vivo. Recenzaj ekzempleroj de libroj kaj skribaĵoj el la kampoj de natursciencoj kaj kultursciencoj, precipe sociologio, socia historio, pedagogio, literaturo, arto kaj religio, estas bonvenaj.

Oni petas sendi kontribuojn al la redakcio.

Leipzig W. 33, Rößnerstr. 15.

Freidenker-Verlag G.m.b.H., Leipzig-Lindenau

Kösnerstrato 15

La plej granda liberpensa eldonejo de Germanio

Publikigita de A. Lindemann:

Kion volas la proletaj liberpensuloj?

Prezo 10 Pfenigoj.

Taŭga por
amasa distribuado dum establado de novaj lokaj grupoj

Nova eldonaĵo de Freidenker-Verlag

Hans Otto Henel:

Trono kaj altaro sen ŝminko

Forgesitaj historioj kaj anekdotoj. Kun
nuntempaj ilustraĵoj.

Dua eldono 1926.

Unua eldono elvendiĝis post 4 semajnoj.

Fiksa prezo 2.- Marko.

Petu nian katalogon!